

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ

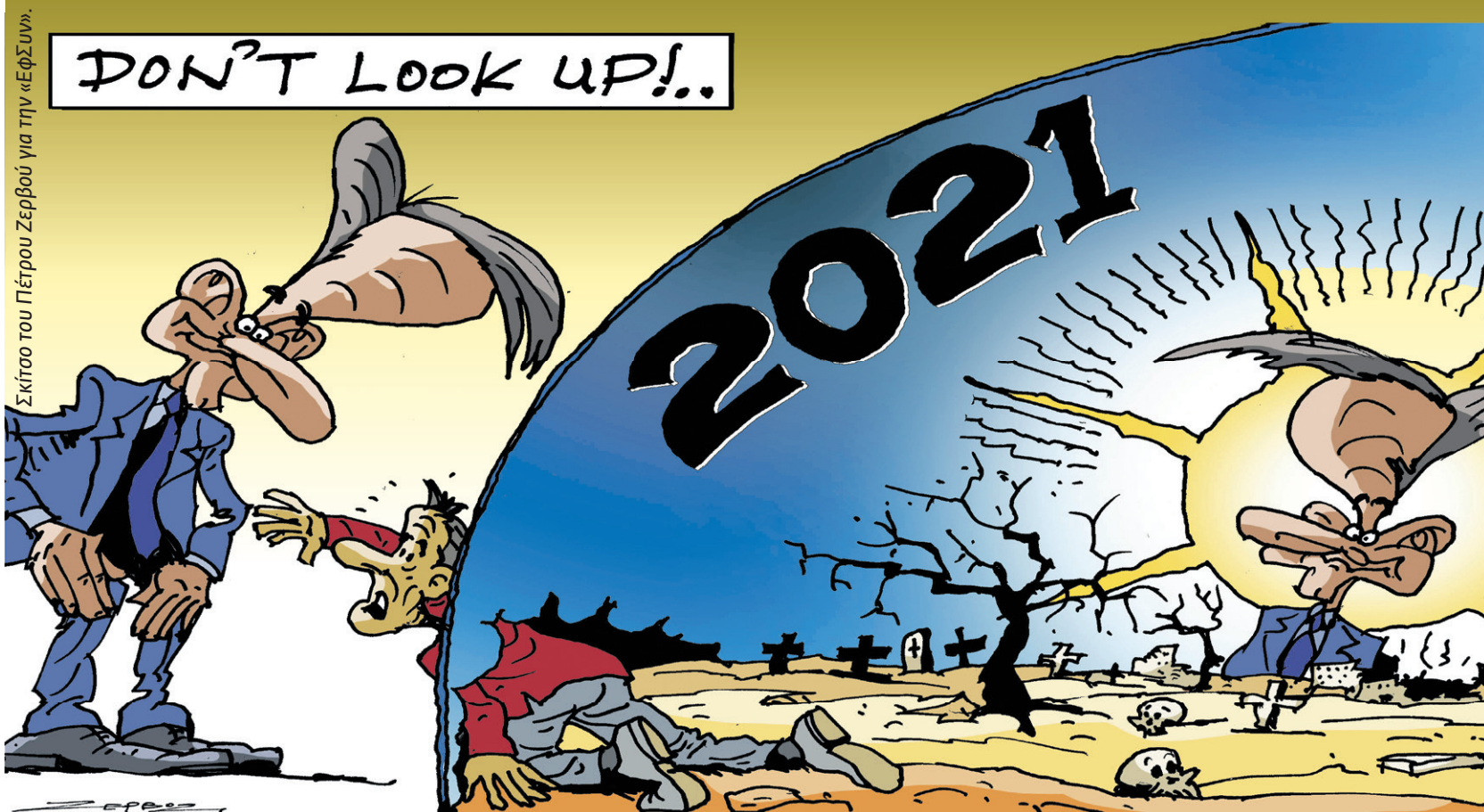
20 ΧΡΟΝΙΑ ΕΥΡΩ
ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΩΝ
ΣΤ. ΚΟΥΒΕΛΑΚΗ,
Γ. ΜΗΛΙΟΥ,
Α. ΝΤΑΒΑΝΕΛΟΥ

ΑΜΕΣΑ ΜΕΤΡΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Υ. ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Να σταματήσουμε την εγκληματική πολιτική

DON'T LOOK UP!..

Ο ι ατελείωτες ουρές για ένα δωρεάν τεστ και η αγωνία για το άνοιγμα των σχολείων (με τα διάτρητα «πρωτόκολλα» της Κεραμέως), καθώς τα κρούσματα καλπάζουν, αποτυπώνουν την πλήρη χρεοκοπία της κυβερνητικής διαχείρισης της πανδημίας στη χώρα, κατά τη «στροφή» από το 2021 στο 2022.

Απέναντι στο κύμα μετάδοσης, οι περισσότεροι άνθρωποι εναποθέτουν τις ελπίδες τους στην (διαφαινόμενη ως τώρα) ηπιότητα της μετάλλαξης «Ο». Αυτή η ανθρώπινη αντίδραση, προκύπτει ωστόσο από την εξοργιστική κυβερνητική πολιτική. Έχοντας αφήσει το ΕΣΥ αβοήθητο επί 2 χρόνια, οδηγώντας στην εξουθένωση το ηρωικό προσωπικό

του, φτάνοντας να περικόψει (!) τη χρηματοδότησή του στον προϋπολογισμό, αρνούμενη πεισματικά να επιτάξει τις δομές του ιδιωτικού τομέα ή/και να ενισχύσει την Πρωτοβάθμια Υγεία, η κυβέρνηση έχει δημιουργήσει τη συνθήκη όπου οι άνθρωποι ζουν με την ελπίδα να μη χρειαστούν νοσηλεία.

(Συνέχεια σελ. 2)

της σύνταξης...

(συνέχεια από σελ. 1)

ΑΛΛΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ακόμα χειρότερο όταν αυτή η εναπόθεση κάθε ελπίδας στην ηπιότητα «Ο» γίνεται -σχεδόν ρητά και ομολογημένα- κυβερνητική στρατηγική. Ενώ, για να μη ξεχνιόμαστε, έχουν βρεθεί πλέον έξω από τη δημόσια συζήτηση κάμποσες χιλιάδες καθημερινά κρούσματα της «Δ», που δεν έχει εξαφανιστεί ακόμα, συνεχίζει να στέλνει ανθρώπους στις ΜΕΘ και να διατηρεί πολύ ψηλά τον καθημερινό αριθμό απωλειών ανθρώπων.

ΕΝΩ ΣΤΙΣ ΗΠΑ έχει φουντώσει η αντιπαράθεση γύρω από την απόφαση του CDC να χαμηλώσει το χρόνο της καραντίνας στις 5 μέρες και στον υπόλοιπο πλανήτη μαίνεται η συζήτηση για την αυθαιρεσία της σχετικής απόφασης και το αν και κατά πόσο πρέπει να γίνει μοντέλο, η ελληνική κυβέρνηση αποδείχθηκε η πιο πρόθυμη και η πιο γρήγορη στο να αντιγράψει αυτή τη «συνταγή» άμεσα. Και φυσικά, η κρατική κατεύθυνση «5 μερούλες φτάνουν», στη ζούγκλα του ιδιωτικού τομέα μεταφράζεται στο εργοδοτικό «πάρε ένα ντεπόν κι έλα για δουλειά».

ΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ Η καπιταλιστική εκδοχή του «πρέπει να μάθουμε να ζούμε με την πανδημία», ιδιαίτερα στις σημερινές συνθήκες «μποτιλιρίσματος» στις εφοδιαστικές αλυσίδες και έλλειψης εργατικών χεριών σε κάποιες χώρες και κλάδους: Τα αφεντικά σας θέλουν πίσω στη δουλειά!

Η ΗΠΙΟΤΗΤΑ της «Ο» διευκολύνει αυτή την προσπάθεια «επιστροφής στην κανονικότητα» και γι' αυτό πυκνώνουν και τα ευχολόγια για τέλος της πανδημικής κρίσης. Η ανοσία που προσφέρουν τα εμβόλια και η προηγούμενη νόσηση ασφαλώς μπορεί να παίξουν ρόλο στην «εξημέρωση» του Covid. Αλλά η ανέφελη αισιοδοξία για μια αυτονόητα ευθύγραμμη «εξελικτική» διαδικασία σταδιακής αποδυνάμωσης του ιού, υποτιμά και την σημερινή πραγματικότητα (που συνεχίζει να πιέζει τα Συστήματα Υγείας) αλλά και τον τυχαίο χαρακτήρα των μεταλλάξεων.

Το οποιο υπενθυμίζει τις

εγκληματικές ευθύνες των καπιταλιστών για το άτυπο εμβολιαστικό απαρχαίνι που έχει επιβληθεί στις φτωχότερες χώρες. Ενώ -σύμφωνα με τον ΠΟΥ- οι δυνατότητες παραγωγής έχουν φτάσει σε επίπεδα που είναι υπερ-αρκετά και για ενισχυτικές δόσεις στο «Βορρά» και για πλήρη και ταχύτατη εμβολιαστική κάλυψη του «Νότου», στις φτωχότερες χώρες η διαθεσιμότητα εμβολίων παραμένει τραγικά ανεπαρκής.

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΑ για το μέλλον της πανδημίας ρίχνουν τη σκιά τους και στις προοπτικές της διεθνούς οικονομίας. Ακόμα και η ανάκαμψη που χαρακτήρισε το 2021 (σε ένα βαθμό αναμενόμενη μετά τη μεγάλη βουτιά του 2020), υπήρξε «σημαδεμένη» -σαν τη ζημιά που αφήνει ο «long covid» σε οργανισμούς που κατά τα άλλα έχουν αναρρώσει.

ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ για το 2022 κάνουν λόγο για χαμηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης από ό,τι πέρσι. Φαίνεται ότι δικαιώνονται μαρξιστές οικονομολόγοι όπως ο Μάικλ Ρόμπερτς, που έκανε πέρσι λόγο για «sugar rush» (η υπερκινητικότητα μετά από λήψη μεγάλης ποσότητας ζάχαρης) λόγω των κρατικών μέτρων στήριξης και όχι για ένα νέο αναπτυξιακό κύκλο.

ΑΥΤΗ Η ΣΧΕΤΙΚΗ επιβράδυνση στους ρυθμούς ανάπτυξης, έρχεται στο φόντο της αύξησης των δημόσιων χρεών και ελλειμμάτων στη διάρκεια της πανδημίας, ενώ οι καπιταλιστικές οικονομίες εξακολουθούν να κουβαλάνε το βάρος των «εταιρειών-ζόμπι», εκείνων δηλαδή που παραμένουν «νεκροζώντανες» και αποφεύγουν την χρεοκοπία μόνο χάρη στο «φτηνό χρήμα» που διασφαλίζουν οι Κεντρικές Τράπεζες.

Η ΕΠΙΓΝΩΣΗ αυτής της πραγματικότητας είναι και ο λόγος των δισταγμών που παρουσιάζονται για το εάν και το πότε θα πρέπει να τερματιστεί η «ποσοτική χαλάρωση» και η ροή «εύκολου χρήματος». Ωστόσο το τέλος αυτή της πολιτικής δείχνει να πλησιάζει, όπως και οι γενικότερες κρατικές παρεμβάσεις στην οικονομία με τις οποίες αντιμετώπισαν οι κυβερνήσεις την πανδημική κρίση.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΔΝΤ, το 2022 θα είναι έτος μείωσης των κρατικών δαπανών ως ποσοστό του ΑΕΠ, καθώς όλες οι κυβερνήσεις ετοιμάζονται για την επιστροφή στη νεοφιλελεύθερη ορθοδοξία της μείωσης των ελλειμμάτων και των δημόσιων δαπανών. Ασφαλώς στην Ελλάδα είμαστε απόλυτα εξοικειωμένοι με αυτή την προοπτική: Η κυβέρνηση Μητσοτάκη στάθηκε στο δεξί άκρο της διεθνούς συζήτησης και πρακτικής όταν κυριαρχούσε ο «δανεισμός από τα κείναινα εγχειρίδια» και στον προϋπολογισμό του 2022 αποδείχθηκε η πλέον βιαστική να επιστρέψει στη νεοφιλελεύθερη πεπατημένη. Ενώ 20 χρόνια μετά την είσοδο της Ελλάδας στην ευρωζώνη, η κατεύθυνση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης επενθυμίζουν ότι τα οφέλη που προκύπτουν για τον ελληνικό καπιταλισμό από τη συμμετοχή σε αυτό το κλαμπ, δεν διαχέονται ποτέ «προς τα κάτω».

ΤΑ ΣΥΣΣΩΡΕΥΜΕΝΑ προβλήματα που προέκυψαν από τις πολιτικές της προηγούμενης περιόδου (ιδιωτικό και δημόσιο χρέος, ελλείμματα, πληθωριστικές πιέσεις κ.ά.), το διαφαινόμενο τέλος των «επεκτατικών» πολιτικών με τη σταδιακή επιστροφή στη «δημοσιονομική σταθερότητα» και η συνέχεια των καπιταλιστικών αδιεξόδων (όσο δεν μεσολαβεί μια «δημιουργική καταστροφή» κεφαλαίων που θα «εκκαθαρίσει» το σύστημα, δεν μπορεί να υπάρξει τέτοια κερδοφορία που να δώσει κίνητρο σε έναν νέο κύκλο επενδύσεων και ανάπτυξης), αποτελούν μια συνταγή για νέες κρίσεις.

Το 2022 μοιάζει με μια «μεταβατική» χρονιά, τόσο στο μέτωπο της υγείας, όπου ανοίγει η συζήτηση για το αν θα είναι η τελευταία χρονιά της πανδημίας, όσο και στο μέτωπο της οικονομίας, όπου η σχετική επιβράδυνση της ανάπτυξης για το 2022 (σε σχέση με το 2021) μοιάζει με πρώτο βήμα προς τη μόνιμη επιστροφή στα χαρακτηριστικά της «Μακράς Στασιμότητας», από το 2023 και μετά. Χωρίς ποτέ να αποκλείονται «ατυχήματα» (είτε στην πανδημία είτε στην οικονομία) που θα εκτροχιάσουν και αυτές τις εξελίξεις.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: Κλαζομενών 1-3, Τ.Κ. 10440, ΑΘΗΝΑ
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: IRIS AEBE
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ: Τηλ.: 210-3306286, e-mail: sidaxi@dea.org.gr

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΟΜΟ:
Αντώνης ΝταβανέλοςΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΕΚΔΟΣΗ:
«ΔΙΕΘΝΙΣΤΙΚΗ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ»
Αστική Μν Κερδοσκοπική Εταιρεία

Κυκλοφορεί την πρώτη Τετάρτη κάθε μήνα

ΓΙΝΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗΣ

- Εξάμηνη 30 ευρώ
- Ετήσια 60 ευρώ
- Εξωτερικού 70 ευρώ
- Μπορείτε να καταθέσετε τη συνδρομή σας στο λογαριασμό 064/754747-11 της Εθνικής Τράπεζας.
- Υπεύθυνος Γρηγόρης Δεμέστιχας, τηλ 6976564624

Μητσοτάκης-Χατζηδάκης πετσοκόβουν τις συντάξεις χηρείας και αναπηρίας!

Γενναιόδωροι στο κεφάλαιο, μαχαίρι για τον κόσμο

Της Μαρίας Μπόλαρη

Πολλές φορές μια «μικρή» είδηση αποκαλύπτει μεγάλες αλήθειες.

Η απόφαση της κυβέρνησης να ενεργοποιήσει μέσα σε αυτή τη δραματική συγκυρία τις «προβλέψεις» των μνημονιακών ασφαλιστικών νόμων και να περικόψει δραστικά (μέχρι και κατά 268,8 ευρώ κατά μήνα) τις συντάξεις χηρείας και αναπηρίας, δηλαδή το εισόδημα των ασθενέστερων και πιο ευάλωτων συνταξιούχων, λέει πολλά για το πραγματικό πρόγραμμα και το στρατηγικό προσανατολισμό της κυβέρνησης Μητσοτάκη.

Επίθεση στις συντάξεις

Ο μέσος όρος των συντάξεων θανάτου που παρέχει ο ΕΦΚΑ στους/στις δικαιούχους είναι μόλις 438,15 ευρώ (μικτά!). Αυτό το μηνιαίο «εισόδημα» βάζει στο στόχαστρο η κυβέρνηση και από αυτή τη δεξαμενή επιλέγει ο Χατζηδάκης να κάνει περικοπές και να «εξοικονομήσει πόρους». Πρόκειται για τους ανθρώπους που μέσα στα μνημονιακά χρόνια υπέστησαν τη διαδοχικές περικοπές στις συντάξεις και οδηγήθηκαν –χωρίς καμιά εναλλακτική καθώς βρίσκονται σε προχωρημένη ηλικία– σε μηνιαίο εισόδημα πείνας. Για ανθρώπους που έχουν σήμερα να αντιμετωπίσουν τη σκοτεινή απειλή της πανδημίας, το υψηλό κόστος της «ατομικής ευθύνης», και το κύμα της ακρίβειας που σαρώνει στα είδη πλατιάς-αναγκαίας λαϊκής κατανάλωσης. Πρόκειται για ολοφάνερο κοινωνικό κανιβαλισμό.

Για να προχωρήσει σε αυτό το θεάρεστο σχέδιο, ο «σούπερμαν» Χατζηδάκης ενεργοποιεί ένα ασφαλιστικό πραξικόπημα, που πρέπει να λειτουργήσει ως προειδοποιητικός συναγερμός για το μέλλον που επιφυλάσσουν σε ευρύτερες ομάδες συνταξιούχων. Είναι γνωστό ότι στο δημόσιο ασφαλιστικό σύστημα η θεμελιώδης μονάδα υπολογισμών είναι η σύνταξη, που κατοχυρώνεται από τις εισφορές του κάθε δικαιούχου. Ο Χατζηδάκης σήμερα λέει ότι θεμελιώδης μονάδα είναι ο/η δικαιούχος και ότι ο καθένας/καθεμία δικαιούται να εισπράττει μόνο μια φορά το τμήμα της σύνταξης που ο νόμος Κατρούγκαλου ονόμασε «εθνική σύνταξη». Ανοίγει έτσι το δρόμο στις περιπτώσεις «διπλής» σύνταξης (συνηθέστερα στην επίμαχη απόφαση σύνταξης αναπη-

ρίας και σύνταξης χηρείας) ο/η δικαιούχος να χάνει το τμήμα της «εθνικής» που αντιστοιχεί στη δεύτερη σύνταξή του! Έτσι συνταξιοδοτικές προσδοκίες που κατοχυρώθηκαν από εισφορές δεκαετιών, μέσα σε μια νύχτα γράφονται στο σφουγγάρι... Δεν χρειάζεται μεγάλη προνοητικότητα για να καταλάβει κανείς ότι με τέτοιες «εξυπνάδες» θα βρεθούν σε κίνδυνο πολλές άλλες δικλείδες του ασφαλιστικού συστήματος, οδηγώντας εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους στο κατώτατο επίπεδο παροχών. Γι' αυτό οι συνταξιούχοι αλλά και όλο το εργατικό κίνημα, θα πρέπει να θεωρήσουν αυτή την απαράδεκτη απόφαση ως πρόκληση για γενικευμένη μάχη.

Είναι αλήθεια ότι αυτές τις δυνατότητες για περικοπές άνοιξε ο νόμος Κατρούγκαλου, της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ που, ανταποκρινόμενη στις απαιτήσεις και προβλέψεις της τρόικας, δέχθηκε να διασπάσει την ως τότε ενιαία οντότητα της σύνταξης σε τμήματα: στην «εθνική» (τάχα προνοιακού χαρακτήρα) και στην «ανταποδοτική» (αυτήν που, τάχα, μόνο κατοχυρώνουν οι καταβληθείσες εισφορές). Είναι ένα ακόμα παράδειγμα για τις συνέπειες της μνημονιακής προσαρμογής του ΣΥΡΙΖΑ, που σήμερα αξιοποιούν οι βεριτάμπλ νεοφιλέ της ΝΔ. Παρόλα αυτά, οι ευθύνες για την ενεργοποίηση αυτής της απολύτως ανάληκτης δυνατότητας περικοπών, βαρύνουν πλέον τους Μητσοτάκη-Χατζηδάκη.

Ακρίβεια

Ασφαλώς αυτό το φαινόμενο κοινωνικού κανιβαλισμού δεν είναι απομωνωμένο. Η κυβέρνηση αρνείται πεισματικά κάθε πολιτική παρέμβαση

με στόχο τον έλεγχο των τιμών σε κρίσιμα αγαθά (πχ στο κόστος των τεστ που έχει ήδη γίνει δυσβάσταχτο, ή στις τιμές των βασικών τροφίμων που έχουν «ξεφύγει»). Τα μέτρα στήριξης των λαϊκών νοικοκυριών απέναντι στην πρωτοφανή ακρίβεια στην ενέργεια, αποδείχθηκαν κρύο ανέκδοτο και μάλιστα στη μέση του χειμώνα και σε συνθήκες πανδημίας. Οι «αυξήσεις» στον κατώτατο μισθό δεν μπορούν ούτε καν να χαρακτηριστούν φιλοδώρημα, όταν ο πληθωρισμός προσεγγίζει επισήμως το 5%. Και αυτά όταν οι πρώτες «παρηγορητικές» δηλώσεις ότι ο πληθωρισμός και η ακρίβεια είναι παροδικά προβλήματα, ανατικαθίστανται πλέον από εκτιμήσεις των διεθνών «θεσμών» ότι πρόκειται για ενδημικά φαινόμενα που θα μας συντροφεύουν σε μακρά περίοδο.

Είναι ολοφάνερο ότι γίνεται αναγκαία και επιτακτική η πάλη για την επιβολή ενός έκτακτου «προγράμματος» κοινωνικής ανακούφισης που στο κέντρο του οφείλει να έχει τα αιτήματα για ουσιαστικές αυξήσεις στους μισθούς και στις συντάξεις, αλλά και μια μεγάλη ενίσχυση της χρηματοδότησης των κοινωνικών δαπανών.

Όμως, τη στιγμή που η κυβέρνηση στέκεται απολύτως αδιάφορη απέναντι σε αυτά τα προβλήματα, ταυτόχρονα υιοθετεί απολύτως διαφορετική στάση όταν ασχολείται με τα ζητήματα των καπιταλιστών και των πλουσίων.

Όλα για τους καπιταλιστές

Την ώρα που βάζει χέρι στις συντάξεις χηρείας και αναπηρίας, δηλώνει αποφασισμένη να επιταχύνει την πολιτική φοροελαφρύνσεων

και μείωσης των εργοδοτικών εισφορών που υποσχέθηκε στους «αναξιοπαθούντες» καπιταλιστές. Το εκλογικό σχέδιο του Μητσοτάκη θα πάρει, λέει, σοβαρά υπόψη τη «διαχείριση πόρων» του Ταμείου Ανάκαμψης που από το δεύτερο εξάμηνο του 2022 θα αρχίσουν να φτάνουν στα ταμεία των επιχειρήσεων. Ειδικά στους τομείς της «πράσινης μετάβασης» και της «ψηφιακής οικονομίας», πέρα από τα θαλασσοδάνεια και τις επιχορηγήσεις κάθε είδους, η επιδότηση της «απασχολησιμότητας» θα φτάνει στο 100% των μισθών και των εργοδοτικών εισφορών. Και ο κρατικός προϋπολογισμός προβλέπει μια βροχή δισεκ. ευρώ για τους εξοπλισμούς, μια διαρκή αύξηση των δημόσιων πόρων που θα διατεθούν προς τους διεθνείς εμπόρους όπλων, αλλά και στις δεκάδες ντόπιες Α.Ε. που τα τελευταία χρόνια πολλαπλασιάζονται στον τομέα παραγωγής και εμπορίας οπλικών συστημάτων.

Έχουμε απέναντί μας μια κυβέρνηση που αξιοποιεί κάθε ευκαιρία για να περικόψει πόρους που αφορούν τις ανάγκες της μεγάλης κοινωνικής πλειοψηφίας. Που, ταυτόχρονα, αξιοποιεί κάθε ευκαιρία για να προσανατολίσει όλο και περισσότερους δημόσιους πόρους προς την ικανοποίηση των αιτημάτων του «κόσμου του επιχειρείν», ακόμα και αν πρόκειται για αιτήματα παράλογα, για αιτήματα σε σύγκρουση με τη γενική αίσθηση δικαίου μέσα σε τούτη τη δύσκολη συγκυρία.

Ανατροπή

Αυτές οι δύο όψεις της κυβερνητικής πολιτικής είναι αλληλένδετες, είναι άρρηκτα συνδεδεμένες μεταξύ τους. Και μια τέτοια κυβέρνηση δεν μπορεί και δεν πρέπει να αντιμετωπιστεί με άλλη μέθοδο, παρά με τη μέθοδο της ανατροπής. Η αδυναμία του ΣΥΡΙΖΑ να αναλάβει αυτό το καθήκον, είναι συνδεδεμένη με τα πεπραγμένα του ως κυβέρνησης, όπως αποδεικνύεται και από την υπόθεση του νόμου Κατρούγκαλου. Το πολιτικό κενό που δημιουργείται έτσι, μπορεί να καλυφθεί μόνο με τη μεγαλύτερη ενεργοποίηση του κόσμου από τα κάτω, που –για άλλη μια φορά– καλείται από τη συγκυρία να ανατρέψει μια αντιδραστική και δολοφονικά επικίνδυνη κυβέρνηση.

Μετά τη «μάχη» για τον προϋπολογισμό στη Βουλή

Ολόκληρο
στο **RProject.gr**

Το μήνυμα από τη συζήτηση στη Βουλή για τον προϋπολογισμό είναι σαφές: η κυβέρνηση Μητσοτάκη δίνει τα πάντα για να οργανώσει μια μετάβαση του ελληνικού καπιταλισμού προς την «ανάπτυξη», χωρίς να κρύβει ότι για την εργατική τάξη και τις λαϊκές μάζες αυτή η προοπτική θα είναι κυριολεκτικά αιματηρή.

Οι πόροι του διαβόητου Ταμείου Ανάκαμψης θα κατευθυνθούν αποκλειστικά για την ενίσχυση των επιχειρήσεων. Ο Σταϊκούρας δεν δίστασε να υπογραμμίσει ότι η κυβέρνηση σκοπεύει να επιταχύνει την πολιτική μείωσης της φορολόγησης των κερδών και των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών, ενώ στους κλάδους που σχετίζονται με την «πράσινη μετάβαση» η επιδότηση μισθού και εισφορών για την «απασχόληση» εργατών (19 ως 29 χρονών) θα μπορεί να φτάνει ακόμα και στο 100%.

Αντίθετα, σε ό,τι αφορά τις εργατικές/λαϊκές ανάγκες, θα πρωταγωνιστεί το... ψαλίδι. Η μείωση (!) των δημόσιων δαπανών για την υγεία (κατά περισσότερο από 800 εκατ. ευρώ) είναι μια μεγάλη πρόκληση.

Όχι τυχαία, η συζήτηση για την αντι-

μετώπιση της πανδημίας κυριάρχησε στη Βουλή. Οι απώλειες από τον Covid αντιμετωπίζονται πλέον με κραυγαλέο κυνισμό. Γι' αυτό έχει σημασία να υπογραμμίσουμε ότι οι σχεδόν 20.000 νεκροί μέχρι σήμερα, είναι απολογισμός εποχής πολέμου.

Οι απώλειες του ελληνικού στρατού στον ελληνοϊταλικό πόλεμο, το 1940, ήταν περίπου 12.000 νεκροί στρατιώτες και αξιωματικοί. Ο αμερικανικός στρατός, στις χειρότερες μέρες της «κλιμάκωσης» του πολέμου στο Βιετνάμ, είχε 5.000 νεκρούς ετησίως, και αυτός ο απολογισμός στοίχιωσε την αμερικανική κοινωνία για δεκαετίες. Στον 21ο αιώνα, στην Ελλάδα που είναι χώρα-μέλος της ΕΕ, περίπου 20.000 άνθρωποι έχουν πεθάνει προσπαθώντας να αναπνεύσουν, έχοντας φροντίδα και υποστήριξη που πλέον ομολογείται δημόσια (μελέτη Τσιόδρα-Λύτρα) ότι είναι τραγικά κατώτερη του αναγκαίου, αλλά και του επιστημονικά εφικτού.

Παρά τον ηρωικό αγώνα των γιατρών και νοσηλευτών, το ποσοστό θνητότητας στις ΜΕΘ έχει εκτοξευτεί από το 58% στο 85%, το διαθέσιμο προσωπικό στην Εντατική ή στην Αυξημένη Φροντίδα είναι υπο-εξαπλάσιο του θεω-

ρούμενου στην Ευρώπη ως αναγκαίου, ενώ οι ιδιαίτερα απειλητικές ενδονοσοκομειακές λοιμώξεις έχουν εκτοξευτεί στο υπερδιπλάσιο του ευρωπαϊκού μέσου όρου.

Αυτά τα στοιχεία -που αφορούν μόνο μόνο ενός συνολικότερου προβλήματος- αρκούν για να πείσουν για το επείγον και κοινωνικά αναγκαίο της μεταφοράς μεγάλων δημόσιων πόρων προς την Υγεία και κυρίως προς την ενίσχυση των μεγάλων δημόσιων νοσοκομείων και του τομέα της πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Και σε αυτές τις συνθήκες η κυβέρνηση Μητσοτάκη μειώνει τις δαπάνες για τα νοσοκομεία! Οι ευθύνες της είναι κυριολεκτικά εγκληματικές.

Η απειλή της μετάλλαξης Όμικρον θα απαιτούσε κάθε διαθέσιμο μέσο: ενίσχυση του ΕΣΥ, ενίσχυση των τεστ και συγκροτημένων διαδικασιών ιχνηλάτησης, ενίσχυση των δημόσιων μέσων μεταφοράς, ενίσχυση των δημόσιων σχολείων, μέτρα ασφαλείας στους χώρους εργασίας κ.ο.κ. Αντ' αυτών η κυβέρνηση επιμένει στο τραγούδι της «ατομικής ευθύνης» και βαδίζει προς το πιθανότατα επερχόμενο λοκντάουν, με την προσοχή στραμμένη στις επιπτώσεις στην οικονομία και όχι στο

κριτήριο της προστασίας της ζωής των απλών ανθρώπων.

Ασφαλώς ο κυνισμός της Δεξιάς δεν εξαντλείται στα ζητήματα της πανδημίας. Ο πληθωρισμός, που προσέγγισε το 5%, ροκανίζει κάθε απόθεμα λαϊκής αποταμίευσης. Οι παγωμένοι μισθοί και συντάξεις ροκανίζονται ακόμα πιο γρήγορα από τις ραγδαίες ανατιμήσεις, από το κύμα της ακρίβειας στα είδη πλατιάς λαϊκής κατανάλωσης που είναι κατά πολύ δριμύτερο από τον επίσημο πληθωρισμό. Μετά τις εργατικές νίκες στην e-food και στην Cosco, όποιος έχει μάτια βλέπει ότι ο κόσμος μας αυθόρμητα στρέφει τις ελπίδες του προς το μοναδικό «γιατρικό»: τη διεκδίκησης ουσιαστικών αυξήσεων στους μισθούς και στις συντάξεις. Η αναθέρμανση της εργατικής-απεργιακής δράσης σε χώρες όπως οι ΗΠΑ ή η γειτονική Ιταλία, είναι μια διεθνής προειδοποίηση.

Η ΝΔ γνωρίζει αυτή την απειλή και προετοιμάζεται για να την αντιμετωπίσει: με ενίσχυση του αντιαπεργιακού οπλοστασίου του κράτους και των εργοδοτών, με αύξηση της ελαστικότητας στις εργασιακές σχέσεις, με περισσότερη «ελευθερία» για μαζικές απολύσεις, με ενίσχυση της γραφειοκρατικοποίησης των συνδικάτων. Αυτό

είναι το νόημα του νόμου Χατζηδάκη. Η μάχη για την ανατροπή αυτού του κομβικού νόμου, είναι μια υποχρέωση του οργανωμένου συνδικαλιστικού κινήματος, μάχη που θα έχει συνέπειες καθοριστικές για μια μακρά περίοδο.

Όμως υπάρχει ένας τομέας όπου ο προϋπολογισμός του Μητσοτάκη είναι εξαιρετικά γενναιόδωρος. Οι δαπάνες για τους εξοπλισμούς, από τα 3,35 δισ. ευρώ το 2020, ανέβηκαν στα 5,5 δισ. το 2021, ενώ θα εκτοξευτούν στα 6,5 δισ. το 2022. Και αξίζει να θυμίσουμε ότι αυτός ο πακτωλός είναι μόνο ένα τμήμα των δαπανών για τους εξοπλισμούς, που «ποτίζονται» και από πολλές άλλες δαπάνες και κονδύλια μυστικά και αδιαφανή. Την ίδια στιγμή, με παρέμβαση του τραμπικού γεροϋσιαστή Ρόμπερτ Μενέντεζ, «τροπολογήθηκε» ο στρατιωτικός προϋπολογισμός των ΗΠΑ, προκειμένου να χρηματοδοτηθεί πιο πλουσιοπάροχα η κλιμάκωση της στρατιωτικής παρουσίας των ΗΠΑ στην Ελλάδα. Στην Αλεξανδρούπολη, στη Σούδα, στην Λάρισα, στο Στεφανοβίκι, στο Άκτιο, προωθούνται ταχύτατα οι εργασίες αναβάθμισης των βάσεων, που δείχνουν αναμφίβολα ότι ο ελλαδικός χώρος γίνεται το κέντρο της αμερικανικής παρουσίας στην περιοχή.

Αυτή είναι η πραγματικότητα που θα έχουμε να αντιμετωπίσουμε.

Πολιτική

Αυτές οι εμπειρίες τροποποιούν τις πολιτικές σκέψεις και τα ανακλαστικά πλατειών στρωμάτων του πληθυσμού.

Η κυβέρνηση Μητσοτάκη έχει την αμέριστη στήριξη της κυρίαρχης τάξης και δι' αυτής τη «φιλική» αντιμετώπιση των ΜΜΕ, όπως και τη διατήρηση μιας πλατιάς επιρροής στα (ανώτερα κυρίως) μεσοστρώματα, ώστε να μπορεί να διατηρεί την πεποίθηση ότι παραμένει πρώτο κόμμα. Όμως συσσωρεύει απώλειες. Με σημείο καμής το φετινό καταστροφικό καλοκαίρι και με επιτάχυνση λόγω της κυνικής αντιμετώπισης της πανδημίας και της ακρίβειας, η πτώση της κυμαίνεται μεταξύ 3 και 5 μονάδων, ακόμα και στις πιο φιλοκυβερνητικές μετρήσεις. Με δεδομένο ότι οι δυσκολίες θα κλιμακωθούν στο χειμώνα που έρχεται, εμφανίζεται το πολιτικό πρόβλημα για τις ευρύτερες καθεστωτικές δυνάμεις: η ΝΔ θα δώσει μάχη για να παραμείνει πρώτο κόμμα, αλλά είναι πλέον απίθανο ότι θα είναι κόμμα ικανό να σχηματίσει αυτοδύναμη κυβέρνηση.

Στην πραγματικότητα οι ελπίδες του Μητσοτάκη για να ανανεώσει την πολιτική κυριαρχία του, στηρίζονται πλέον στην ανικανότητα του Τσίπρα να συγκροτήσει ισχυρή εναλλακτική λύση.

Η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ, βυθισμένη στα πεπραγμένα της του 2015-19, έχει τελεσίδικα αποφασίσει να αντιμετωπίσει εκλογοκεντρικά αυτή τη σκληρή και απαιτητική συγκυρία. Θεωρεί ότι η προοπτική της ανατροπής του

Μητσοτάκη θα κριθεί στην εκλογική συμπεριφορά των κεντρών ψηφοφόρων. Αυτή είναι η βάση της αφήγησης περί «προοδευτικής κυβέρνησης» που σπρώχνει τον Τσίπρα όλο και πιο βαθιά στην αγκαλιά της ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας. Όμως μεγάλα τμήματα του κόσμου έχουν πλέον την καθοριστική εμπειρία ότι η νεοφιλελεύθερη λαίλαπα προωθήθηκε στην Ευρώπη μέσα από τη σύγκλιση της σοσιαλδημοκρατίας και της Δεξιάς. Το τάχα σκληρό «αντιπολιτευτικό ροκ» του Τσίπρα εξαντλείται στη ρητορική και στο θεαθήναι. Η κεντροαριστερή στρατηγική οδηγεί ευθέως στην «προγραμματική αντιπολίτευση», δηλαδή στην πιο συναινετική αντιπολίτευση από τα χρόνια της Μεταπολίτευσης. Με αυτά τα υλικά ο ΣΥΡΙΖΑ δεν μπορεί να συγκροτήσει τον εργατικό/λαϊκό κόσμο σε πολιτικό ρεύμα σύγκρουσης με τον Μητσοτάκη, κάτι που είναι απαραίτητο προϋπόθεση για την απόσπαση μεσοστρωμάτων από την ουρά της κυρίαρχης τάξης και έτσι την απόσπαση κεντροαριστερών ψηφοφόρων από τις καθεστωτικές πολιτικές δυνάμεις. Παραβιάζοντας ακόμα και τη δική τους πολιτική εμπειρία του 2010-15, τα ηγετικά στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ βαδίζουν προς μια πολιτική ήττα από έναν αντίπαλο που θα ήταν εφικτό να συντριβεί.

[...] Στα αριστερά όλου αυτού του σκηνοικού, υπάρχουν κάποιες ενδιαφέρουσες διεργασίες. Στο εσωτερικό του ΚΚΕ, η συζήτηση «ανοίγει θέματα» με σημασία για τον ιδεολογικοπολιτικό προσανατολισμό ενός κρίσιμου δυναμικού. Η επιχείρηση «συμπόρευση με το ΚΚΕ» αποδείχθηκε περιορισμένης ευθύνης, μιας και ουσιαστικά αποτελούσε ατομικά καλέσματα ένταξης στα υπάρχοντα πλαίσια του ΚΚΕ. Πιο ενδιαφέροντα είναι κάποια «ανοίγματα» στην κατεύθυνση της κοινής δράσης σε συγκεκριμένους χώρους. Αυτά, πιστεύουμε, θα πρέπει να ενισχυθούν.

Το ΜΕΡΑ25, ενόψει του συνεδρίου του, ριζοσπαστικοποιεί το ιδεολογικό και πολιτικό στίγμα του, περιλαμβάνοντας και κάποιες αυτοκριτικές για «αυταπάτες» στην κρίσιμη περίοδο του 2015 και σχετικά με τις πιθανότητες «αυτορύθμισης» της ΕΕ. Θα προσπαθήσει να δώσει την ερχόμενη εκλογική μάχη, αναζητώντας ακροατήρια στα αριστερά του ΣΥΡΙΖΑ.

Όμως όλες αυτές οι διεργασίες είναι «λίγες», περπατάνε με βήμα σαλιγκαριού, μένοντας κάτω από τις ανάγκες της συγκυρίας. Ένα πολιτικό δυναμικό που καθορίστηκε από την εμπειρία της διάσπασης του ΣΥΡΙΖΑ του 2015, την αποτυχία της ΛΑΕ και τις περιπέτειες της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, δεν έχει άλλο δρόμο από την επιμονή στις πρωτοβουλίες ανασύνταξης της κινηματικής αντίστασης. Και μόνο μέσα από αυτόν το δρόμο θα μπορέσει να διαπιστώσει το εάν είναι εφικτές γενικότερες πολιτικές ή και εκλογικές πρωτοβουλίες. Μέσα σε μια πολιτική περίοδο που θα είναι κάθε άλλο παρά ομαλή.

με κόκκινο μελάνι

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΣΠΥΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΠΕΙΣΤΗΡΙΑ ΓΙΑ...ΣΚΡΑΠ

Τρεις μέρες μετά τη δολοφονία του Νίκου Σαμπάνη, η ΕΛ.ΑΣ. επέστρεψε το κλεμμένο όχημα στον ιδιοκτήτη του, προτού ολοκληρωθεί η ανάκριση και χωρίς να ενημερώσουν την αρμόδια ανακρίτρια. Και εκείνος το έστειλε για... ανακύκλωση. Έτσι, το βασικότερο πειστήριο του εγκλήματος κατέληξε στα παλαιοσίδερα, αφαιρώντας ζωτικά στοιχεία από τη δικογραφία της υπόθεσης και την διαδικασία εντοπισμού του φυσικού αυτοουργού της δολοφονίας. Η μη κατάσχεση του επίμαχου αυτοκινήτου, αντίκειται στην πάγια τακτική που ακολουθείται για όλα τα αδικήματα κακούργηματικού χαρακτήρα και προβλέπει τη μη απόδοση αντικειμένων που περιέχονται σε δικογραφίες, μέχρι την εκδίκαση της κάθε υπόθεσης σε δεύτερο βαθμό. Οι αστυνομικοί ισχυρίζονται ότι τραυμάτισαν θανάσιμα τον οδηγό του αυτοκινήτου, ενώ οι φίλοι, η οικογένεια του θύματος και αυτόπτες μάρτυρες, πως ο Ν. Σαμπάνης ήταν ο συνοδηγός. Πώς θα αποδειχθεί η αλήθεια όταν δεν υπάρχει πλέον η δυνατότητα για συμπληρωματική και ενδελεχή έρευνα (βιολογικό υλικό, αποτυπώματα κλπ.) στο εσωτερικό του αυτοκινήτου; Μπροστά στην πρωτοφανή επιχείρηση συγκάλυψης των δολοφόνων αστυνομικών, ακόμα και η στοιχειώδης αποδεικτική διαδικασία, γίνεται κουρελόχαρτο. Το θέμα έφερε στην επιφάνεια αποκλειστικό δημοσίευμα της «ΕΦ.ΣΥΝ.». Σιγή ασυρμάτου από όλα σχεδόν τα ΜΜΕ και καμία επίσημη αντίδραση από υπουργείο ΠΡΟ. ΠΟ. για τους υπεύθυνους της εξαφάνισης των κρίσιμων στοιχείων της ρατσιστικής-αστυνομικής βίας. Αν δεν προστατέψει η κυβέρνηση τους «σερίφηδες» του Περάματος, ποιους θα φροντίσει; Εκείνους τους «φωνακλάδες» υγειονομικούς με τις αμέτρητες υπερωρίες που παλεύουν με τον covid, χωρίς επιπλέον προσωπικό και υλικά;

«ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ»

Το πέμπτο κύμα της πανδημίας, φαίνεται ότι επηρεάζει και τις συνεδριακές διαδικασίες του ΣΥΡΙΖΑ. Το 3ο Συνέδριό του ήταν προγραμματισμένο για τις 24-27 Φλεβάρη, αλλά με τα δεκάδες χιλιάδες κρούσματα κορωνοϊού καθημερινά, το πιθανότερο είναι να μετατεθεί για αργότερα ή να διεξαχθεί σε «υβριδική» μορφή. Παρόλα αυτά, η εσωκομματική μουρμούρα «σιγοκαίει» στην Κουμουνδούρου, ειδικά μετά την εκλογή Ανδρουλάκη και τη δημοσκοπική άνοδο του ΚΙΝΑΛ, σε αντίθεση με τη διαρκή στασιμότητα του ΣΥΡΙΖΑ στις αντίστοιχες μετρήσεις. Εκεί εδράζεται και το αίτημα για πρόωρες εκλογές που διατύπωσε ο Α. Τσίπρα, στη συζήτηση

του Προϋπολογισμού. Δηλαδή, στην ανάγκη εσωτερικού «σιωπητηρίου» και συσπείρωσης του κόμματος, αλλά και αύξησης της πίεσης προς τη νέα ηγεσία του ΠΑΣΟΚ, για να συνταχθεί στο «αντιδεξιό» μέτωπο που θέλει να σχηματίσει ο ΣΥΡΙΖΑ. Οι κόντρες για την πολιτική και ιδεολογική κατεύθυνση του ΣΥΡΙΖΑ ή για το μέγεθος της διεύρυνσης προς το κέντρο, μπορούν να περιμένουν μπροστά στο στόχο του «να ηττηθεί η Δεξιά» και να αναλάβει κυβερνητικούς θώκους «η προοδευτική διακυβέρνηση». Που αν κρίνουμε από την «προγραμματική αντιπολίτευση» και την εκλογοκεντρική τακτική του κόμματος Τσίπρα σήμερα, αν και εφόσον υπάρξει δεύτερη φορά, θα είναι ακόμα πιο δεξιά από την πρώτη.

ΡΑΛΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΩΝ

Συνέχεια στην εξοπλιστική κούρσα του ελληνικού κράτους, ώστε να κερδίσει το προβάδισμα στον ελληνοτουρκικό ανταγωνισμό και να εμπλακεί ακόμα πιο ενεργά στις ιμπεριαλιστικές παρεμβάσεις, προβλέπεται και τη νέα χρονιά. Το 2022 φέρνει ακόμη μία μεγάλη αύξηση στον προϋπολογισμό του υπουργείου Εθνικής Άμυνας, κατά 17,5%, ενώ για τους εξοπλισμούς τα κονδύλια αυξάνονται ακόμη περισσότερο, κατά 34%. Και όλα αυτά εν μέσω υγειονομικής κρίσης. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία (γιατί υπάρχουν πάντα και τα «απόρρητα»...), έχουμε αύξηση του προϋπολογισμού του υπουργείου Εθνικής Άμυνας από τα 3,35 δισ. για το 2020, στα 5,44 δισ. για το 2021 και πλέον με τον προϋπολογισμό του 2022 στα 6,39 δισ. Όπως μάλιστα ανέφερε ο ΥΕΘΑ Νίκ. Παναγιωτόπουλος στη Βουλή, «με την επιφύλαξη βέβαια περαιτέρω ενίσχυσης αυτού κατά τη διάρκεια του έτους, όπως είχε γίνει και πέρυσι από το ειδικό αποθεματικό σε συνεργασία πάντοτε με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (...) Πρόκειται, λοιπόν, για μια ετήσια αύξηση που αγγίζει το 17,5%». Πέρα από την αγορά των Raffale και των φρεγατών Belharra από τη Γαλλία, την αναβάθμιση των F16 και λοιπών οπλικών συστημάτων, θα αρχίσει να ξεδιπλώνονται και οι υπόλοιπες πτυχές της «αμυντικής» συνεργασίας ΗΠΑ-Ελλάδας. Άλλωστε, ο πρόσφατα ψηφισμένος στρατιωτικός προϋπολογισμός των ΗΠΑ, ύψους 770 δισεκατομμυρίων δολαρίων, περιλαμβάνει και τη διαβόητη συμφωνία, ανοίγοντας το δρόμο για να βαφτούν τα F-35 με γαλάζια χρώματα. Όπως αναφέρεται μάλιστα στο κείμενο, ο εκσυγχρονισμός του ελληνικού στρατού είναι απαραίτητος, ώστε να παίξει ρόλο στην αναχαίτιση της «κακόβουλης επιρροής Ρωσίας και Κίνας» στην περιοχή.

Άμεση ανάγκη για μέτρα ενίσχυσης του ΕΣΥ και προστασίας Η χώρα «βράζει» από τον ιό και η

Του Νικόλα Κολυτά

Σχεδόν δύο χρόνια μετά την εμφάνιση του κορωνοϊού στην Ελλάδα, και η χώρα δείχνει να βρίσκεται και πάλι στο σημείο μηδέν. Η έκρηξη των κρουσμάτων με την είσοδο του νέου έτους, απλώς αποτύπωσε σε αριθμούς αυτό που πλέον βλέπει και ο πιο αδαής. Ότι, δηλαδή, η κυβέρνηση Μητσοτάκη ιεραρχεί την οικονομία ψηλότερα από την κοινωνία, μη λαμβάνοντας κανένα ουσιαστικό μέτρο ενίσχυσης της δημόσιας υγείας και ανάσχεσης της εξάπλωσης του ιού.

Έκρηξη κρουσμάτων

Δεν έχει νόημα να μπορούμε σε αριθμολογία όσον αφορά στα κρούσματα γιατί αυτά που λέμε σήμερα, ίσως αύριο να δείχνουν αστεία σε σχέση με αυτά που περιμένουμε αύριο. Σίγουρα όμως μπορούμε να πούμε ότι η εκτόξευση από τα περίπου 9000 κρούσματα στις 28/12 στα 40.000 κρούσματα παραμονές

πρωτοχρονιάς, είναι κάτι το εξωπραγματικό. Και απ' ότι φαίνεται μέχρι τέλη Φλεβάρη, η ιλιγγιώδης εξάπλωση της πανδημίας και της μετάλλαξης Όμικρον θα έχει και συνέχεια. Κάπως έτσι, ενώ η κυβέρνηση όλο το προηγούμενο διάστημα διεμήνυε ότι όλα βαίνουν καλώς πλάσσαντας ένα επίπλαστο υγειονομικό success story, το οποίο δήθεν θα εξασφάλιζε την ομαλή λειτουργία της οικονομίας και της κοινωνίας, οι ημέρες των γιορτών μετατράπηκαν σε εφιάλτη.

Η Αθήνα αποτέλεσε κυριολεκτικά μια υγειονομική βόμβα. Ειδικά στις πυκνοκατοικημένες και φτωχές περιοχές του κέντρου σημειώθηκε μια πρωτοφανής αύξηση των κρουσμάτων. Ο κόσμος σχημάτιζε τεράστιες ουρές έξω από φαρμακεία και διαγνωστικά κέντρα προκειμένου να κάνει μοριακό έλεγχο και να σιγουρευτεί ότι δε νοσεί. Την ίδια στιγμή ένα γερό κομμάτι του μισθού εξαεμιζόταν σε self tests και rapid tests, καθώς η πλατφόρμα για τη δωρεάν παροχή ατομικών διαγνωστικών είχε καταρρεύσει. Τα κρούσματα έφτα-

σαν σε τέτοια επίπεδα που ο ΕΟΔΥ αδυνατούσε τόσο να τα καταγράψει όσο και να δώσει επαρκείς οδηγίες στους νοσούντες. Πάνω σε αυτή τη βάση στήθηκε ένα πάρτι κερδοφορίας. Υπό τον πανικό και την ανάγκη για άμεση διάγνωση, πολλοί κατήγγειλαν ότι ιδιωτικά διαγνωστικά κέ-

στα ΜΜΕ διάφορους συνεργαζόμενους επιστήμονες να δηλώνουν ότι η ταχύτητα της εξάπλωσης της μετάλλαξης Όμικρον εξέπληξε και τους ίδιους, χωρίς όμως να γίνεται καμία αναφορά στην κυβερνητική στρατηγική και στα προληπτικά μέτρα που θα μπορούσαν να είχαν αποτρέ-

Όσο η απάντηση της κυβέρνησης σε όσα βιώνουμε είναι οι αστείοι ατομικοί περιορισμοί και όχι η έμπρακτη στήριξη του συστήματος υγείας, τόσο θα μετρά την αποτυχία της σε φέρετρα.

ντρα, τους χρέωσαν σχεδόν τριπλή τιμή τον έλεγχο PCR αν ήθελαν να πάρουν έγκαιρα τα αποτελέσματα και όχι μετά από τρεις ημέρες.

Κυβέρνηση απούσα

Μπροστά σε αυτή την τερατώδη κατάσταση, η ελληνική κυβέρνηση ήταν απλός παρατηρητής. Έβγαζε

παι τα εφιαλτικά σενάρια που ζούμε αυτή τη στιγμή γύρω μας. Είναι πραγματικά προκλητικό, απέναντι σε μια κοινωνία που βυθίζεται στη φτώχεια, στην εξαθλίωση και στον υγειονομικό κίνδυνο, ο πρωθυπουργός της να λείπει σε διακοπές ενώ τα κρούσματα δεκαπλασιάζονται.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στις 27

Η ασυδοσία των καπιταλιστών γεννάει τις παγκόσμιες μεταλλάξεις

Σε αντίθεση με τον Μάρτιο του 2020, σήμερα η παγκόσμια επιστημονική κοινότητα διαθέτει εμβόλια, tests, πρωτόκολλα, μάσκες και έρευνες πάνω στην εξέλιξη του ιού. Οποιοσδήποτε νοήμων άνθρωπος θα έλεγε ότι η ανθρωπότητα είναι πλήρως θωρακισμένη απέναντι στην πανδημία. Κι όμως αυτό δε συμβαίνει. Γιατί; Γιατί κάποιοι είναι πιο προνομιούχοι από κάποιους άλλους.

Οι ΗΠΑ, η ΕΕ, η Βρετανία και ο Καναδάς φρόντισαν από την πρώτη στιγμή να εξασφαλίσουν το 96% των δόσεων Pfizer και Moderna, μόλις αυτά βγήκαν στην αγορά, στερώντας την πρόσβαση σε φτωχότερα κράτη ή και ολόκληρες ηπείρους. Όσο λοιπόν η πλούσια Δύση κάλυπτε τα νώτα της, ο υπόλοιπος πλανήτης βούλιαζε στον κίνδυνο.

Παρότι οι επιστήμονες στη Νότια Αφρική προειδοποιούσαν από πολύ νωρίς για την εμφάνιση μιας επικίνδυνης νέας μετάλλαξης στα μέσα του περασμένου Νοεμβρίου, η Pfizer και η Moderna, είχαν παρα-

δώσει λιγότερο από το 1% των συνολικών προμηθειών τους σε χώρες χαμηλού εισοδήματος. Είναι ενδεικτικό ότι η Νότια Αφρική έχει ποσοστό εμβολιασμού μόλις 26%. Και αυτό μάλιστα είναι υψηλό για μια αφρικανική χώρα, αν σκεφτεί κανείς ότι σε ολόκληρη την Αφρική μόλις το 7,5% των ανθρώπων είναι πλήρως εμβολιασμένο.

Όμως η καπιταλιστική ασυδοσία, δεν περιορίστηκε μόνο στη στέρηση σημαντικής ποσότητας εμβολίων στον τρίτο κόσμο, αλλά ξεδιπλώθηκε και στο κομμάτι της μη άρσης της πατέντας στην παραγωγή εμβολίων, γεγονός που δεν επέτρεψε σε φτωχότερα κράτη να παράξουν το εμβόλιο προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες τους. Με αυτόν τον τρόπο, η συντριπτική πλειονότητα του πλανήτη συνέχισε να μένει απροστάτευτη έναντι του ιού, είτε λόγω των αισχρά χαμηλών ποσοστών εμβολιασμού, είτε μέσω της εξάρτησης από τα λιγότερο αποτελεσματικά εμβόλια.

Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι, εκτός από τα Pfizer και Moderna που χρησιμοποιούν προηγμένη τεχνολογία mRNA, όλα τα άλλα εμβόλια, συμπεριλαμβανομένων των AstraZeneca, Johnson & Johnson και Sinopharm/Sinovac, έχουν ελάχιστη ή καθόλου επίδραση στην πρόληψη της μόλυνσης από το Omicron. Αυτό είναι σκέτη καταστροφή για χώρες στη Λατινική Αμερική και την Ασία που έχουν βασιστεί σχεδόν αποκλειστικά σε αυτά τα εμβόλια. Μέσα από την απληστία και την ανικανότητά τους, οι ηγέτες των ισχυρών καπιταλιστικών κρατών απέτυχαν εντελώς να ελαχιστοποιήσουν τον θάνατο και την καταστροφή που προκάλεσε ο Covid.

Η υποταγή τους στις απαιτήσεις των μεγάλων επιχειρήσεων προκειμένου να επανεκκινήσουν την οικονομία και να μεγιστοποιήσουν τα κέρδη τους, τους οδήγησε σε ελλιπή και μη ορθολογικά μέτρα που σκορπίζουν το θάνατο, αντί να τον αποτρέπουν. Είναι ενδεικτικό

ότι στις ΗΠΑ, το κέντρο του παγκόσμιου καπιταλισμού, περισσότεροι Αμερικανοί έχουν πεθάνει από Covid το 2021 επί Μπάιντεν παρά το 2020 επί Τραμπ. Και αυτό γιατί παρότι ο Μπάιντεν ψέλλισε διστακτικά κάτι για την ανάγκη άρσης της πατέντας στα εμβόλια, δεν έκανε τίποτα σε αυτή την κατεύθυνση, δίνοντας συνέχεια σε αυτό τον κύκλο διεθνούς ανισότητας που γεννάει νέες μεταλλάξεις και θάνατο.

Αντίστοιχα η Ευρώπη επιλέγει να έχει προτεραιότητα στην άφιξη των νέων εμβολίων και φαρμάκων, αδιαφορώντας για το τι συμβαίνει στον υπόλοιπο κόσμο, ενώ παράλληλα κλείνει τα σύνορά της και καλύπτει τον υφέρποντα ρατσισμό της με υγειονομικά άλλοθι. Μόνο που οι ευρωπαίοι δεν κινδυνεύουν από τους πρόσφυγες και τους κάθε λογής κυνηγημένους, αλλά από τις εγκληματικές πολιτικές των κυβερνήσεών τους. Όσο νωρίτερα το καταλάβουμε, τόσο το καλύτερο για όλους μας.

των εργαζομένων κυβέρνηση σφυρίζει αδιάφορα

Δεκεμβρίου ο Κυριάκος Μητσοτάκης δήλωσε ότι «Τα πρώτα στοιχεία δείχνουν ότι η νοσηρότητα της μετάλλαξης Όμικρον φαίνεται να μην είναι τόσο έντονη, όπως της Δέλτα. Εμείς όμως, τώρα βγαίνουμε από το τέταρτο κύμα της πανδημίας. Θα πρέπει να είμαστε προσεκτικοί και να πάρουμε τα απαραίτητα μέτρα που θα μας υποδείξουν οι ειδικοί». Μόλις τέσσερις ημέρες μετά η χώρα μέτραγε 40.000(!) κρούσματα, τα δημόσια νοσοκομεία της βρίσκονταν στα πρόθυρα κατάρρευσης και η κοινωνία στηνόταν σε ουρές σε φαρμακεία για να δει αν νοσεί. Αλλά τι να πει κανείς για μια κυβέρνηση που δεν πήρε κανένα μέτρο ενίσχυσης του ΕΣΥ. Μια κυβέρνηση που αντί να προχωρήσει σε προσλήψεις υγειονομικών, απειλεί με διαθεσιμότητα και απόλυση τους υπάρχοντες, που αντί να δώσει λεφτά για νέες ΜΕΘ, επενδύει σε οπλικά συστήματα και περιπολικά, που αντί να επιτάξει άμεσα τις ιδιωτικές δομές υγείας, κάνει μαζί τους μπίζνες.

Η χώρα όχι μόνο δε βγήκε από την πανδημία, αλλά τη βιώνει στη χειρότερη μορφή της από το Μάρτιο του 2020. Έχουν μεσολαβήσει δύο χρόνια κατά τα οποία αφενός δεν υπήρξε καμία ουσιαστική χρηματοδότηση της δημόσιας δωρεάν υγείας, αφετέρου πάρθηκαν επαρκή μέτρα προκειμένου να μην πληγεί η τουριστική βιομηχανία και η κερδοφορία του εγχώριου επιχειρείν. Κάπως έτσι στην ηγεσία του πιο σημαντικού υπουργείου σε καιρό παν-

δημίας, βρέθηκε ένας Πλεύρης, με ό,τι συνεπάγεται το όνομα αυτό. Τι στιγμή λοιπόν, που πέρυσι η χώρα βρισκόταν σε ολικό κλείδωμα με εξωφρενικά λιγότερα κρούσματα, τώρα με δεκάδες χιλιάδες μολύνσεις παραπάνω, ο Υπουργός Υγείας αποφάσισε να... κλείσει η μουσική στην εστίαση. Όλα αυτά ενώ δεν έχουν αυξηθεί τα δρομολόγια στα ΜΜΜ, ο κόσμος συνωστίζεται σε στάσεις και λεωφορεία για να πάει στη δουλειά του και τα αφεντικά οργιάζουν αναγκάζοντας εργαζόμενους, διαγνωσμένους με τον ιό, να προσέρχονται στην εργασία τους.

Υποτακτικός ΣΥΡΙΖΑ

Αν αυτό δεν είναι συστημικός κανιβαλισμός τότε δεν ξέρουμε τι είναι. Απέναντι σε αυτή την κατάσταση, η αντιπολίτευση του ΣΥΡΙΖΑ δείχνει πραγματικά αστεία. Το κόμμα Τσίπρα, όλο το προηγούμενο διάστημα, έπαιξε το χαρτί της σοβαρής και υπεύθυνης αντιπολίτευσης σε βαθμό προκλητικό για την πληττόμενη κοινωνική πλειοψηφία. Έριξε ιδιαίτερο βάρος στην οικοδόμηση κλίματος εθνικής ενότητας προτείνοντας μάλιστα διακομματικό υπουργό Υγείας κοινής αποδοχής(!). Ο ΣΥΡΙΖΑ αντί να εστιάζει στην οικοδόμηση σχέσεων με την κοινωνία, στην πολιτική έκφραση της αγανάκτησης των από κάτω, στην άσκηση κριτικής στα κυβερνητικά σχέδια, έσπευσε να επωμιστεί μέρος της ευθύνης.

Όλη αυτή η τραγική ενσωμάτωση στο σύστημα και η παροχή δια-

πιστευτηρίων ότι δεν αποτελεί ένα «επικίνδυνος» κόμμα, τον έχει θέσει εκτός δημόσιας συζήτησης. Η ξαφνική αλλαγή στάσης υπό το βάρος των εξελίξεων και της συσπείρωσης του ΚΙΝΑΛ, που ώθησε τον Τσίπρα να ζητήσει εκλογές δεν πείθει ούτε τον τελευταίο ψηφοφόρο του για το αγνό της πρόθεσης. Πάνω στις πλάτες των κατακρεουργημένων από την πανδημική και οικονομική κρίση, στήνεται ένα επικοινωνιακό πάρτι κυβέρνησης-αντιπολίτευσης χωρίς κανένα ουσιαστικό επίδικο, χωρίς να τίθενται σε πρώτο πλάνο οι ανάγκες της κοινωνίας για αξιοπρεπή δημόσια υγεία. Τη στιγμή που μέχρι και συντηρητικές δεξιές εφημερίδες ασκούν δριμεία κριτική στον Μητσοτάκη για την πολιτική του, ο Αλέξης Τσίπρας διαγράφει τον Κουρουπλή, όχι επειδή κάποτε φωτογραφήθηκε με τον Αμβρόσιο, ούτε επειδή προωθεί την παλαιοπασοκική λογική στο κόμμα του, αλλά επειδή ανέδειξε με οξύ λόγο το γεγονός ότι η κυβέρνηση πέταξε στον κάλαθο των αχρήστων την περιβόητη έρευνα Λύτρα-Τσιόδρα.

Αναγκαία μέτρα

Η κατάσταση που διαμορφώνεται δείχνει να έχει φτάσει σε ένα οριακό σημείο. Η ταχύτατη μετάλλαξη και εξάπλωση του ιού, η τραγική κυβερνητική διαχείριση, τα κοράκια της αγοράς που κερδοφορούν πάνω στον πόνο και οι υγειονομικοί που κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για όσα έρχονται, δεν μπορούν να

αφήνουν ανεπηρέαστο τον κόσμο του κινήματος και την Αριστερά. Το αίτημα για ουσιαστική ενίσχυση του ΕΣΥ πρέπει να γίνει κεντρικό το επόμενο διάστημα. Η Αριστερά που αναφέρεται στον κόσμο της και όχι στις κυβερνητικές καρέκλες πρέπει να θέσει επί τάπητος το ζήτημα των προσλήψεων γιατρών και υγειονομικού προσωπικού στα δημόσια νοσοκομεία, την ανάγκη δαπάνης χρημάτων σε δημιουργία νέων ΜΕΘ, την προτεραιότητα στην επίταξη όλων των ιδιωτικών δομών που κερδοσκοπούν πάνω στην πανδημία. Όπως έδειξε και η έρευνα Λύτρα-Τσιόδρα, μόνο ένα ισχυρό ΕΣΥ μπορεί να σώσει ζωές. Όσο η απάντηση της κυβέρνησης σε όσα βιώνουμε είναι οι αστείοι ατομικοί περιορισμοί και όχι η έμπρακτη στήριξη του συστήματος υγείας, τόσο θα μετρά την αποτυχία της σε φέρετρα.

Εκτός όμως από την ενίσχυση του ΕΣΥ χρειάζονται και πρόσθετα μέτρα που συνδέονται όχι μόνο με το πώς κάποιος νοσηλεύεται σε καιρό πανδημίας, αλλά και πώς ζει. Είναι προκλητικό μετά τα όσα έγιναν τις προηγούμενες ημέρες να μη χορηγούνται δωρεάν PCR tests στους πολίτες και να μην επιχειρείται μια επαρκής χαρτογράφηση της πανδημικής εξάπλωσης στη χώρα. Είναι επίσης προκλητικό να δίνεται οδηγία ότι αρκεί μια διάγνωση rapid test και ότι η καραντίνα για έναν νοσούντα μειώνεται σε πέντε ημέρες, μπας και αυτός επιστρέψει νωρίτερα στη δουλειά. Όλα αυτά ενώ, οι άδειες λόγω κόβιντ μένουν απλήρωτες, ή όσοι νοσούν αναγκάζονται από τα αφεντικά να προσέλθουν στην εργασία τους. Οι χώροι εργασίας, τα ΜΜΜ και τα σχολεία μετατρέπονται σε εστίες υπερμετάδοσης, αλλά ο Πλεύρης κλείνει τη μουσική στην εστίαση και συνιστά τη χρήση διπλής μάσκας.

Όλη αυτή η κατάσταση θα έδειχνε αστεία αν δεν ήταν τραγικά επικίνδυνη. Το οργανωμένο κίνημα και η αντικαπιταλιστική Αριστερά, πρέπει να βρουν τις μίνιμουμ συμφωνίες γύρω από ένα πρόγραμμα αιτημάτων και διεκδικήσεων που θα συσπειρώνει το μάξιμουμ του κόσμου που αρνείται την κοροϊδία και θέλει να πάρει τη ζωή του πίσω. Με αιχμές την πραγματική ενίσχυση του ΕΣΥ και την έμπρακτη στήριξη των εργαζομένων μπροστά στην πανδημική και οικονομική λαίλαπα, ο κόσμος του αγώνα και της δουλειάς πρέπει να θέσει τους όρους του στην αντιμετώπιση της βάνουσης συνθήκης που βιώνει, πριν να είναι απελπιστικά αργά.

ΚΙΝΑΛ: Νέος αρχηγός, «υπεύθυνη» πολιτική

Του Σπύρου Αντωνίου

Η πανηγυρική εκλογή του Νίκου Ανδρουλάκη στην προεδρία του ΚΙΝΑΛ, καθώς και η δυναμική ανόδου που εμφανίζει το κόμμα στις δημοσκοπήσεις των καθεστωτικών ΜΜΕ, έχει ανοίξει και πάλι τη συζήτηση για την επιστροφή του κεντρώου χώρου σε πρωταγωνιστικό ρόλο.

Για την ώρα βέβαια, αυτό που δείχνει να επιστρέφει είναι το όνομα ΠΑΣΟΚ και τα ιστορικά σύμβολα του παραδοσιακού φορέα της εγχώριας σοσιαλδημοκρατίας, ως συνώνυμο των «ωραίων χρόνων» της -δήθεν- ευμάρειας.

Η επικράτηση με ποσοστό 68% έναντι του πρώην προέδρου και πρωθυπουργού, ουσιαστικά κλείνει κάθε συζήτηση εσωκομματικής αμφισβήτησης του νέου προέδρου. Μια νέα ηγετική ομάδα έχει αρχίσει να συγκροτείται ήδη γύρω από τον Ν. Ανδρουλάκη, με κομβικό το ρόλο στελεχών που συμμετέχουν στο επικοινωνιακό επιτελείο της Χαρ. Τρικούπη, καθώς και οργανωτικών στελεχών με σημαντική συμβολή στη δημιουργία ενός πανελλαδικού δικτύου υποστήριξης του νέου αρχηγού, εδώ και αρκετά χρόνια. Αυτός ο

μηχανισμός υπήρξε άλλωστε και το καθοριστικό στοιχείο για τη σαρωτική επικράτηση Ανδρουλάκη.

Οι διευθετήσεις στις βασικές θέσεις στην Κ.Ο. έγιναν με αξιοποίηση βουλευτών από όλες τις περιόδους ΠΑΣΟΚ, με κριτήριο την «ενότητα και την ανανέωση». Ως επικεφαλής της Κ.Ο. του ΚΙΝΑΛ, επελέγη ο Μιχ. Κατρίνης, που θα λειτουργεί ως «αντ' αυτού», μέχρι τις επόμενες εκλογές. Μια επιλογή αναμενόμενη, καθώς μαζί με τον Ν. Ανδρουλάκη υπήρξαν ηγετικό δίδυμο του άλλοτε εκσυγχρονιστικού μπλοκ της νεολαίας ΠΑΣΟΚ.

Ο ίδιος ο Ν. Ανδρουλάκης, παρά τη μακρά θητεία του στην κεντρική πολιτική σκηνή, δεν μπορεί ακόμη να συνδεθεί με μια καθαρή πολιτική γραμμή ή θέση. Επιμένει πάντως στην επίκληση της «πολιτικής αυτονομίας», προκειμένου να αναδειχθεί το ΠΑΣΟΚ ως ένας εναλλακτικός πόλος, απόλυτα οριοθετημένος απέναντι στη ΝΔ και τον ΣΥΡΙΖΑ.

Παρά τις δηλώσεις του νέου προέδρου, για την υιοθέτηση ενός προγράμματος με στίγμα ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας, οι πρώτες κινήσεις μαρτυρούν μια αυστηρή προσήλωση καθεστωτικής υπευθυνότητας. Η υπερψήφηση των εξοπλισμών 7,5 δισ. ευρώ στη βουλή από το ΚΙΝΑΛ, μαζί με τη ΝΔ και την Ελληνική Λύση

(την ίδια ώρα που ο Ανδρουλάκης με ερωτήσεις του και άλλες πρωτοβουλίες στο ευρωκοινοβούλιο, ζητά εμπάργκο όπλων στην Τουρκία...), όπως και η ήπια κριτική στις εγκληματικές ευθύνες της κυβέρνησης Μητσοτάκη στο πεδίο της πανδημίας, αποτελούν τυπικά δείγματα μιας αντιπολιτευτικής τακτικής που θα κινείται στη λογική της «εθνικής συνεννόησης».

Για αυτό και το «σπρώξιμο» του ΚΙΝΑΛ στις πρόσφατες δημοσκοπήσεις, εφόσον κόμματα που υπηρετούν την ανάγκη «ευρύτερων συναι-

νήσεων» και πολιτικής σταθερότητας, μπροστά στις πολλαπλές δυσκολίες του ελληνικού καπιταλισμού, είναι πάντα καλοδεχούμενα για το αστικό πολιτικό σύστημα. Δεν ξέρουμε αν θα πετύχουν στη Χαρ. Τρικούπη, μετά την επιστροφή του πράσινου ήλιου, την επιστροφή των ψηφοφόρων από τη μεγάλη «δεξαμενή» ΣΥΡΙΖΑ και όσων στράφηκαν προς τον Μητσοτάκη. Σε καμία περίπτωση πάντως, η επιστροφή ενός ακόμα πιο συντηρητικού ΠΑΣΟΚ, δεν μπορεί να εκπροσωπήσει αποτελεσματικά τα συμφέροντα των πολλών.

Μπροστά στο Συνέδριο του ΜΕΡΑ25

Με το «1ο Διαβουλευτικό Συνέδριο: Στρατηγική-Όραμα-Καταστατικό», στις 20-23 Γενάρη 2022, το ΜΕΡΑ25 ολοκληρώνει την εσωκομματική διαδικασία επικαιροποίησης των θέσεων του και αναπροσαρμογής της στρατηγικής του, που ξεκίνησε το περασμένο καλοκαίρι.

Το κόμμα Βαρουφάκη, ενόψει του συνεδρίου του, δείχνει να ριζοσπαστικοποιεί το ιδεολογικό και πολιτικό στίγμα του, αναθεωρώντας παλαιότερες «αυταπάτες»-στην κρίσιμη περίοδο του 2015, αλλά και μετέπειτα-σχετικά με τις δυνατότητες «εκδημοκρατισμού» της ΕΕ. Μετατόπιση που αποτυπώθηκε και στην ομιλία του Γ. Βαρουφάκη στην κεντρική προσυνεδριακή εκδήλωση της Αθήνας (16/12):

«Λέγαμε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είτε θα εκδημοκρατιστεί, είτε θα διαλυθεί. Μας έχουν όμως πλέον αποδείξει, ότι προτιμούν να καταστραφεί το σύμπαν, παρά να εκδημοκρατιστεί αυτή η Ευρώπη. Αυτή η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν μεταρρυθμίζεται, πρέπει να το πούμε ξεκάθαρα πλέον, ανατρέπεται».

Ανάλογης κατεύθυνσης είναι και οι πρόσφατες τοποθετήσεις του γραμματέα του ΜΕΡΑ25, στις οποίες υπογραμμίζει «την ανάγκη απεγκλωβισμού του ΜΕΡΑ25 από έναν Πράσινο Κεϋνσιανισμό που δεν αρκεί. Οι οικονομικές εξελίξεις, ακυρώνουν τον Πράσινο Κεϋνσιανισμό. Σήμερα, απαιτείται πολύ πιο ριζοσπαστικό πρόγραμμα από εκείνο που προτεínαμε το 2019», τη στιγμή που ο ΣΥΡΙΖΑ του Τσίπρα υπερπροβάλλει τις απαντήσεις Μπάιντεν και ευρωπαίων σοσιαλιστών, ως

διέξοδο των πολλαπλών κρίσεων της εποχής μας. Στην ίδια διεργασία ιδεολογικής επανοποθέτησης, εντάσσονται και άλλες θέσεις, όπως π.χ. στο ζήτημα των ιδιωτικοποιήσεων ή την κατάργηση των εξορυκτικών και «αμυντικών» συμφωνιών με Ισραήλ-ΗΠΑ.

Την ίδια ώρα όμως, η συνεχής αναζήτηση «ρεαλιστικών» προτάσεων, που θα οδηγήσουν σε κάποια «πράσινη μετακαπιταλιστική φεμινιστική κοινή ευημερία», αναμασούν το χρεοκοπημένο όραμα του καλού καπιταλισμού. Ο κόσμος που οι «υγιείς» επιχειρηματίες, θα οικοδομούν μαζί με τους εργαζόμενους, την «κοινή» ευημερία, απλά δεν είναι εφικτός.

Είναι προφανές πώς το ΜΕΡΑ25 προσπαθεί να κερδίσει ακροατήρια στα αριστερά του ΣΥΡΙΖΑ, τα οποία μένουν χωρίς πολιτική κάλυψη,

μετά και την ολοκληρωτική σοσιαλφιλελεύθερη μετάλλαξη της Κουμουνδούρου, τις διαρκείς εκκλήσεις Τσίπρα για «εθνική συνεννόηση» με τους νεοφιλελεύθερους κανίβαλους της ΝΔ κλπ.

Εξίσου προφανές όμως είναι ότι απέναντι στην επιθετικότητα κυβέρνησης και κεφαλαίου, για να μην πληρώσουμε και πάλι την κρίση τους, δεν αρκούν ο τεχνοκρατικός λόγος και οι διαδικτυακές καμπάνιες. Η οικοδόμηση πρωτοβουλιών αντίστασης στους χώρους δουλειάς και τις γειτονιές, εκεί που μπορεί να χτιστεί η μαχητική κοινωνική αντιπολίτευση, πραγματικά απειλητική για το σύστημα (και αναζωογονητική στην προσπάθεια ανασυγκρότησης της ριζοσπαστικής Αριστεράς) εμπλέκει ελάχιστα τις δυνάμεις του ΜΕΡΑ25.

Το μεγάλο στοίχημα για το δημόσιο δωρεάν πανεπιστήμιο

Πανεκπαιδευτικό μπλόκο στο νεοφιλελεύθερο οδοστρωτήρα

Του Χρήστου Σταυρακάκη

Με την παρουσίαση του προπλάσματος του νέου νόμου-πλαίσιο, η κυβέρνηση έκανε το πρώτο βήμα, παρουσιάζοντας ένα σχέδιο – νεοφιλελεύθερο οδοστρωτήρα για το πανεπιστήμιο. Το σχέδιο που παρουσιάστηκε μετατρέπει τα πανεπιστήμια σε επιχειρήσεις επιβάλλοντας ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια στη λειτουργία τους (βλέπε μάντζερ αντί για πρυτάνεις και εξωπανεπιστημιακά συμβούλια ιδρύματος), καταργεί τύπους και ουσιαστικά το δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα του ενώ θα σταματήσει να προσφέρει στοιχειώδη συλλογικά επαγγελματικά και εργασιακά δικαιώματα στους αποφοίτους του.

Μετά τον «πρόλογο» των παρουσιάσεων, η κυβέρνηση και το Υπουργείο έχουν ξεκινήσει να κάνουν τα πρώτα βήματα για την υλοποίηση του σχεδίου που μπορεί να αποδειχθεί ταφόπλακα για το δημόσιο και δωρεάν πανεπιστήμιο όπως το έχουμε γνωρίσει. Εκεί αρχίζει και να βρίσκεται τα πρώτα εμπόδια, αρχής γενομένης της συνόδου Πρυτάνεων που έγινε στο Λαύριο στις 18 Δεκέμβρη. Οι πρυτάνεις διαμαρτυρήθηκαν για δύο βασικά ζητήματα, την υποχρηματοδότηση των πανεπιστημίων και την υποστελέχωση σε εκπαιδευτικό και λοιπό διοικητικό προσωπικό, που έχει φτάσει τα ιδρύματα στα όρια τους. Με βάση (και) αυτά τα κριτήρια ζητάει η Κεραμέως να παρουσιάσουν τα ιδρύματα στην Εθνική Αρχή για την Ανώτατη Εκπαίδευση τα «δικά τους» σχέδια για συγχωνεύσεις τμημάτων και σχολών. Η Κεραμέως ρίχνει «στάχτη στα μάτια» με την έκτακτη χρηματοδότηση των 20 εκατομμυρίων ευρώ, τα μισά εκ των οποίων πηγαίνουν στην ασφάλεια των ιδρυμάτων, δηλαδή προορίζονται για εξοπλισμό παρακολούθησης και ελεγχόμενης εισόδου, όπως τα περίφημα τουρνικέ (μεταλλικές είσοδοι ασφαλείας), λες και τα πανεπιστημιακά ιδρύματα είναι φυλακές υψίστης ασφαλείας.

Πολλές φορές οι Πρυτάνεις έχουν αντιτεθεί σε κινήσεις ή νομοσχέδια του Υπουργείου (όπως συνέβη με κάποιους στο ζήτημα της πανεπιστημιακής αστυνομίας την προηγούμενη χρονιά), πάντα όμως αυτά τα εμπόδια ήταν και είναι αναποτελεσματικά από μόνα τους. Ο μόνος τρόπος να μπλοκαριστεί ο νεοφιλελεύθερος οδο-

στρωτήρας είναι η μαζική αντίσταση φοιτητικού κινήματος, εργαζομένων και εκπαιδευτικού προσωπικού μέσα στις σχολές. Είμαστε εν μέσω «πολεμικών προετοιμασιών» για το πανεπιστήμιο. Η πρόθεση της κυβέρνησης είναι μέσα στο 2022 και πριν τελειώσει η ακαδημαϊκή χρονιά να φέρει για ψήφιση το νέο νόμο-πλαίσιο, ο οποίος δε θα είναι άλλη μία αντιμεταρρύθμιση αλλά ένας σαρωτικός νόμος. Αυτή την πρόθεση ξεκινάει να υλοποιεί, πιέζοντας τους πρυτάνεις σε πρώτη φάση ενώ γνωστοί νεοφιλελεύθεροι κονδυλοφόροι του αστικού τύπου ξοδεύουν ήδη μελάνι για την ανάγκη οι αντιμεταρρυθμίσεις του Υπουργείου να προχωρήσουν με ταχύτητα και χωρίς δισταγμό.

διάρκεια ενάντια στην πανεπιστημιακή αστυνομία αλλά και στις γενικότερες επιλογές της κυβέρνησης τόσο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση όσο και στην αντιμετώπιση της πανδημίας. Αυτή η δυναμική σίγουρα υπάρχει ακόμα μέσα στα πανεπιστήμια, δεν εξαφανίστηκε. Το ζητούμενο για τις δυνάμεις της ριζοσπαστικής-αντικαπιταλιστικής Αριστεράς είναι να μπορέσουν να οργανώσουν ξανά αυτή τη δυναμική, να την ξαναχτίσουν και να την προετοιμάσουν για την επερχόμενη αντιπαράθεση.

Υπάρχουν πραγματικές δυνατότητες νίκης και το προηγούμενο διάστημα έχει να μας δώσει χρήσιμα συμπεράσματα, γιατί υπήρξαν νίκες. Η αποφασιστικότητα της απεργίας

Χρειάζεται να εξηγηθεί με επιχειρήματα το σχέδιο της κυβέρνησης για την παράδοση του πανεπιστημίου στις ορέξεις της αγοράς. Αυτό το σχέδιο χρειάζεται να συνδεθεί με τις κεντρικές επιλογές της κυβέρνησης για την κατανομή πόρων, ξεφεύγοντας από μία στενή συνδικαλιστική αντίληψη. Από τη μία διευκολύνσεις για κεφάλαιο και εργοδοσία, υπέρογκες δαπάνες για εξοπλισμούς και πολεμικές προετοιμασίες και από την άλλη διαρκής μείωση των δαπανών για υγεία, παιδεία και κοινωνικές ανάγκες. Το ζήτημα της αντίθεσης στους πολεμικούς εξοπλισμούς θα έπρεπε να είναι από τα κυρίαρχα συνθήματα. Το «όχι λεφτά για φρεγάτες και ραφάλ αλλά για μαζικές προσλήψεις εκπαιδευτικού και διοικητικού προσωπικού» και «καμία έρευνα από τα πανεπιστήμια για την ενίσχυση της στρατιωτικής βιομηχανίας» θα έπρεπε να είναι θέμα σε κάθε φοιτητικό αμφιθέατρο. Παράλληλα, αυτή η διαδικασία ευνοεί και τη συνολικότερη πολιτικοποίηση του φοιτητικού κινήματος και τη σύνδεσή του με κινήματα όπως το φεμινιστικό και αντίστοιχες κινηματικές πρωτοβουλίες που μπορούν να ανθίσουν μέσα στις σχολές.

Αφετέρου, το φοιτητικό κίνημα από μόνο του δεν μπορεί να κερδίσει, όσο και αν ο ρόλος του είναι κομβικός. Όλες οι νικηφόρες εμπειρίες φοιτητικών αγώνων τα τελευταία είκοσι χρόνια ήταν αποτέλεσμα «δημιουργίας» πανεκπαιδευτικού μετώπου. Η ανάγκη μαζικής, ενωτικής, πανεκπαιδευτικής αντίστασης αποκαίει ακόμα μεγαλύτερη βαρύτητα σε μία συγκυρία που η κυβέρνηση επιδιώκει να ανατρέψει συνολικά το δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα και όχι μόνο το πανεπιστήμιο. Η σύνδεση με εκπαιδευτικούς μέσα στις σχολές, με το διοικητικό προσωπικό αλλά και με τις υπόλοιπες βαθμίδες της εκπαίδευσης (καθηγητές, δάσκαλοι, μαθητές/τριες) είναι αναγκαία για τη μαζικοποίηση του «δικού μας» στρατοπέδου.

Έτσι ο αγώνας για την υπεράσπιση του δημόσιου και δωρεάν πανεπιστημίου μπορεί να κινητοποιήσει και άλλα τμήματα του εκπαιδευτικού και εργατικού κινήματος, μπορεί να κερδίσει την πλατιά αλληλεγγύη που χρειάζεται ένας τέτοιος αγώνας για να είναι νικηφόρος. Το επόμενο διάστημα οι δυνάμεις της ριζοσπαστικής-αντικαπιταλιστικής αριστεράς μέσα στα Πανεπιστήμια θα αναμετρηθούν με αυτές τις προκλήσεις.

Ο αγώνας για την υπεράσπιση του δημόσιου και δωρεάν πανεπιστημίου μπορεί να κινητοποιήσει και άλλα τμήματα του εκπαιδευτικού και εργατικού κινήματος.

Δυνατότητες νίκης

Από αυτή τη σκοπιά είναι απαραίτητη και η προετοιμασία του «δικού μας» στρατοπέδου μπροστά στη μάχη που έρχεται και η οποία δε θα ήταν υπερβολή αν κάποιος τη χαρακτήριζε ως μάχη ζωής και θανάτου για το δημόσιο πανεπιστήμιο. Εάν η μάχη ενάντια στον επερχόμενο νόμο-πλαίσιο γίνεται αντιληπτή ως τέτοια, χρειάζεται να είναι επίσης κατανοητό ότι αυτή η μάχη δε θα αφορά μόνο την υπεράσπιση της δημόσιας και δωρεάν παιδείας για όλους και όλες αλλά θα αναγκαστεί να έρθει σε σύγκρουση με τη συνολική κυβερνητική πολιτική και τις νεοφιλελεύθερες κορώνες της αριστείας, της ανάπτυξης, του ανταγωνισμού, της ευελιξίας κοκ.

Το βασικό ερώτημα λοιπόν είναι εάν υπάρχει δυνατότητα μπλοκαρίσματος ενός τέτοιου νόμου και με ποιον τρόπο. Την προηγούμενη χρονιά, εν μέσω πανδημίας και με τα πανεπιστήμια κλειστά επί ένα χρόνο, η κυβέρνηση επιχείρησε να θεσμοθετήσει την πανεπιστημιακή αστυνομία με τη συνοδεία κατασταλτικών/πειθαρχικών μέτρων σε συνδυασμό με το θέμα της νεοφιλελεύθερης ατζέντας. Παρά τις αντικειμενικές δυσκολίες της κατάστασης, γεννήθηκαν πολύ μαζικές φοιτητικές κινητοποιήσεις με

των διανομέων στην e-food, η ενότητα των εργαζομένων στον αγώνα (μέσα από τη συμμαχία διαφορετικών σωματείων) και η πλατιά αλληλεγγύη κατάφεραν να κερδίσουν. Η απεργία-αποχή από την αξιολόγηση πάλι κατάφερε να μπλοκάρει σε ένα βαθμό τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές της κυβέρνησης για το δημόσιο σχολείο και στην οποία η συμμετοχή των εκπαιδευτικών ήταν μαζική. Οι πιο μαζικές και δυναμικές φοιτητικές κινητοποιήσεις της προηγούμενης χρονιάς, ήταν αυτές που κατάφεραν να συνδεθούν με τις κινητοποιήσεις των εκπαιδευτικών και όταν, οι δυνάμεις της φοιτητικής Αριστεράς (ΜΑΣ, ΕΑΑΚ, ΑΡΕΝ και λοιπές δυνάμεις) λειτουργήσαν με ενωτικό και μετωπικό τρόπο, συσπειρώνοντας μαζί ένα πολύ σημαντικό τμήμα των φοιτητών/τριών.

Ανάγκη μετώπου

Αφενός, χρειάζεται η μέγιστη δυνατή ενότητα της φοιτητικής Αριστεράς στην οργάνωση της μάχης, ο κατακερματισμός των δυνάμεων αλλά και οι μικροπολιτικές αντιπαραθέσεις για το ποια δύναμη θα φαίνεται πιο «πρωτοπόρα» ή πιο «μαχητική» είναι άχρηστες για το κίνημα. Αυτή η μετωπική πολιτική χρειάζεται να ξεδιπλωθεί.

νέα από τους εργατικούς χώρους

Επιμέλεια
Θοδωρής Πατοατζής

Απίστευτες μέθοδοι από την εργοδοσία στη «Γευσήνους»

Οι εργοδότες παίρνοντας αέρα από το νόμο Χατζηδάκη προσπάθησαν ακόμη και πριν τον ερχομό του 2022 να τσακίσουν με κάθε μέσο το δικαίωμα των εργαζομένων να συνδικαλιστούν. Αν στο δημόσιο η προσπάθεια πχ της υπουργού παιδείας Κεραμέως να ποινικοποιηθεί ο αγώνας των εκπαιδευτικών ενάντια στην αξιολόγηση των σχολικών μονάδων ήταν η αρχή, στον ιδιωτικό τομέα θα υπήρχε ακόμη πιο βάρβαρη επίθεση αν δεν υπήρχαν αντιστάσεις όπως αυτές στην efood την Cosco κ.α.

Στην εταιρεία «Γευσήνους ΑΒΕΕ» (τη μεγαλύτερη εταιρείας βιομηχανικού κέτερινγκ στη χώρα), οι εργαζόμενοι παίρνοντας έμπνευση από αυτούς τους αγώνες αποφάσισαν να ιδρύσουν Σωματείο. Και η εργοδοσία κατέφυγε σε κάθε αθέμιτο τρόπο για να τους απαγορεύσει αυτό το δικαίωμα. Αμέσως μετά την ανακοίνωση

γνωστοποίησης της ίδρυσης σωματείου έχει καλέσει σχεδόν όλες-ους τους εργαζόμενους σε «ανάκριση» στα γραφεία και με απανωτά τηλεφωνήματα με στόχο να τους τρομοκρατήσει για να μην οργανωθούν σε αυτό. Σύμφωνα μάλιστα με τα λεγόμενα του ιδιοκτήτη και Διευθύνοντα Συμβούλου της εταιρείας οι εργαζόμενοι που μέχρι χθες ήταν μαζί του «μια οικογένεια» σήμερα είναι αντίπαλοί του.

Βασικός λόγος άλλωστε της ίδρυσης του σωματείου όπως τονίζει σε ανακοίνωσή της η προσωρινή του Διοίκηση ήταν η ανάγκη να αναχαιτιστεί η ασυδοσία της εργοδοσίας. Ασυδοσία που στόχο έχει να είναι απλήρωτες οι υπερωρίες των εργαζομένων, να γίνονται όλο και πιο χαμηλοί οι μισθοί ενώ η ακρίβεια καλπάζει και να εντατικοποιείται η εργασία. Οι εργαζόμενοι που ίδρυσαν το σωματείο τονίζουν την αποφασιστικότητά τους να αντισταθούν σε όλα αυτά γιατί ήδη έχουν

οδηγήσει πολλούς εργαζόμενους στην επιχείρηση σε «αδυναμία να καλύψουμε τις ανάγκες τις δικές μας και των οικογενειών μας, να εργαζόμαστε χωρίς να σακατεύομαστε απ' την εντατικοποίηση, να έχουμε ελεύθερο χρόνο για να ζούμε ανθρώπινα».

Οι πρώτες διεκδικήσεις του Σωματείου είναι η υπογραφή επιχειρησιακής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, να δουλεύουν 5νθημερο-8ωρο, να πληρώνονται τις εξαντλητικές ώρες των υπερωριών, να σταματήσει η ενοίκιαση εργαζομένων από εργολαβικό γραφείο, να μην είναι δικά τους τα έξοδα μετακίνησης, να μην πληρώνονται την έκτη ημέρα με κουπόνια. Και μόνο η αντίδραση της εταιρείας στην ίδρυση του σωματείου δείχνει τη δύναμη που μπορεί να έχει η συλλογική δράση των εργαζομένων. Δείχνει πόσο αναγκαία είναι η ίδρυση σωματείων παντού και η διεκδίκηση της ελεύθερης συνδικαλιστικής δράσης.

48ωρη απεργία στην Εθνική Ασφαλιστική

Το 2021 έκλεισε με κινητοποιήσεις εργαζομένων σε όλη την Ελλάδα και έτσι ξεκινάει και το 2022. Οι εργαζόμενοι στην Εθνική Ασφαλιστική πραγματοποίησαν 48ωρη απεργία τη Δευτέρα 3 και την Τρίτη 4 Γενάρη ενάντια στην άρνηση της εργοδοσίας να συζητήσει υπογραφή Επιχειρησιακής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (ΕΣΣΕ) με αυξήσεις στους μισθούς.

Η απεργία που αποφασίστηκε με μυστική ψηφοφορία και με ποσοστό 85% έγινε τις δύο πρώτες μέρες μετά τη λήξη της ισχύουσας ΕΣΣΕ όπου πλέον ισχύει η τρίμηνη μετενέργειά της (ως 31/3/2022). Η συμμετοχή των εργαζομένων ήταν μαζική και απάντησε με τον καλύτερο τρόπο στην πλήρη αδιαλλαξία της Διοίκησης να διαπραγματευτεί με διάθεση συναίνεσης μαζί τους. Οι εργαζόμενοι απαιτούν την υπογραφή διετούς ΕΣΣΕ και κανονισμού στο πλαίσιο των ήδη υφισταμένων με λελογισμένες αυξήσεις για όλους και ειδικά για όσους εργάζονται στην Εθνική Ασφαλιστική μέσω τρίτων εταιρειών, μεγαλύτερες αυξήσεις αποδοχών ώστε να υπάρξουν ανθρώπινοι μισθοί.

Οι εργαζόμενοι μέσω τρίτων εταιρειών είναι το 1/3 του προσωπικού της Εταιρείας και είναι πολύ σημαντικό ότι καλείται μια κινητοποίηση με κέντρο ένα αίτημα για την μειοψηφία των εργαζομένων σε μια επιχείρηση. Δε γίνεται κάποιοι εργαζόμενοι να πεινάνε όταν ανακοινώνεται το ένα ρεκόρ κερδοφορίας μετά το άλλο, με τα κέρδη της Εθνικής Ασφαλιστικής στο 9μηνο του 2021 να ανέρχονται σε 83,9 ευρώ εκ. έναντι 53,7 εκ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2020.

Όλοι στο πλευρό των εργαζομένων στην Kavala Oil

Οι εργαζόμενοι στην Kavala Oil βρίσκονται σε πολυήμερες κινητοποιήσεις προσπαθώντας να αποτρέψουν την πραγματοποίηση των σχεδίων της ιδιοκτήτριας εταιρείας Energean για απολύσεις και για αλλαγή προς το χειρότερο των εργασιακών σχέσεων όσων δεν απολυθούν με εκτεταμένη εργολαβοποίηση. Η Energean ήθελε οι εργαζόμενοι να παρακολουθήσουν άπραγοι τις εξελίξεις αλλά η αποφασιστική τους αντίσταση την ανάγκασε να δείξει το πραγματικό της πρόσωπο.

Αρωγός της εταιρείας στο σχεδια-

σμό της η κυβέρνηση της ΝΔ. Πρώτα έβαλε πλάτες ώστε η εταιρεία να πάρει δάνειο 100 εκ. ευρώ με κρατική εγγύηση και στη συνέχεια «ενέκρινε» το σχεδιασμό για απολύσεις. Η έγκριση που έδωσε η κυβέρνηση ήταν η άμεση αντίδρασή της στις κινητοποιήσεις των εργαζομένων καθώς με την εντολή της εργοδοσίας τα ΜΑΤ που συγκεντρώθηκαν από όλες τις πόλεις της Βόρειας Ελλάδας για να αντιμετωπίσουν τους εργαζόμενους που περιφρουρούσαν το χώρο έκοψαν την περίφραξη και μπούκαραν στον εργοστασιακό χώρο. Ξυλοκόπησαν τους εργαζόμενους και συνέλαβαν αναίτια

17 από αυτούς. Ήταν τέτοια μάλιστα η εκδικητική manía των οργάνων της «τάξης» που από τις χειρομυροβίδες κρότου λάμψης που πέταξαν, όπως καταγγέλλουν οι εργαζόμενοι, εκδηλώθηκε φωτιά σε μετασχηματιστή θέτοντας σε κίνδυνο την ασφάλεια των εγκαταστάσεων.

Οι εργαζόμενοι λένε ότι από θαύμα δεν θρηνούμε σήμερα νεκρούς. Η επίθεση της Αστυνομίας δεν εξαγρίωσε μόνο τους εργαζόμενους στην Kavala Oil, εξαγρίωσε όλο τον κόσμο της δουλειάς. Δεκάδες ανακοινώσεις αλληλεγγύης βγήκαν αμέσως μετά την επίθεση από Ομοσπονδίες, Εργατικά Κέντρα, πρωτοβάθμια σωματεία, εργατικές παρατάξεις, οργανώσεις και κόμματα της Αριστεράς. Ενώ και στην κινητοποίηση που οργανώθηκε τη Δευτέρα 27 Δεκέμβρη στην πλατεία Καπνεργάτη της Καβάλας συμμετείχαν εκατοντάδες εργαζόμενοι και συμπαράστατες. Άλλωστε οι κινητοποιήσεις των εργαζομένων που συνεχίζονται σε συνδυασμό με την συμπαράσταση της κοινωνίας έχει αποδειχθεί το τελευταίο διάστημα καταλυτικός παράγοντας για να νικάνε οι εργαζόμενοι και να χάνει η πολιτική της κυβέρνησης.

Εκλογές στα συνδικάτα

Ανάγκη για μαχητικό συνδικαλισμό

Του Θοδωρή Πατσατζή

Ο Δεκέμβρης του 2021 ήταν ένας μήνας με καθημερινές σχεδόν εκλογικές διαδικασίες για την ανάδειξη νέων Διοικητικών Συμβουλίων σε πολλά πρωτοβάθμια σωματεία. Υπήρξαν βέβαια και εκλογικές διαδικασίες, στους δήμους και τα νοσοκομεία, για ανάδειξη αντιπροσώπων στα αντίστοιχα Υπηρεσιακά Συμβούλια. Ενώ υπήρξαν ενδιαφέρουσες εκλογικές διαδικασίες τους περασμένους μήνες.

Οι λόγοι που κορυφώθηκε μέσα στο Δεκέμβρη η προσπάθεια να υπάρξουν εκλογικές διαδικασίες ήταν δύο. Ο πρώτος είναι ο τυπικός. Πολλές εκλογικές διαδικασίες είχαν αναβληθεί λόγω της έξαρσης της πανδημίας. Ήταν απόλυτα θετικό που προτιμήθηκε οι εκλογικές διαδικασίες να γίνουν με την παρουσία κόσμου στα εκλογικά τμήματα και όχι με ηλεκτρονικές διαδικασίες καθώς έτσι αναδεικνύεται η έμφαση στη συμμετοχή στις συλλογικές διαδικασίες, είτε αυτές είναι εκλογές είτε οι υπόλοιπες δραστηριότητες του κάθε σωματείου.

Ο βασικότερος όμως λόγος που σε πολλές περιπτώσεις οι δυνάμεις της Αριστεράς μόχθησαν ώστε να γίνουν έγκαιρα οι εκλογικές διαδικασίες μέσα στο Δεκέμβρη ήταν ο νόμος Χατζηδάκη και τα όσα άκρως αντεργατικά προβλέπει για τα σωματεία με το ξεκίνημα του 2022. Από την υποχρέωση εγγραφής στο ΓΕ.ΜΗ.Σ.Ο.Ε. (Γενικό Μητρώο Συνδικαλιστικών Οργανώσεων Εργαζομένων), μέχρι τις διαβλητές ηλεκτρονικές ψηφοφορίες και τον περιορισμό στο δικαίωμα της απεργίας. Η προσπάθεια αυτή δεν δόθηκε χωρίς μάχες. Υπήρξαν χώροι όπου οι δυνάμεις της ΔΑΚΕ ήταν πλειοψηφία αλλά πιέστηκαν και υποχρεώθηκαν να πάνε έστω και με καθυστέρηση σε εκλογικές διαδικασίες (βλέπε άρθρο για εκλογές ΠΕΓΔΥ) και χώροι όπου τελικά μέσα από τη διαμάχη αυτή οι δυνάμεις της ΔΑΚΕ αποφάσισαν να απέχουν από τη διαδικασία.

Πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν η Ε' ΕΛΜΕ Θεσσαλονίκης

όπου η ΔΑΚΕ (πρώτη δύναμη στις προηγούμενες εκλογές με 435 ψήφους) δεν κατέβασε ψηφοδέλτιο σε αυτές τις εκλογές. Γενικά στους εκπαιδευτικούς, είτε στους Συλλόγους Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης των δασκάλων είτε στις ΕΛΜΕ των καθηγητών, οι δυνάμεις της ΔΑΚΕ μειώνονται αισθητά. Σίγουρα σε αυτό παίζει ρόλο και η προσπάθεια σαμποταρίσματος των εκλογικών διαδικασιών από τη ΔΑΚΕ που στηρίζει το νόμο Χατζηδάκη και ήθελε οι εκλογές να γίνουν με τις νέες διαδικασίες που αυτός ο νόμος επι-

μία σωματείων που ελέγχει παραδοσιακά, όπως η ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ, να αντισταθούν στην ιδιωτικοποίηση, δείχνει την κατάσταση αποσύνθεσης που έχει οδηγήσει τα στελέχη της η επιλογή της καθοδήγησης για χρόνια του συνδικαλιστικού γραφειοκρατισμού.

Διφορούμενα είναι τα αποτελέσματα των δυνάμεων του ΣΥΡΙΖΑ. Σε κάποιες περιπτώσεις δείχνουν απλά να κερδίζουν τη δυσαρέσκεια απέναντι στη ΝΔ. Όπου υπάρχουν όμως οργανωμένες δυνάμεις της Αριστεράς που επιλέγουν να παίρ-

κή του είναι περιορισμένη. Τέτοια παραδείγματα υπάρχουν και στον ιδιωτικό τομέα, όπως στο χώρο του επισιτισμού-τουρισμού όπου στις εκλογές του Συνδικάτου στην Αττική και παρά την αίγλη από τη νίκη στην efood έχει απώλεια δυνάμεων αλλά και σε χώρους του δημόσιου τομέα. Παράδειγμα στο ΨΝΑ-Δαφνί γίνονται οι δυνάμεις του για πρώτη φορά πρώτη δύναμη αλλά με πολύ μικρή αύξηση ψήφων και χωρίς να κερδίζει έδρες.

Ο νέος κόσμος που μπαίνει στα συνδικάτα επέλεξε σε αρκετές περιπτώσεις και σε συλλόγους εκπαιδευτικών και στον ιδιωτικό τομέα (πχ ερευνητές-τριες, επισιτισμός-τουρισμός κ.α.) να στηρίζει τις πιο μαχητικές προτάσεις που στα μάτια του τις είχε η ριζοσπαστική και αντικαπιταλιστική Αριστερά. Όπου μάλιστα υπήρξαν ξεκάθαρα ενωτικά σχήματα ήταν ακόμη μεγαλύτερη η στήριξη αυτή και δεν οφειλόταν μόνο στην ενεργοποίηση εκλογικών κομματικών στρατών. Το κρίσιμο ερώτημα που υπάρχει είναι αν από αυτές τις διαδικασίες προκύπτει καλύτερη δυνατότητα οργάνωσης της δράσης του συνδικαλιστικού κινήματος;

Με μια πρώτη ματιά είναι εύκολο να πεις ναι. Όμως το δείγμα δεν είναι τόσο μεγάλο όσο θα χρειαζόταν για να υπάρξουν καθοριστικές ανατροπές στους γενικούς συσχετισμούς. Οι δυνάμεις της Ριζοσπαστικής και Αντικαπιταλιστικής Αριστεράς στους χώρους που έγιναν εκλογές χρειάζεται να διεκδικήσουν να υπάρξουν προεδρεία της Αριστεράς μαζί με το ΠΑΜΕ καθώς το ποιος θα έχει το προεδρείο με το νόμο Χατζηδάκη μπορεί υπό προϋποθέσεις να είναι καθοριστικό. Και οι προϋποθέσεις δεν είναι άλλες από την κοινή δράση με διαδικασίες βάσης στα συνδικάτα, αντίστοιχες με αυτές που οργανώσαν τα εμπλεκόμενα σωματεία στην efood, κοινές δράσεις με στόχο το συντονισμό της μάχης ενάντια στο νόμο Χατζηδάκη, το σταμάτημα των απολύσεων αλλά και για την υπεράσπιση του δικαιώματος στην υγεία και τη ζωή απαιτώντας λεφτά για τη δημόσια υγεία με σταμάτημα των εξοπλισμών.

Ο νέος κόσμος που μπαίνει στα συνδικάτα επέλεξε σε αρκετές περιπτώσεις και σε συλλόγους εκπαιδευτικών και στον ιδιωτικό τομέα να στηρίζει τις πιο μαχητικές προτάσεις που στα μάτια του τις είχε η ριζοσπαστική και αντικαπιταλιστική Αριστερά.

λέγει. Αλλά αυτό από μόνο του δεν εξηγεί την πτώση των δυνάμεων της ΔΑΚΕ, ειδικά στο χώρο των εκπαιδευτικών αλλά και σε πολλά από τα υπόλοιπα σωματεία. Πληρώνει ξεκάθαρα την επίθεση στη δημόσια παιδεία από τις πρώτες μέρες που η ΝΔ έγινε κυβέρνηση, με κορύφωση το ζήτημα της αξιολόγησης σχολικών μονάδων. Πληρώνει λιγότερο ξεκάθαρα και τη στάση της στην πανδημία. Την επιλογή να τα δίνει όλα στο κεφάλαιο, να τα δίνει όλα για εξοπλισμούς και τίποτα ή ψιχουλάκια στους εργαζόμενους, τους άνεργους και τους συνταξιούχους, αφήνοντας απροστάτευτα και χωρίς προσωπικό τα δημόσια νοσοκομεία.

Αντίστοιχα και οι δυνάμεις που έχουν ή είχαν αναφορά στην ΠΑΣΚΕ και το ΚΙΝΑΛ – ΠΑΣΟΚ δείχνουν στην καλύτερη για αυτούς περίπτωση να μένουν στάσιμες. Στην πραγματικότητα χάνουν δυνάμεις καθώς και εδώ η επιλογή της ηγεσίας της ΓΣΕΕ να παίζει το ρόλο του υποστηρικτή των κυβερνητικών προτάσεων (ανεξάρτητα από το ποιο κόμμα κυβερνάει) τουλάχιστον από το 2009 και μετά, στοιχίζει έστω και με αργό τρόπο. Η αδυνα-

νουν κινηματικές πρωτοβουλίες, ή επιλέγουν να κινηθούν με ενωτικό τρόπο και μαζική απεύθυνση στον κόσμο, τότε οι δυνάμεις του ΣΥΡΙΖΑ είτε δεν συγκροτούν καν ψηφοδέλτιο, είτε συρρικνώνονται, είτε δεν μπορούν να συσπειρώσουν ακόμη και τον κόσμο που ενεργοποίησαν για να εγγραφεί σε κάποια νέα σωματεία του ιδιωτικού τομέα.

Μπαίνοντας στο τι κάνουν οι δυνάμεις της Αριστεράς έχει πολύ ενδιαφέρον να δούμε πόσο ξεκάθαρα γίνεται από τον κόσμο στις δυνάμεις του ΠΑΜΕ (ΚΚΕ) ότι δεν πρόκειται να τους δώσουν τη δυνατότητα να εξαργυρώσουν το θυμό τους απέναντι στην κυβέρνηση αν δεν πάρουν σοβαρές πρωτοβουλίες για να καταργηθεί ο νόμος Χατζηδάκη και η κυβερνητική επίθεση που συμπεριλαμβάνει τη μάχη για τη Δημόσια Υγεία, τη μάχη ενάντια στις ιδιωτικοποιήσεις, τη μάχη ενάντια σε απολύσεις και τις ελαστικές σχέσεις εργασίας, τη μάχη για υπογραφή Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας κ.α. Έχει κέρδη ή διατηρεί δυνάμεις σε κάποια σωματεία κυρίως όμως όταν δεν υπάρχουν δυνάμεις από την υπόλοιπη Αριστερά. Όπου υπάρχουν τότε η δυναμι-

Μετά τις εκλογές σε ΠΕΓΔΥ-ΠΟΓΕΔΥ

ΑΚΙΓΔΥ-ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΕΙΣ: Κερδήθηκαν δυνάμεις υπέρ των εργαζομένων

Της Κατερίνας Γιαννούλια

Μετά από συνεχείς κι αδικαιολόγητες αναβολές των εκλογών για ΔΣ της ΠΕΓΔΥ κι αντιπροσώπους για το συνέδριο της ΠΟΓΕΔΥ, στις 15/12/2021, στην Αθήνα, ολοκληρώθηκαν οι εκλογές αυτές. Οι παρατάξεις της αριστεράς, αν και μειοψηφία στο ΔΣ ΠΕΓΔΥ και ΠΟΓΕΔΥ, καταφέραμε να γίνουν οι εκλογές στο τέλος του 2021, με επιμονή και άκαμπτη συνείδηση ότι δεν μπορούμε να τις αφήσουμε για την αρχή του 2022, οπότε ο Νόμος Χατζηδάκη θα απειλεί να τινάξει τα σωματεία μας στον αέρα.

Η συμμετοχή ήταν μειωμένη σημαντικά σε σχέση με το 2018 (για την ΠΕΓΔΥ ψήφισαν 708, έναντι 847 που ψήφισαν το 2018, ενώ για την ΠΟΓΕΔΥ ψήφισαν 638, με 817 να έχουν ψηφίσει το 2018).

Τα σοβαρά προβλήματα που απασχολούν τα μέλη των ΠΕΓΔΥ-ΠΟΓΕΔΥ (τρομερή υποστελέχωση, ιδιωτικοποιήσεις, πολυκερματισμός των υπηρεσιών, χρόνιο φαινόμενο της λειτουργίας των τμημάτων και διευθύνσεων με ανάθεση καθηκόντων προϊσταμένων, χωρίς κρίσεις ούτε για τα προσχήματα, απαξίωση και φτωχοποίηση των δημοσίων υπαλλήλων, ατομική ευθύνη και θανάσιμοι κίνδυνοι από την πανδημία κ.ά.), εδώ και χρόνια δεν προσεγγίζονται με συλλογικό τρόπο από τη δεξιά παράταξη που κυριαρχεί στον χώρο και δεν αποτελούν αντικείμενο αγωνιστικών διεκδικήσεων που να συσπειρώνουν συναδέλφισες και συναδέλφους, συνελεύσεις δεν γίνονται, ενώ το κλίμα συντεχνιασμού επισκιάζει κι αποκλείει χρήσιμες συμμαχίες και οι καταγγελίες για ατομικά προβλήματα, επιλέγονται ως μοναδική αντιμετώπιση.

Παράλληλα, ο «ανταγωνισμός ομοσπονδιών» δεν βοηθάει στην ανατροπή αυτής της κατάστασης, αφήνοντας στη δεξιά το μονοπώλιο και την απόλυτη πλειοψηφία στον κλάδο των γεωπόνων και των γεωτεχνικών.

Μέτωπα πάλης

Η παράταξη με την οποία συμμετείχαμε στις εκλογές και φέτος, η ΑΚΙΓΔΥ-ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΕΙΣ, έχει προσπαθήσει πολύ και πολύ σταθερά, να συνενώσει και να εκφράσει τα ταξικά συμφέροντα των εργαζομένων στον κλάδο, χωρίς να θεωρεί «εχθρούς» και ανταγωνιστές άλλους εργαζομένους ή και τα σωματεία κι ομοσπονδίες τους. Η παράταξή μας έχει αναδείξει κι έχει παλέψει συστηματικά τις ιδιωτικοποιήσεις αντικειμένων,

ΠΕΓΔΥ									
	2021	Ποσοστό %	ΕΔΡΕΣ	2018	Ποσοστό %	ΕΔΡΕΣ	2016	Ποσοστό %	ΕΔΡΕΣ
ψηφοι	708			847			735		
λευκα				20					
ακυρα	11			10			31		
Εγκυρα	697			817			704		
ΑΔΕΓΕΔΥ	357	51.22	6	391	47.86	5	378	53.69	6
ΑΡΙΚΙΓ	147	21.09	2	134	16.40	2	134	19.03	2
ΕΣΑΚΣ	102	14.63	2	116	14.20	2	135	19.18	2
ΑΚΙΓΔΥ	80	11.48	1	93	11.38	1	67	9.52	1
ΠΑΣΚ	-	-		83	10.16	1	63	8.95	1

ΠΟΓΕΔΥ									
	2021	Ποσοστό %	ΕΔΡΕΣ	2018	Ποσοστό %	ΕΔΡΕΣ	2016	Ποσοστό %	ΕΔΡΕΣ
ψηφοι	638			817			723		
λευκα				13					
ακυρα	7			12			24		
Εγκυρα	631			791			701		
ΑΔΕΓΕΔΥ	383	60.70	13	449	56.76	16	418	59.63	15
ΑΡΙΚΙΓ	109	17.27	3	107	13.53	4	75	10.70	2
ΑΚΙΓΔΥ	80	12.68	3	86	10.87	3	57	8.13	2
ΕΣΑΚΣ	52	8.24	2	74	9.36	2	97	13.84	3
ΠΑΣΚ	-	-	-	75	9.48	3	54	7.70	2

που προωθήθηκαν ή και δεν ανασχέθηκαν από όλες τις κυβερνήσεις (ΝΔ, ΠΑΣΟΚ, ΣΥΡΙΖΑ...). Η παράταξή μας έχει εντάξει στις αγωνιστικές της διεκδικήσεις τα αντιρατσιστικά και τα φεμινιστικά ζητήματα, την υπεράσπιση του περιβάλλοντος, τη φροντίδα για υγιή και ασφαλή τρόφιμα για όλο το λαό, χωρίς να τα θεωρεί «πολιτικό/συνδικαλιστικό κόστος».

Τα προβλήματα της Δημόσιας Υγείας και Παιδείας, τη διάσωση των ασφαλιστικών μας Ταμείων, τις αυξήσεις στους μισθούς όλων των εργαζομένων, δεν τα έχουμε θεωρήσει προβλήματα «άλλων», αλλά κοινά, που χρειάζεται να τα διεκδικούμε όλες-οι μαζί. Με ιδιαίτερη προσήλωση αντιμετωπίσαμε την «αξιολόγηση» του Μητσοτάκη, της Γεροβασίλη και του Θεοδωρικάκου και τον ίδιο ζήλο θα δείξουμε και σε αυτήν του Βορίδη, χωρίς να «τσιμπάμε» στα δολώματα των «προνομιών» που μας υποσχέθηκαν και μας υπόσχονται προκειμένου να μας διασπάσουν και να μας πάρουν τη δύναμη των συλλογικών αγώνων, που χωρίς αυτούς δεν πρόκειται να λύσουμε κανένα από τα προβλήματά μας. Κρίσιμο θεωρήσαμε και θεωρούμε το Νόμο Χατζηδάκη, τον οποίο έχουμε δεσμευτεί να ακυρώσουμε και να καταργήσουμε στην πράξη, αλλά και στα χαρτιά. Είμαστε τμήμα του κινήματος που παλεύει ενάντια στον ατομισμό των ηλεκτρονικών ψηφοφοριών, ενάντια στη χειραγώγηση των σωματείων με την εγγραφή στα κυβερνητικά ελεγχόμενα μητρώα, ενάντια στις διατάξεις που

περιορίζουν έως εξαφανίζουν τη δυνατότητα πραγματοποίησης ουσιαστικών κι αποτελεσματικών απεργιών. Ξέρουν οι συναδέλφισες κι οι συνάδελφοι ότι δεν θα επιτρέψουμε να διαλυθούν τα συλλογικά μας εργαλεία, που οι αγώνες της μεταπολίτευσης επέβαλλαν.

Αποτελέσματα

Για όλη αυτήν τη στάση μας θεωρούμε ότι, σε ένα δύσκολο τοπίο, οι εργαζόμενες κι εργαζόμενοι γεωπόνοι επέλεξαν το ψηφοδέλιό μας, διατηρώντας τα ποσοστά μας στην ΠΕΓΔΥ (πήραμε 80 ψήφους, ποσοστό 11,48% και 1 έδρα στο ΔΣ) κι αυξάνοντάς τα στην κάληψη για αντιπροσώπους στην ΠΟΓΕΔΥ (είχαμε 80 ψήφους, ποσοστό 12,68% και 3 αντιπροσώπους, φέτος, από ποσοστό 10,87% που είχαμε το 2018).

Άξια αναφοράς είναι η ανάδειξη γυναικών υποψηφίων του ψηφοδελτίου μας στις πρώτες θέσεις όσων ψηφίστηκαν!

Στις φετινές εκλογές δεν συμμετείχε με ψηφοδέλτιο η ΠΑΣΚ κι οι ψήφοι της μοιράστηκαν στο ΣΥΡΙΖΑ (ΑΡΙΚΙΓ) και στη δεξιά (ΑΔΕΓΕΔΥ), ενώ απέκτησε μια επιπλέον έδρα η ΑΔΕΓΕΔΥ, στο ΔΣ της ΠΕΓΔΥ και την απόλυτη πλειοψηφία (δηλ. 6 η δεξιά, 2 το ΠΑΜΕ, 2 ο ΣΥΡΙΖΑ και 1 ΑΚΙΓΔΥ-ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΕΙΣ).

Η μειωμένη συμμετοχή στην κάληψη της ΠΟΓΕΔΥ οδήγησε σε λιγότερους αντιπροσώπους συνολικά, από την ΠΕΓΔΥ, στο συνέδριο της ΠΟΓΕΔΥ (21 αντιπρόσωποι φέτος, από 28 το 2018). Η διενέργεια εκλογών στα υπόλοιπα

σωματεία των γεωτεχνικών, με τον ίδιο τρόπο, της διαζώσης συμμετοχής των μελών, θα αποτελέσει στοίχημα για δημοκρατικό συνέδριο της ΠΟΓΕΔΥ, με ισοτιμία των αντιπροσώπων των πρωτοβάθμιων και τεστ για την εφαρμογή του διαλυτικού για τα σωματεία/συνδικάτα, Νόμου Χατζηδάκη. Ελπίζουμε και θα περιφρουρήσουμε (χωρίς την παρεμβολή των κρατικών & κυβερνητικών παραγόντων), μαζί με συμμαχίες που μοιράζονται τις ίδιες αγωνίες με την παράταξή μας, την εγγύηση δημοκρατικής λειτουργίας των πολύτιμων συνδικαλιστικών μας οργάνων.

Η σύνθεση του ψηφοδελτίου μας, με πολύτιμες-ους και μαχητικές-ους συναδέλφισες και συναδέλφους από διάφορες υπηρεσίες και γεωγραφικές περιοχές και η επικοινωνία με τον κόσμο των γεωπόνων θα συνεχίσουν να μας τροφοδοτούν με αγωνιστικά και διεκδικητικά περιεχόμενα, στον ίδιο και μεγαλύτερο βαθμό με αυτόν των εκλογών. Στόχος μας, μαζί με το υπόλοιπο εργατικό κίνημα να ανατρέψουμε τις εγκληματικές, νεοφιλελεύθερες πολιτικές που ρημάζουν τις ζωές μας, το ρόλο μας στην εργασία και την κοινωνία, το περιβάλλον, τα αγροτικά προϊόντα και τρόφιμα, τις πολιτικές που απειλούν την ίδια μας τη ζωή, για να εξασφαλίσουν μεγαλύτερα κέρδη, φοροαπαλλαγές, εισφοροαπαλλαγές και πολεμικούς εξοπλισμούς για τα συμφέροντα του κεφαλαίου, κόντρα ακόμα και στις στοιχειώδεις ανάγκες όλων όσων παράγουμε τον πλούτο της κοινωνίας μας.

Εκλογές στο Πανελλαδικό Σωματείο Εργαζομένων στην Έρευνα και την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Επιτυχημένα τα πρώτα βήματα προς την «ορατότητα»

Του Δημήτρη Μπάρκα

Με ενθουσιασμό και μεγάλη ανταπόκριση υποδέχθηκε ο κλάδος των ερευνητών/τριών και διδασκόντων/ουσών στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση την επίσημη, πλέον, ίδρυση του Πανελλαδικού Σωματείου. Μέσα σε έναν μόλις μήνα, οι εγγραφές στο σωματείο ξεπέρασαν τις 600, ενώ μεγάλη ήταν και η συμμετοχή στις εκλογικές διαδικασίες, καθώς πάνω από 400 ψήφισαν για το ΔΣ του σωματείου, τις διοικήσεις των Παραρτημάτων σε Πάτρα και Θεσσαλονίκη και τους αντιπροσώπους στα Εργατικά Κέντρα.

Συγκεκριμένα, από τρεις έδρες κατέλαβαν τόσο το Labour με 159 ψήφους (κυρίως NAP) όσο και η Αντίθεση με 125 ψήφους (Συνάντηση-Αναμέτρηση, ΔΕΑ, και ανένταχτες/οι αγωνίστριες/ες). Ακολούθησε το Δίκτυο με 77 ψήφους και δύο έδρες (ΣΥΡΙΖΑ) και η Ελευθεριακή Παρέμβαση με 53 ψήφους και μία έδρα (Αυτονομία και Αναρχία). Επιπλέον, δύο αντιπροσώπους θα έχει το Labour στο συνέδριο του Ε.Κ. Αθήνας, από έναν η Αντίθεση και το Δίκτυο, ενώ από έναν αντιπρόσωπο θα έχουν Labour και Αντίθεση στο συνέδριο του Ε.Κ. Πάτρας.

Η μεγάλη ανταπόκριση σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα δεν είναι αποτέλεσμα μόνο της πολύμηνης προετοιμασίας ή κάποιων τοπικών προσπαθειών τα προηγούμενα χρόνια. Συνδέεται γενικότερα με την διόγκωση του κλάδου την τελευταία δεκαετία αλλά και τη συσσώρευση των εμπειριών τόσο γύρω από τα κοινά προβλήματα (βλέπε άρθρο στην ΕΑ 476 και αφιέρωμα ΕΦΣΥΝ 19/12/21) όσο και από επιμέρους συλλογικές διεκδικήσεις.

Το κενό που υπήρχε στην συνδικαλιστική οργάνωση του κλάδου, έχει συσσωρεύσει μια μεγάλη ποικιλία ζητημάτων, από τις οικονομικές απολαβές και τις ασφαλιστικές προθεσμίες και ζητήματα υγιεινής και ασφάλειας κάτι που ήδη έγινε αντιληπτό κατά τη δι-

άρκεια εγγραφής μελών στο σωματείο, όταν δεκάδες συναδέλφισσες/οι απευθύνθηκαν τόσο στο σωματείο όσο και στην παράταξη Αντίθεση θέλοντας να μοιραστούν εμπειρίες επισφάλειας. Το επόμενο διάστημα ένα από τα κρίσιμα ζητήματα με τα οποία θα αναμετρηθεί το σωματείο είναι αυτή ακριβώς η ετερογένεια στην

ακολουθήσουμε ένα αποδεδειγμένα αναποτελεσματικό μοντέλο σωματείου που οχυρώνεται πίσω από δεκάδες αποφάσεις και εκτενείς αναλύσεις για να δικαιολογήσει την απόρριψη συντονισμού με άλλες δυνάμεις και την άρνηση παρέμβασης στο πλατύ εργατικό κίνημα. Η ενίσχυση συνολικά του εργατικού κινήματος και των κοι-

συμπορευτεί τόσο με τους φοιτητικούς συλλόγους προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητριών/ων όσο και με τους συλλόγους ΔΕΠ και ιδιαίτερα τα πιο μαχητικά τμήματα καθηγητικού προσωπικού. Με αυτή την έννοια στις μεγάλες μάχες που έχουμε μπροστά μας, δεν βοηθάνε λογικές που αναφέρονται στα μέλη ΔΕΠ ως «καθηγητικό κατεστημένο» ή «ταξικούς αντιπάλους» και οι οποίες διαιωνίζουν τη διάσπαση και τους διαχωρισμούς. Έχοντας επίγνωση των ιεραρχικών σχέσεων εξουσίας που προφανέστατα δημιουργούνται εντός του πανεπιστημίου, χρειάζεται να εντοπίσουμε εκείνα τα αιτήματα που θα μας φέρνουν πιο κοντά σε όσες/ους υπερασπίζονται το δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα της εκπαίδευσης και επιχειρώντας να πείσουμε όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας ότι η βελτίωση των συνθηκών εργασίας για τις εργαζόμενες/ους του κλάδου αποτελεί συμφέρον για όλες/ους.

Τα αποτελέσματα των εκλογών, αλλά και οι διαδικασίες που μεσολάβησαν για τη συγκρότηση του σωματείου, ανέδειξαν ότι πράγματι, μια κουλτούρα διαλόγου είναι εφικτή, κουλτούρα που θα επιδιώκει την μέγιστη δυνατή συσπείρωση μαζί με ένα διεκδικητικό, αγωνιστικό πρόσημο στην κίνηση του σωματείου, με την συναδελφική αντιμετώπιση των πολιτικών δυνάμεων και άλλων αγωνιστριών/ων που συμμετέχουν σε αυτό.

Ωστόσο η εμπειρία έδειξε ότι αυτό δεν είναι ακόμη κεκτημένο. Για τον λόγο αυτό, συντροφισσες και σύντροφοι από τη ΔΕΑ συμμετείχαμε μαζί με άλλες συλλογικότητες και ανένταχτες/ους στην από κοινού παρέμβαση μέσω του σχήματος «Αντίθεση». Παρά τις επιμέρους πολιτικές τακτικές ή στρατηγικές διαφορές, θεωρούμε ότι οφείλουμε να διαφυλάξουμε τη λογική ενός «πλειοψηφικού στην απεύθυνση» σωματείου, ως όρο για την επιτυχία του και την κατάκτηση των διεκδικησών μας. Ο δρόμος είναι μακρύς, αλλά τα πρώτα βήματα ήδη έχουν γίνει για να περάσουμε από την αορατότητα στην ορατότητα.

Το επόμενο διάστημα ένα από τα κρίσιμα ζητήματα με τα οποία θα αναμετρηθεί το σωματείο είναι η διεκδίκηση μιας ενιαίας συλλογικής σύμβασης να αγκαλιαστεί από τον κλάδο και να γίνει πλατιά υπόθεση για όλες και όλους.

εμπειρία των συναδέλφων/ισών και η λεπτομερής καταγραφή της, προκειμένου η διεκδίκηση μιας ενιαίας συλλογικής σύμβασης να αγκαλιαστεί από τον κλάδο και να γίνει πλατιά υπόθεση για όλες και όλους.

Απαραίτητο εφόδιο σε αυτή την πάλη θα είναι ένα πνεύμα συντονισμού και συναδελφικότητας ανάμεσα τόσο στις δυνάμεις του σωματείου, όσο και με άλλες κινήσεις εντός του κλάδου. Παρά τη δυσάρεστη εξέλιξη με μια μικρή αλλά κρίσιμη μερίδα συναδέλφων και συναδελφισσών να έχει προχωρήσει σε κινήσεις ίδρυσης μικρών, τοπικών σωματείων με διαφορετική συνδικαλιστική λογική, δεν πρέπει να επιτρέψουμε αυτό να οδηγήσει στην απόρριψη του συντονισμού για την ανάδειξη των αιτημάτων μας. Η σχέση με τα υπόλοιπα σωματεία και τα δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια συνδικαλιστικά όργανα θα αποδειχθεί επίσης σημαντικό ζήτημα. Όχι μόνο για τις συνολικότερες μάχες που έρχονται, αλλά και για τον χαρακτήρα που θα πάρει το σωματείο στα πρώτα του βήματα. Αφενός, θα πρέπει να κρατήσουμε μια κριτική στάση απέναντι στη συνδικαλιστική γραφειοκρατία και το σαμποτάρισμα των αντιστάσεων των εργαζομένων. Αφετέρου, δεν θα πρέπει να

πενήνουν κινήματα, θα πρέπει να περάσει πρώτα από την απόδειξη της χρησιμότητας του σωματείου στον κόσμο του κλάδου. Η υπογραφή του σωματείου σε κάθε κινητοποίηση και καταγγελία των κυβερνητικών πολιτικών, θα έχει νόημα και βάρος αφού πρώτα καταφέρουμε να συσπειρώσουμε τις συναδέλφισσες και τους συναδέλφους και να συγκροτήσουμε μια πραγματική αγωνιστική πλειοψηφία. Επιπλέον η αντικυβερνητική πάλη πρέπει πρώτα και κύρια να περνά μέσα από τις καθημερινές μάχες που θα δίνει ο κλάδος παλεύοντας για την βελτίωση των συνθηκών ζωής και εργασίας. Οι υπαρκτές πολιτικές διαφορές ανάμεσα στις παρατάξεις και τα σχήματα που συμμετέχουν στο σωματείο πρέπει να περάσουν από την καθημερινή δοκιμασία του σχεδιασμού μαχητικής πολιτικής για τον κλάδο και όχι συγκροτώντας μαξιμαλιστικές προγραμματικές πλατφόρμες που αποκλείουν πολιτικές δυνάμεις. Μια τέτοια στενή πολιτική οδηγεί στη συρρίκνωση του σωματείου κάτι το οποίο πρέπει με κάθε τρόπο να αποφευχθεί.

Ακόμα ένα ζήτημα που αξίζει της προσοχής μας, είναι η διαδικασία οικοδόμησης συμμαχιών εντός της πανεπιστημιακής κοινότητας. Ο κλάδος θα πρέπει να

8 Μάρτη 2022: Ενάντια στην έμφυλη βία, τον θεσμικό Κάλεσμα αγώνα για μια φεμιν

ματα του φεμινιστικού κινήματος για δημόσια και δωρεάν διαμεσολάβηση, ίδρυση οικογενειακών δικαστηρίων, υποστηρικτικές δομές και υπηρεσίες, αλλά και για νομική αναγνώριση εναλλακτικών μοντέλων οικογένειας (ομόφυλος γάμος, τεκνοθεσία από ομόφυλα ζευγάρια, τρανς γονεϊκότητα, κ.ά.). Εξίσου προκλητικά, από το νέο Ποινικό Κώδικα απουσιάζει η νομική αναγνώριση της γυναικοκτονίας, την ίδια στιγμή που αυστηροποιείται το πλαίσιο ποινών για πλειάδα εγκλημάτων. Παρά τις υποκριτικές εξαγγελίες που ακολούθησαν το κίνημα #metoo και το μακρύ κατάλογο δολοφονημένων γυναικών του περασμένου έτους, η Κυβέρνηση αποδεικνύει ότι δεν έχει την πολιτική βούληση να ικανοποιήσει ένα ώριμο κοινωνικό αίτημα για μία στοιχειώδη νομική μεταρρύθμιση.

Της Χρύσας Τσικαλουδάκη

Ο τραγικός απολογισμός του 2021 έκλεισε στις 17 επίσημα καταγεγραμμένες γυναικοκτονίες, με τους πραγματικούς αριθμούς να παραμένουν άγνωστοι λόγω της περιορισμένης καταγγελίας και της υποκαταγραφής από τις αρχές. Παράλληλα, λίγο πριν την εκπνοή του έτους, το φως της δημοσιότητας είδε η υπόθεση «εκδικητικής πορνογραφίας» -όπως έχει αποκληθεί- με θύτη τον παρουσιαστή Στάθη Παναγιωτόπουλο και θύματα εννέα μέχρι στιγμής γυναίκες (εκ των οποίων οι τρεις έχουν προβεί σε επίσημη καταγγελία).

Η επικαιρότητα της έμφυλης βίας όλων των βαθμών και των εκφάνσεων (γυναικοκτονιών, βιασμών, παρενόχλησεων, trafficking, "revenge porn", κ.ά.) σφράγισε το 2021 και κατέδειξε με αιματηρό και επώδυνο τρόπο ότι η ιδεολογία του σεξισμού που νομιμοποιεί την καταπίεση των γυναικών, την εκμετάλλευση των ζώων και των σωμάτων τους, την κακοποίηση, όχι μόνο δεν έχει εκριζωθεί από τις "προηγμένες" δυτικές κοινωνίες, αλλά αντίθετα καθορίζει την πραγματικότητα των έμφυλων σχέσεων μέσα σε αυτές.

Την ίδια στιγμή, οι γυναίκες σε όλο τον κόσμο βρίσκονται αντιμέτωπες με μία συστημικής προέλευσης επίθεση στα δικαιώματά τους, στην οποία επιχειρούν να απαντήσουν με μεγαλύτερους ή μικρότερους αγώνες. Εδώ και κάποια χρόνια, σε πολλές χώρες του κόσμου βλέπουμε τις γυναίκες να βγαίνουν στο δρόμο είτε για να διεκδικήσουν δικαιώματα που δεν έχουν

ακόμη κατοχυρωθεί σε νομικό επίπεδο (στην Αργεντινή μόλις πριν ένα χρόνο κατοχυρώθηκε νομικά το δικαίωμα σε νόμιμη και ασφαλή έκτρωση έπειτα από πολύμηνες μαζικές γυναικείες διαδηλώσεις), είτε για να υπερασπιστούν δικαιώματα μέχρι πρότινος κεκτημένα, που το σύστημα θέτει ξανά υπό διακύβευση (απαγόρευση του δικαιώματος στην έκτρωση στην Πολωνία, απόσυρση της Τουρκίας από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, κ.ά.).

Θεσμικός σεξισμός και κυβερνητική πολιτική

Στην Ελλάδα, ο χρόνος που πέρασε σημαδεύτηκε από τρεις νομοθετικές μεταρρυθμίσεις με δυσμενή -άμεσο ή έμμεσο- αντίκτυπο στις ζωές των μη προνομιούχων γυναικών. Ο σκληρά νεοφιλελεύθερος νόμος Χατζηδάκη συνθλίβει θεμελιώδεις κατακτήσεις του εργατικού κινήματος και επιτίθεται στο σύνολο των εργαζομένων. Ταυτόχρονα, η αποθέωση της ελαστικής εργασίας μέσω της τηλεργασίας έχει κατ'έξοχην έμφυλο πρόσημο: ο ίδιος ο Υπουργός διατράνωνε από την περασμένη άνοιξη πόσο θα διευκολύνει η τηλεργασία τις γυναίκες στην «εναρμόνιση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής». Συντηρώντας και αξιοποιώντας τους στερεότυπους έμφυλους ρόλους στην οικογένεια, το σύστημα επιφορτίζει τις γυναίκες με την «ευελιξία που απαιτούν οι καιροί», την ίδια στιγμή που απομυζά την απλήρωτη εργασία τους στο σπίτι. Η κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης 190 για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας, εκτός από ανεπαρκής, παραμένει και βαθιά υποκριτική στο βαθμό που ανα-

θέτει την πρόληψη και διαχείριση του φαινομένου στην εργοδοσία.

Ο νόμος Χατζηδάκη δεν είναι το μοναδικό παράδειγμα αντιδραστικής μεταρρύθμισης που φτιασιδώνεται με επιφάσεις προοδευτικότητας. Ο νόμος Τσιάρα «για την αναμόρφωση του οικογενειακού δικαίου» -ακόμη και αν στην τελική του μορφή δεν εισάγει μοντέλο υποχρεωτικής συνεπιμέλειας- δυσχεραίνει τη θέση χιλιάδων, ιδίως μη προνομιούχων, γυναικών, την ίδια στιγμή που κωφεύει στα αιτή-

Πανδημία, κρίση φροντίδας και συστημική καταπίεση

Αυτές οι πολιτικές θεσμικού σεξισμού έρχονται να σωρευθούν στο έδαφος μίας δεκαετίας κρίσης, κατά την οποία οι μη προνομιούχες γυναίκες, οι γυναίκες της εργατικής τάξης, έγιναν οι «φτωχότερες των φτωχών». Ούσες ήδη υποαμειβόμενες, επλήγησαν δυσβάσταχτα από τις μισθολογικές περικοπές, ενώ, συγχρόνως, αποτέλεσαν κατά πλειονότητα τη δεξαμενή από

Ζωντανεύει η συζήτηση

Στα πλαίσια μίας προσπάθειας ενεργοποίησης των συνδικάτων γύρω από τα ζητήματα της έμφυλης βίας και παρενόχλησης στους χώρους εργασίας, συνδικαλίστριες από διαφορετικούς εργασιακούς χώρους και περιοχές της χώρας ήρθαμε σε επαφή, συζητήσαμε, ανταλλάξαμε εμπειρίες, σκέψεις, προβληματισμούς και ιδέες για δράση. Έχοντας κάνει την παραδοχή ότι στον κόσμο της δουλειάς, στα σωματεία, ακόμα και στις αριστερές παρατάξεις, τα έμφυλα ζητήματα υπολείπονται ορατότητας και επεξεργασίας, προκύπτει η ανάγκη οι ίδιες οι γυναίκες συνδικαλίστριες και εργαζόμενες να πάρουμε πρωτοβουλίες για την εκκίνηση της σχετικής συζήτησης και αντιμετώπισης.

Είναι η ίδια η συγκυρία που ευνοεί αλλά και επιτάσσει τέτοιες προσπάθειες. Το δυναμικό κίνη-

μα #metoo των περασμένων μηνών έκανε σαφές ότι ο σεξισμός και η έμφυλη βία έχουν επί χρόνια αποτελέσει κανονικότητα σε πολλούς εργασιακούς χώρους και άνοιξε για πρώτη φορά πλατιά στην ελληνική κοινωνία τη σχετική συζήτηση. Ο καταγίγισμος καταγγελιών που ξεκίνησε από το χώρο του αθλητισμού μεταφέρθηκε σε αυτόν των τεχνών, όπου ο ρόλος του ΣΕΗ υπήρξε καθοριστικός και απέδειξε πως είναι αναγκαίο κι εφικτό να ανοίξει το ζήτημα της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους δουλειάς από τις ίδιες εργαζόμενες που θα απευθύνονται στα σωματεία τους. Σχεδόν ένα χρόνο μετά, το ελληνικό #metoo παραμένει ζωντανό και μάλιστα κάνει την εμφάνισή του ακόμη και σε παραδοσιακά "δύσκολους" κλάδους (π.χ. καθαριότητα). Ήδη, στις πρώτες κρούσεις που έγιναν από τις συνδικαλίστριες, για το θέμα, είναι ενθαρρυντική η άμεση ανταπόκριση ομοσπονδιών όπως η

σεξισμό, την πολλαπλή ανισότητα φεμινιστική απεργία

την οποία αντλήθηκε ελαστικό εργατικό δυναμικό. Η διάλυση του κοινωνικού κράτους, η αποδιάρθρωση των δομών και των υπηρεσιών που εξυπηρετούσαν τις όποιες μέχρι τότε πολιτικές της φροντίδας μετακύλησαν εξ ολοκλήρου στις γυναίκες τα βάρη της ανατροφής των παιδιών, των οικιακών εργασιών, της φροντίδας των ηλικιωμένων.

Στη συνθήκη της πανδημικής κρίσης, οι γυναίκες βρέθηκαν πολλαπλά εγκλωβισμένες στη φτώχεια, την ανεργία, την απλήρωτη οικιακή εργασία, την ενδοοικογενειακή βία, αόρατη καταπίεση. Με το ΕΣΥ υπό κατάρρευση, την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας ανύπαρκτη, με κλειστά τα σχολεία και τους παιδικούς σταθμούς, οι γυναίκες επωμίστηκαν την «ατομική ευθύνη» της 24ωρης κατ'οίκον φροντίδας των αρρώστων, των ηλικιωμένων, των παιδιών. Η πανδημική κρίση είναι μεταξύ άλλων και κρίση κοινωνικής αναπαραγωγής και φροντίδας.

Όπως έχουμε συχνά περιγράψει μέσα από τις σελίδες της εφημερίδας μας, η έμφυλη ανισότητα δεν είναι μία «αστοχία», μία «παραφωνία» του συστήματος. Η διπλή καταπίεση των γυναικών –σε σπίτι και δουλειά– είναι μία συνθήκη αναγκαία και δομική για την ύπαρξη, τη συνέχεια και την αναπαραγωγή του συστήματος. Είναι το

ίδιο το σύστημα που μεταχειρίζεται τις γυναίκες ως μηχανές κοινωνικής και βιολογικής αναπαραγωγής μέσα στην οικογένεια, ως αναλώσιμο, φθινό δυναμικό στην εργασία και για να νομιμοποιήσει την πολλαπλή αυτή εκμετάλλευση συγκροτεί το σεξισμό ως κυρίαρχη ιδεολογία μέσα στην κοινωνία.

Για μία μεγάλη φεμινιστική απεργία και διαδήλωση στις 8 Μάρτη 2022

Για όλους αυτούς τους λόγους, η γυναικεία απελευθέρωση δεν μπορεί πραγματικά να επιτευχθεί παρά μόνο σε ρήξη με το σύστημα της εκμετάλλευσης και της ανισότητας που γεννά τη βία και το σεξισμό. Απέναντι στις φωνές του συστήματος που υποκριτικά και παρελκυστικά μιλούν για «παιδεία» και «ατομική ευθύνη», το φεμινιστικό κίνημα έχει να αντιπαραθέσει τους αγώνες του για ζωή με ισότητα και αξιοπρέπεια, μακριά από τη βία και το φόβο. 165 χρόνια μετά την 8η Μάρτη του 1857, η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας παραμένει ορόσημο στους αγώνες των γυναικών ανά τον κόσμο και έχει πλέον συνταυτιστεί με την Παγκόσμια Φεμινιστική Απεργία.

Πιάνοντας το νήμα από την εξαιρετικά μαζική και δυναμική διαδή-

λωση της 25ης Νοέμβρη, αξιοποιώντας προσπάθειες που γίνονται να μεταφερθεί η εμπειρία του ελληνικού #metoo σε περισσότερους εργατικούς χώρους και να ανοίξει η συζήτηση για την έμφυλη βία στον κόσμο της δουλειάς και τα σωματεία, η φετινή 8η Μάρτη χρειάζεται και μπορεί να προχωρήσει πέρα από τη διεκδίκηση της ορατότητας και της καταγραφής των γυναικείων ζητημάτων. Όπως γράφει η Συνέλευση 8 Μάρτη στο κάλεσμα που απευθύνει σε όλες τις -φεμινιστικές, εργατικές, ΛΟΑΤΚΙΑ+, κλπ.- συλλογικότητες για συντονισμό ενόψει της 8ης Μάρτη 2022: «Φέτος, πιστεύουμε ότι έχει φτάσει η ώρα όχι απλά να αποτυπωθεί η τραγική θέση των γυναικών σε ένα σύστημα που καλλιεργεί αυξανόμενο θεσμικό σεξισμό, με εντεινόμενη την εκμετάλλευση και καταπίεσή τους, με ιδεολογικές και οικονομικές επιθέσεις που γυρνάνε το γυναικείο πληθυσμό δεκαετίες πίσω, τόσο στο σπίτι, όσο και στη δουλειά, αλλά να αναλάβει δράση το οργανωμένο εργατικό και συνδικαλιστικό κίνημα για τη διοργάνωση μιας μεγάλης φεμινιστικής απεργίας και απεργιακής διαδήλωσης στις 8 Μάρτη 2022, που θα την καλέσουν όλα τα σωματεία (μεγαλύτερα και μικρότερα), ομοσπονδίες, εργατικά κέντρα και συνδικάτα και θα απλωθεί σε όλο

τον κόσμο της δουλειάς».

Στο διάστημα που μένει μέχρι τη φετινή 8η Μάρτη είναι στοίχημα η οργή και η ευαισθητοποίηση της περασμένης χρονιάς να εκφραστεί μέσα από μία διπλή απεργία, σε σπίτι και δουλειά, που θα εμπλέξει μαζικά τις εργαζόμενες και τους εργαζόμενους, θα καταγγείλει τις κυβερνητικές πολιτικές του θεσμικού σεξισμού και θα αρθρώσει αιτήματα για ίση, αξιοπρεπή και ασφαλή διαβίωση και εργασία, δημόσιες δομές στήριξης και φροντίδας, νομικές μεταρρυθμίσεις για την περιστολή των διακρίσεων και της έμφυλης βίας, κ.ό.κ. Για να γίνει αυτό εφικτό, οι φεμινιστικές συλλογικότητες χρειάζεται από τώρα να πάρουν πρωτοβουλίες που θα θέτουν σε κίνηση τα σωματεία και συγχρόνως θα ενθαρρύνουν τη συνέχεια της σχετικής συζήτησης και δράσης και μετά την 8η Μάρτη. Με τα λόγια -και πάλι- της Συνέλευσης 8 Μάρτη: «Φέτος, μας αντιστοιχεί ο συντονισμός ακόμα περισσότερων φεμινιστικών κι εργατικών συλλογικοτήτων και αγωνιστριών, ώστε με πλατιά απεύθυνση, μαζικά καλέσματα και οριζόντιο συντονισμό, η 8η Μάρτη 2022 να γίνει υπόθεση για όσες και όσους αγωνίζονται για μια κοινωνία όπου η απελευθέρωση των γυναικών θα είναι «αυτονόητη και δεδομένη»».

για την έμφυλη βία στον κόσμο της δουλειάς

ΕΜΔΥΔΑΣ και αντίστοιχα, από μεγάλες συνδικαλιστικές ριζοσπαστικές παρατάξεις, όπως το ΜΕΤΑ, που προγραμματίζει ειδική θεματική συνεδρίαση εντός των επόμενων εβδομάδων (παρόλο που η ενασχόληση με τα φεμινιστικά-γυναικεία ζητήματα δεν είναι πρωτόγνωρη για το ΜΕΤΑ, έχοντας ασχοληθεί και συμμετάσχει στις φεμινιστικές απεργίες των τελευταίων χρόνων κι έχοντας παράξει και πρωτότυπο σχετικό υλικό για το Νόμο Χατζηδάκη).

Την ίδια στιγμή, η ανάληψη πρωτοβουλιών από πλευράς του συνδικαλιστικού κινήματος υπαγορεύεται από τις κινήσεις του ίδιου του κράτους. Με την υπ' αριθμόν 82063 ΥΑ, που εκδόθηκε κατ'εφαρμογή του νόμου Χατζηδάκη (Ν.4808/2021), απευθύνονται στις επιχειρήσεις με περισσότερους/ες από 20 εργαζόμενους/ες «υποδείγματα πολιτικής για την καταπολέμηση της βίας και της παρενόχλησης και για τη δια-

χείριση εσωτερικών καταγγελιών». Είναι ενδεικτικό ότι οι σχετικές διατάξεις ήδη επιχειρείται να εφαρμοστούν σε μεγάλες επιχειρήσεις, όπως η ΝΟΚΙΑ. Στο βαθμό που θα υλοποιηθούν, η διαχείριση των καταγγελιών θα γίνεται από τον εργοδότη ή πρόσωπο υποδεικνυόμενο από αυτόν. Την ίδια στιγμή, μέτρα υποστήριξης και διευκολύνσεων των εργαζόμενων γονέων, των εργαζομένων με αναπηρίες ή σοβαρά νοσήματα, η προστασία της μητρότητας, η ανέλιξη των γυναικών στην ιεραρχία της επιχείρησης, η ισότητα αμοιβών γυναικών και ανδρών, ο σεβασμός στη διαφορετικότητα, η υποστήριξη των εργαζομένων θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας κ.ά. προβλέπονται ως «βέλτιστες πρακτικές» και όχι ως υποχρεώσεις της επιχείρησης, στερούμενες, συνεπώς, δεσμευτικότητας. Γίνεται σαφές ότι παρά την υποκριτική (κι αναγκαστική) τους ευαισθησία για τα έμφυλα

προβλήματα, οι ρυθμίσεις του νόμου Χατζηδάκη είναι από παντελώς ανεπαρκείς έως και περισσότερο επικίνδυνες για τις γυναίκες στους χώρους δουλειάς και όχι απλά δεν επιτυγχάνουν τη βελτίωση της καθημερινότητας των γυναικών, ούτε την περιστολή των παραβιαστικών και κακοποιητικών συμπεριφορών στο εργασιακό περιβάλλον, αλλά εκθέτουν τις εργαζόμενες στον εργοδότη ή στους «δικούς του» ανθρώπους για πολύ σοβαρές καταγγελίες που πιθανά οι ίδιοι θα είναι υπεύθυνοι ή θα έχουν διαπράξει τα καταγγελλόμενα που καλούνται να διαχειριστούν. Την ισότητα και την ασφάλεια των γυναικών στον κόσμο της δουλειάς δεν μπορεί να τις εγγυηθεί άλλος, παρά τα σωματεία, τα συλλογικά όργανα των εργαζομένων. Και οι αντισεξιστικές πολιτικές δεν μπορούν να παραχθούν και να περιφρουρηθούν ούτε αόριστα, ούτε από την εργοδοσία, παρά από το εργατικό και φεμινι-

στικό κίνημα και από τη δράση των σωματείων, των συνδικάτων, των συλλογικοτήτων.

Μέσα από τις παραπάνω παραδοχές, αποφασίσαμε τη συνδιαμόρφωση ενός κειμένου – πρότασης που θα απευθυνθεί σε σωματεία, παρατάξεις και συλλογικότητες και θα μπορεί να λειτουργήσει ως βάση συζήτησης και δράσης εντός τους και στον χώρο που ενεργούν, με την απαιτούμενη εξειδίκευση ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες και ανάγκες τους. Με κέντρο τη συζήτηση για την έμφυλη βία στην εργασία, τα σωματεία και οι ομοσπονδίες μπορούν να ξεκινήσουν την οργάνωση μιας μεγάλης φεμινιστικής απεργίας τη φετινή 8η Μάρτη, με στόχο την πλατιά κινητοποίηση του εργαζόμενου κόσμου και τη σύγκρουση με τις κρατικές πολιτικές που καλλιεργούν και συντηρούν μία αβίωτη για τις εργαζόμενες καθημερινότητα σεξισμού, βίας και διακρίσεων.

20 χρόνια στο ευρώ

Η εμπέδωση του νεοφιλελ

Του Αντώνη Νταβανέλου

Η αστική τάξη στην Ελλάδα στα 200 χρόνια της κυριαρχίας στο ανεξάρτητο κράτος της, ανέπτυξε ως «υψηλή τέχνη» την επιδεξιότητα της συνεργασίας με τις Μεγάλες Δυνάμεις. Αναλαμβάνοντας τη συστηματική υποστήριξη των συμφερόντων τους στην περιοχή, αλλά και διεκδικώντας παράλληλα την ταχύτερη εφικτή δική της (καπιταλιστική) ανάπτυξη. Αναδείχτηκε έτσι ως ο πιο έμπιστος local partner της Δύσης στην Ανατολική Μεσόγειο μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, αλλά και ως ο πιο δυναμικός καπιταλισμός στα Βαλκάνια, όπως σωστά προέβλεπε ο Παντελής Πουλιόπουλος κατά τη μεγάλη «στρατηγική» συζήτηση της κομμουνιστικής Αριστεράς στις αρχές της δεκαετίας του 1930 («Δημοκρατική ή σοσιαλιστική επανάσταση στην Ελλάδα;»).

Πριν από 20 χρόνια ο ελληνικός καπιταλισμός συγκέντρωσε την προσοχή του σε μια κομβική επιλογή: στη διεκδίκηση της συμμετοχής του στο κλειστό κλαμπ της Ευρωζώνης, των πιο αναπτυγμένων ευρωπαϊκών χωρών.

Ένα κοινωνικο-πολιτικό πρόγραμμα

Από την αρχή ήταν σαφές ότι το ευρώ δεν ήταν «απλώς» ένα κοινό νόμισμα, αλλά ένα κοινωνικό-πολιτικό πρόγραμμα, όπως και μια «σιδερένια» συμφωνία για την επιβολή του. Ήταν η εμπέδωση της νεοφιλελεύθερης επιθετικότητας του κεφαλαίου. Με βασικό στόχο τη δραστηκή διάβρωση των εργατικών κατακτήσεων κατά την προηγούμενη μακρά περίοδο στην Ευρώπη (μετά το 1945 και κυρίως μετά το 1968...) και κατά συνέπεια τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των κυρίαρχων τάξεων της Ευρωζώνης στο διεθνή στίβο. Ασφαλώς, τα υποσχόμενα οφέλη από τη συμμετοχή στην Ευρωζώνη ήταν ανισομερή (όπως πάντα στην ιστορία του καπιταλισμού). Όμως ταυτόχρονα ήταν συνδυασμένα: Δεν υπήρχε άλλη στρατηγική ταχύτερης καπιταλιστικής ανάπτυξης. Το αποδεικνύει η θρησκευτική προσήλωση στο Ευρώ όλων των μερίδων των Ελλήνων καπιταλιστών αλλά και οι μετέπειτα «διευρύνσεις» της Ευρωζώνης, που έγιναν με την οικειοθελή

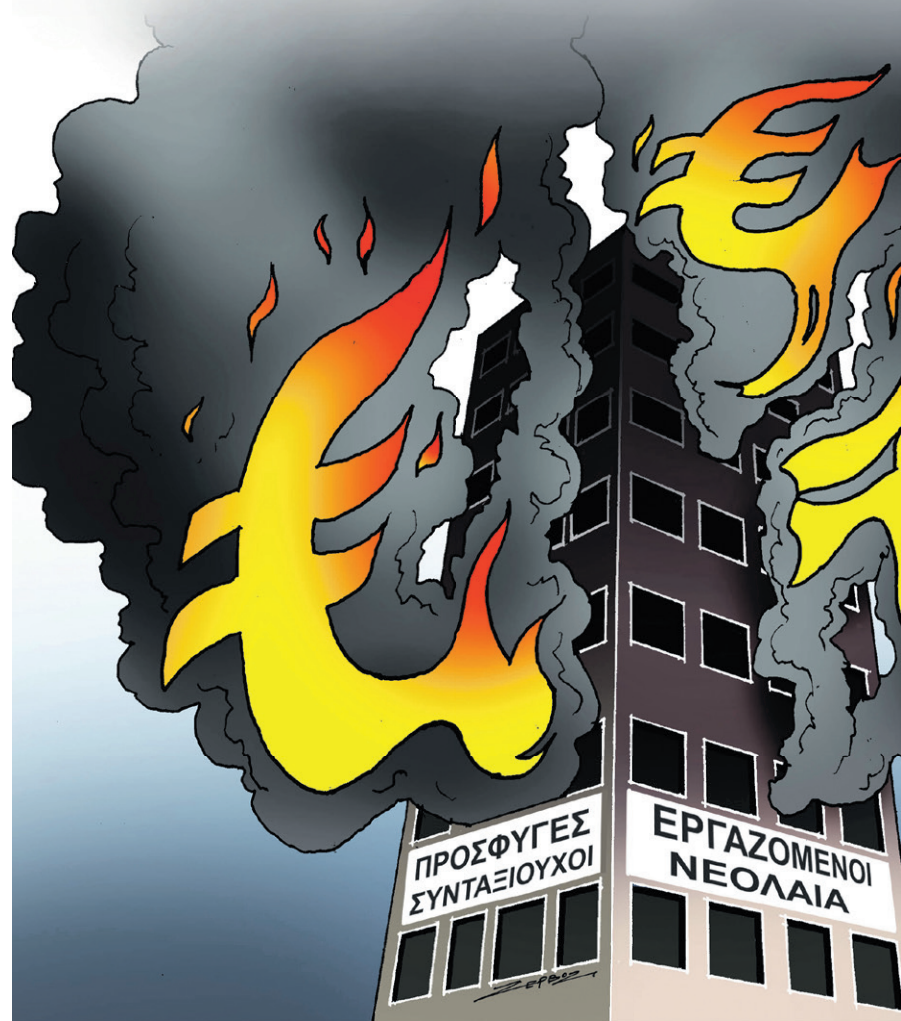
προσπάθεια των κυρίαρχων τάξεων 9 νέων χωρών-μελών.

Στην Ελλάδα αυτή η προσπάθεια της αστικής τάξης, που βαφτίστηκε ως «εθνικός στόχος», δεν υπήρξε καθόλου εύκολη. Το πρώτο κύμα των νεοφιλελεύθερων αντιμεταρρυθμίσεων του Κωνσταντίνου Μητσοτάκη είχε ανατραπεί από τη συστηματική αντίσταση του εργατικού κινήματος. Χρειάστηκε η προσαρμογή της σοσιαλδημοκρατίας στο νεοφιλελευθερισμό, με την πολιτική του «εκσυγχρονισμού» του Κώστα Σημίτη, για να τεθούν τα θεμέλια της επικράτησης των αντιμεταρρυθμίσεων που σήμερα βαραίνουν πάνω στη ζωή της εργατικής τάξης και των ευρύτερων λαϊκών μαζών.

Η αρχική υπόσχεση των οπαδών του ευρώ προέβλεπε μια διαρκή πορεία «ανάπτυξης», που στη συνέχεια τα οφέλη της θα διαχέονταν, τάχα, αναλογικά «προς τα κάτω», σε μια σταθερή βελτίωση των συνθηκών ζωής της κοινωνικής πλειοψηφίας. Σήμερα γνωρίζουμε ότι το δεύτερο σκέλος αυτής της υπόσχεσης ήταν απολύτως ψευδές: το μερίδιο των μισθών και των συντάξεων, ως ποσοστό «συμμετοχής» στο ΑΕΠ, έχει μειωθεί δραματικά, ενώ έχει αυξηθεί το μερίδιο των κερδών της «επιχειρηματικότητας».

Δηλαδή έχει αυξηθεί το ποσοστό εκμετάλλευσης της μισθωτής εργασίας. Αυτή είναι η πραγματικότητα της «σύγκλισης», όπως τελικά τη βιώνει η εργατική τάξη και οι φτωχοί στα πεδία των μισθών και των συντάξεων, στις εργασιακές σχέσεις και στις κοινωνικές δαπάνες.

Τα πράγματα είναι πιο περίπλοκα στο πρώτο σκέλος της υπόσχεσης. Ο ελληνικός καπιταλισμός, μέσω της συμμετοχής στο ευρώ, άλλαξε. Κλάδοι παραγωγής που χαρακτηρίζονταν από τη μαζική εργασία (κλωστοϋφαντουργία, ηλεκτρικές συσκευές, αμαξώματα κ.ο.κ.) μετακόμισαν σε χώρες με φτηνότερα μεροκάματα ή παρήκμασαν. Όμως η σημαντική ανάπτυξη του τομέα των υπηρεσιών είναι συνδεδεμένη με ανάπτυξη άλλων κλάδων παραγωγής. Οι εξαγωγές των Ελλήνων καπιταλιστών δίνουν μια σαφή εικόνα: Προϊόντα διύλισης πετρελαίου, φάρμακα χημικά και χρώματα, μεταλλικές κατασκευές, βιομηχανικά επεξεργασμένα τρόφιμα, «εμπιστευτικά προϊόντα» (εξαρτήματα εργαλειομηχανών και οπλικών συστημάτων) κ.ο.κ. Με την ανάπτυξη των logistics και των

διεθνών αλυσίδων παραγωγής και εφοδιασμού, ο ελληνικός καπιταλισμός είναι στενότερα συνδεδεμένος σήμερα με το «κέντρο» του διεθνούς νεοφιλελεύθερου καπιταλισμού.

Κρίση

Σήμερα γνωρίζουμε ότι η συμμετοχή στο αναπτυγμένο κλαμπ της Ευρωζώνης κάθε άλλο παρά απέκλειε το ενδεχόμενο των κρίσεων. Η κρίση του 2010 χτύπησε ιδιαίτερα σκληρά τον ελληνικό καπιταλισμό και τον υποχρέωσε σε υποχωρήσεις και αναδιπλώσεις. Όμως αυτές οι «απώλειες» δεν αποδεικνύουν μια κάποια γενική «καθυστερήση». Άλλωστε η κρίση που άρχισε το 2007-08 αφορούσε το παγκόσμιο «κέντρο» του καπιταλισμού, τις ΗΠΑ, την ΕΕ, την Ιαπωνία κ.ο.κ., και όχι μια κάποια υποανάπτυκτη «περιφέρεια».

Μπροστά σε αυτή την πραγματικότητα, οι αντιδραστικές αντιμεταρρυθμίσεις στην Ευρωζώνη γενικεύονται, δεν περιορίζονται στο οικονομικό-κοινωνικό ζήτημα. Σήμερα οι ελευθερίες και τα δημοκρατικά δικαιώματα έχουν γίνει

ανέκδοτο σε χώρες όπως η Γαλλία, η Ιταλία κλπ που είχαν μακρές σχετικές παραδόσεις. Ο ρατσισμός έχει γίνει καθοριστική πτυχή της ευρωπαϊκής πολιτικής. Ο σεξισμός καθοδηγεί αντιδραστικές ανατροπές σε πλατιά κλίμακα. Οι δυνάμεις της ακροδεξιάς ενισχύονται παντού. Αυτός ο άνεμος αντιδραστικής αντεπίθεσης είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την κομβική πρόθεση του κεφαλαίου σε ευρωπαϊκή κλίμακα να διατηρήσει αμείωτη την επιθετικότητά του σε βάρος των δυνάμεων της εργασίας.

Παρόλα αυτά, είναι πλέον σαφές ότι βαδίζουμε προς μια νέα βαθιά κρίση, πιθανότατα από το 2023. Η ΕΕ θωρακίζεται μπροστά σε αυτή την προοπτική, προσπαθώντας να διατηρήσει τις θέσεις της μέσα στον ευρύτερο ανταγωνισμό και ειδικότερα τη σύγκρουση μεταξύ των ΗΠΑ και της Κίνας. Η αναβάθμιση του ευρωπαϊκού милитарισμού, με πρωτοπόρο το ρόλο του γαλλικού κράτους, δείχνει την πρόθεση του ευρωπαϊκού ιμπεριαλισμού να αγωνιστεί σκληρά για κάθε σπιθαμή της διεθνούς επιρροής του.

ευθερισμού

Μπροστά σε αυτές τις ζοφερές προοπτικές, οι κυρίαρχες τάξεις στην Ευρώπη δεν καθορίζονται σήμερα από την αυτοπεποίθηση που είχαν 20 χρόνια πριν. Τμήματά τους μπαίνουν στους «πειρασμούς» των προστατευτικών πολιτικών (όπως οι ΗΠΑ επί Τραμπ), δηλαδή στην προτεραιότητά του «ο σώζων εαυτό σωθήτω». Όμως αυτά δεν είναι κυρίαρχα. Τα 20 χρόνια ευρωπαϊκής «ολοκλήρωσης» έχουν χτίσει αλληλοδιαπλοκές και συνδέσεις που δεν είναι εύκολο να υποτιμηθούν. Η κυρίαρχη τάση είναι ότι θα δώσουν την επόμενη μάχη μέσα από τις πραγματικότητες που έχει διαμορφώσει η εποχή του ευρώ.

Απαντήσεις της Αριστεράς

Οι βαριές συνέπειες της πανδημίας έχουν αναδείξει τον επείγοντα χαρακτήρα της ανατροπής των νεοφιλελεύθερων πολιτικών, δηλαδή των συγκεκριμένων πολιτικών με τις οποίες δρουν οι κυρίαρχες τάξεις διεθνώς. Η ελληνική εμπειρία του 2015 έχει αποδείξει ότι η εκπλήρωση του καθήκοντος αυτού δεν είναι

εφικτή αν δεν συνδυαστεί με την έξοδο από το ευρώ, μια ριζοσπαστική πολιτική σύγκρουσης με την Ευρωζώνη και την ΕΕ. Αυτή η πολιτική δεν είναι δυνατόν να εμπνέεται από το ιστορικό παρελθόν και να επιχειρεί να «συμβουλευθεί» τους καπιταλιστές για μια κάποια υποθετική ταχύτερη και ασφαλέστερη (καπιταλιστική) ανάπτυξη. Κανείς δεν δικαιούται να υποβαθμίζει το γεγονός ότι ακόμα και χώρες και λαοί που πάλεψαν με το όπλο στο χέρι για εθνική ανεξαρτησία, λαϊκή κυριαρχία και αυτόκεντρη ανάπτυξη (όπως η Κίνα και το Βιετνάμ), υποχρεώθηκαν κατά τις προηγούμενες δεκαετίες σε δραματικές «στροφές», και σήμερα έχουν πλήρως αφομοιωθεί στις διαδικασίες της νεοφιλελεύθερης καπιταλιστικής παγκοσμιοποίησης.

Από τη σκοπιά της εργατικής τάξης και των λαϊκών μαζών, τα άμεσα καθήκοντα της ανατροπής του νεοφιλελευθερισμού είναι πλέον άρρηκτα δεμένα με την πολιτική αμφισβήτησης/σύγκρουσης απέναντι στις ιδρυτικές/ταυτοτικές Συνθήκες που καθορίζουν τα δεσμά του ευρώ και της ΕΕ. Και μια τέτοια πολιτική δεν είναι δυνατόν να ξεδιπλωθεί αποτελεσματικά παρά μόνο αν καθοδηγείται από μια σκληρή αντικαπιταλιστική στρατηγική και τη διεκδίκηση της σοσιαλιστικής απελευθέρωσης της εργατικής τάξης. Όλοι οι αντικειμενικοί παράγοντες που αποτελούν προϋποθέσεις γι' αυτό το ιστορικό βήμα έχουν υπερωριμάσει. Η κρίσιμη καθυστέρηση αφορά τον υποκειμενικό παράγοντα: τόσο ως προς τη διαμόρφωση των αναγκαίων πολιτικών οργανώσεων και κομμάτων της ριζοσπαστικής Αριστεράς, όσο και ως προς το «μπόλιασμα» των συγκεκριμένων αγώνων των εργατών και της νεολαίας με αυτή την αναντικατάστατη πλέον στρατηγική προοπτική.

Η όξυνση της εκμετάλλευσης και της καταπίεσης εγκυμονεί περίοδο ανατροπών. Όπως πάντα, αυτές θα αρχίζουν σε εθνικό επίπεδο, σπάζοντας τους κάθε φορά «αδύναμους κρίκους», αλλά η σταθερή νίκη τους θα μπορεί να διασφαλιστεί μόνο μέσω της επέκτασής τους στο διεθνικό πεδίο. Αυτό είναι το νόημα της ιστορικής περιόδου που άνοιξε στην Ευρώπη με τη θεσμοθέτηση του ευρώ.

Ευρώ, ο ελέφαντας στο δωμάτιο της Αριστεράς

Του Στάθη Κουβελάκη

Το ευρώ αποτελεί, μαζί με το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, τον ένα από τους δύο καθαυτό υπερεθνικούς πυλώνες του υβριδικού οικοδομήματος που λέγεται Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Θεμέλιο της ΕΕ παραμένει μια σειρά διακρατικών συνθηκών με τελικό στόχο ωστόσο μια μορφή μιας «ολόδενα στενότερης ένωσης των ευρωπαϊκών λαών», σύμφωνα με τις ασαφείς αλλά φιλόδοξες διατυπώσεις της ιδρυτικής συνθήκης της Ρώμης (1957). Οι δύο αυτοί θεσμοί παίζουν κεντρικό ρόλο στις δύο αποφασιστικές λειτουργίες της «ευρωπαϊκής ενοποίησης»: την κατοχύρωση της «ενιαίας αγοράς» ως χώρος «ελεύθερου ανταγωνισμού» σύμφωνα με την αρχή των «τεσσάρων ελευθεριών» (ελεύθερης κυκλοφορίας κεφαλαίων, προσώπων, υπηρεσιών και προϊόντων) και την προτεραιότητα της ευρωπαϊκής νομοθεσίας έναντι την εθνικής, ειδικότερα σε ζητήματα που άπτονται των αποκλειστικών αρμοδιοτήτων της ΕΕ – καρδιά των οποίων είναι ακριβώς τα ζητήματα του ανταγωνισμού και της νομισματικής πολιτικής.

Η θεσμική υπόσταση του ευρώ, το ευρωσύστημα με επίκεντρο την ΕΚΤ της Φρανκφούρτης, υλοποιεί ένα από τα αγαπημένα δόγματα του νεοφιλελευθερισμού, την ανάθεση βασικών όψεων της κρατικής κυριαρχίας σε «ανεξάρτητες αρχές», επί του προκειμένου, σε ανεξάρτητες κεντρικές τράπεζες, τόσο σε εθνικό όσο και σε υπερεθνικό επίπεδο. Η «ανεξαρτησία» αυτή σημαίνει απλά ότι ο εν λόγω θεσμός δεν λογοδοτεί σε κανένα και θωρακίζεται έτσι έναντι όποιας λαϊκής πίεσης. Αντίθετα, με μόνη ρητή αποστολή την διατήρηση του πληθωρισμού στο 2%, η ΕΚΤ διαπλέκεται στενά με τις απαιτή-

σεις της χρηματιστικού κεφαλαίου. Δεν είναι τυχαίο εξάλλου αν η έδρα της βρίσκεται σε ένα από τα κύρια ευρωπαϊκά του κέντρα.

Το ευρώ ως συμπύκνωση των καπιταλιστικών σχέσεων

Το ευρώ αποτελεί κεντρικής σημασίας εργαλείο για τις καπιταλιστικές τάξεις της Ευρώπης σε τρία επίπεδα – που αντιστοιχούν στους βασικούς νόμους κίνησης του ισχύοντος τρόπου παραγωγής:

1. ως μέσο εκπαιθάρχησης της εργασίας καθώς μεταθέτει εξολοκλήρου το βάρος του ενδοκεφαλαιακού ανταγωνισμού στο εργατικό κόστος (δλδ στους μισθούς, άμεσους και έμμεσους) καθιστώντας αδύνατη κάθε νομισματική υποτίμηση σε εθνικό επίπεδο.

2. ως μέσο αναδιάταξης των όρων του ανταγωνισμού μεταξύ των εθνικών κεφαλαίων προς όφελος των χωρών με χαμηλό πληθωρισμό (και αντίστοιχη συγκράτηση του εργατικού κόστους), που συσσωρεύουν πλεονάσματα στα ισοζύγια εμπορικών ανταλλαγών και πληρωμών, και σε βάρος των χωρών με υψηλότερο πληθωρισμό, που υπολείπονται σε ανταγωνιστικότητα και τείνουν να συσσωρεύουν ελλείμματα.

3. ως «παγκόσμιο χρήμα», δλδ ως νόμισμα ικανού να ανταγωνιστεί το δολάριο ως μέσο πληρωμής και αποταμίευσης σε διεθνές επίπεδο και να διευκολύνει την επέκταση των ευρωπαϊκών κεφαλαίων ανά τον κόσμο.

Η τελευταία λειτουργία προϋποθέτει ότι το ευρώ είναι αξιόπιστο στη διεθνή σκακιέρα ως «ισχυρό νόμισμα», ενώ δεν αποτελεί νόμισμα μιας κρατικής οντότητας, σε αντίθεση με όλα τα ιστορικά προηγούμενα (αγγλική λίρα, δολάριο ΗΠΑ). Αυτή η έλλειψη το καθιστά δομικά ευάλωτο: παρά την διεύρυνση της παρέμβασής μετά από τις κρίσεις της τελευταίας δεκαετίας, η ΕΚΤ απέχει πολύ από το να διαθέτει το οπλοστάσιο της αμερικάνικης Fed και την στήριξη ενός κράτους με τις αντίστοιχες δυνατότητες δανεισμού και μεταφοράς πόρων στο εσωτερικό του.

Γι αυτούς τους λόγους, η αξιοπιστία του ευρώ εδράζεται αποφασιστικά στην αυστηρή νεοφιλελεύθερη орθοδοξία της συνολικής του αρχιτεκτονικής: «ανεξάρτητη» ΕΚΤ με αντιπληθωριστική αποστολή, σφιχτή δημοσιονομική πολιτική όπως την ορίζουν τα γνωστά «κρίτηρια του Μάαστριχτ» και το όλο πλέγμα ολόδενα αυξημένης επιτήρησης που έχουν προσθέσει οι διαδοχικές συνθήκες (Six Pack, Two Pack, Δημοσιονομικό σύμφωνο, Σύμφωνο Σταθερότητας).>>

>> Για τις ευρωπαϊκές καπιταλιστικές τάξεις, το ευρώ αποτελεί αναμφισβήτητη συλλογική επιτυχία ως προς την πρώτη και την τρίτη λειτουργία. Η δεύτερη όμως απετέλεσε και αποτελεί πηγή αντιφάσεων και κραδασμών καθώς διευρύνει προϋπάρχουσες αποκλίσεις στο εσωτερικό της ευρωζώνης, και δημιουργεί νέες.

Μεγάλος κερδισμένος το γερμανικό κεφάλαιο, που κατάφερε να καθηλώσει το εργατικό κόστος σε βάθος χρόνου και να συγκρατήσει τον πληθωρισμό, κερδίζοντας σε ανταγωνιστικότητα και τούτο χωρίς να βασίζεται σε υπεροχή με όρους αύξησης της παραγωγικότητας ή των επενδύσεων. Η γερμανική ηγεμονία εντός ΕΕ εκφράζεται με τα τεράστια πλεονάσματα, την διείσδυση του γερμανικού κεφαλαίου στην κεντρική Ευρώπη (που αποτελεί πλέον προέκταση της γερμανικής παραγωγικής μηχανής), την εξαγωγική δυνατότητα της οικονομίας και την ταυτόχρονη διατήρηση μιας ισχυρής βιομηχανικής υποδομής.

Αντίθετα χαμένοι του ευρώ είναι,

με σημαντικές διαβαθμίσεις, οι υπόλοιπες μεγάλες οικονομίες (Γαλλία και Ιταλία), και, προπάντων οι «περιφέρειες» της Νότιας Ευρώπης, με βαρύτερα λαβωμένη την Ελλάδα, και ακόμη περισσότερο της Ανατολικής, που αποτελούν κυρίως πηγές εξαγωγής φθηνής εργατικής δύναμης προς το ευρωπαϊκό κέντρο.

Η στιγμή της αλήθειας για το ευρώ... και την Αριστερά

Η «μεγάλη κρίση» του 2010-2015 έθεσε σε δοκιμασία τα θεμέλια του ευρώ, με αιχμή την ελληνική περίπτωση. Ταυτόχρονα ανέδειξε την κεντρική πολιτική του λειτουργία ενός θεσμού που ως τότε δρούσε διακριτικά, υπό την κάλυψη του λαβυρινθώδους ευρωπαϊκού οικοδομήματος. Ακολουθώντας την ρήση του Καρλ Σμιτ ότι «κυρίαρχος είναι αυτός που αποφασίζει στην/επί της κατάσταση(ς) έκτακτης ανάγκης», ο τότε επικεφαλής της ΕΚΤ Μάριο Ντράγκι αναδείχθηκε διπλά κυρίαρχος: αφενός όταν, τον Φεβρουάριο του 2015, αποφάσισε να υποβάλλει στο μαρτύριο της σταγό-

νας το ήδη υπό κατάρρευση ελληνικό τραπεζικό σύστημα, αφετέρου, όταν, τον Ιούλιο της ίδιας χρονιάς, προέβη στην γνωστή δήλωση ότι «η ΕΚΤ θα κάνει ό,τι χρειαστεί (whatever it takes) για να διατηρήσει το ευρώ». Με όρους Πουλαντζά, η ΕΚΤ απέδειξε, δια προσώπου Ντράγκι, ότι σε συνθήκες οξυμένης κρίσης μπορεί να λειτουργήσει ως το «πολιτικό κόμμα» των ευρωπαϊκών κυρίαρχων τάξεων, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται βεβαίως και η ελληνική.

Η ιστορική νίκη που πέτυχε τότε η ΕΚΤ, και γενικότερα η ΕΕ, οφείλεται ως γνωστόν στην εκκωφαντική απουσία ενός στρατηγικού σχεδίου αντιμετώπισης αυτής της (απολύτως προβλέψιμης) επιθετικής κίνησης από την πλευρά της ηγεσίας του ΣΥΡΙΖΑ. Ενός σχεδίου που όπως διαρκώς (όσο και ματαιώς) ζητούσε μια υπολογίσιμη μειοψηφία του κόμματος έπρεπε να είχε συζητηθεί ανοιχτά ενώπιον του κόμματος και της κοινωνίας έτσι ώστε να μπορεί να υπολογίζει στην λαϊκή αποδοχή και αυτενέργεια. Ενός σχεδίου που δεν μπορούσε να μην συμπε-

Πρωτοσέλιδο «ΕΑ» 4ης Μάρτη 2015.

ριλαμβάνει το σενάριο αποχώρησης από την ευρωζώνη, σε συνδυασμό με άλλα έκτακτα μέτρα – αρχίζοντας από την διακοπή αποπληρωμής του χρέους και την άμεση εφαρμογή ορισμένων εμβληματικών μέτρων από όσα προέβλεπε το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ. Ένα σχέδιο που, με δυο λόγια, θα όριζε ένα εναλλακτικό «ότι χρειάζεται»/ whatever it takes απέναντι

του Γιάννη Μηλιού

Το ευρώ και η (μη)

Μετά τις βουλευτικές εκλογές του 2009, σε μια συγκυρία παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης, αυξήθηκαν ραγδαία το δημόσιο έλλειμμα και χρέος όλων των αναπτυγμένων χωρών. Στην Ελλάδα, μέχρι το ξέσπασμα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης του 2007-08, το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ παρέμενε σταθερό γύρω στο 100%, αλλά το 2009 το δημόσιο έλλειμμα έφθασε στο -15,4% και το χρέος στο 126,8% του ΑΕΠ. Στη συγκυρία αυτή, καθώς οι αρχές της ΕΕ και της ΕΚΤ διακήρυσσαν ότι «δεν προβλέπεται» από τις ευρωπαϊκές Συνθή-

κες η «διάσωση οποιασδήποτε χώρας» (no bail-out clause), η κυβέρνηση του Γιώργου Παπανδρέου προχώρησε σε κινήσεις που περιέγραφαν αλλά και προωθούσαν τις ευρωπαϊκές πολιτικές λιτότητας: Συνέκρινε την κατάσταση των δημόσιων οικονομικών με εκείνην του Τιτανικού, και την ερμήνευσε ως αποτέλεσμα της γενικευμένης «διαφθοράς» στην οποία συμμετέχουν όχι μόνο οι κυβερνήσεις ή οι εργαζόμενοι στο Δημόσιο, αλλά ευρύτερα ο ελληνικός πληθυσμός. Το αποτέλεσμα υπήρξε η εκτίναξη των επιτοκίων δανεισμού και η αναγκαστική προσφυγή του ελληνικού Δημοσίου σε «θεσμικό δανεισμό», που συνοδευόταν από τα περίφημα «Μνημόνια δημοσιονομικής προσαρμογής». Τα Μνημόνια ήταν η στρατηγική επιλογή της ελληνικής άρχουσας τάξης, όπως και των αστικών τάξεων των άλλων ευρωπαϊκών χωρών: εξασφάλιζαν την αναδιανομή εισοδήματος, ισχύος και πλούτου υπέρ του κεφαλαίου και εις βάρος της εργασίας – η οποία επωμίστηκε το κόστος της κρίσης.

Ο λόγος περί διαφθοράς, συλλογικής ενοχής και (μη) ενάρετης οικονομικής διαχείρισης κατάφερε να επικρατήσει διεθνώς, πείθοντας παράλληλα σχεδόν όλο το πολιτικό φάσμα ότι, ανεξαρτήτως του ποιος έφερε την κύρια ευθύνη, το «πρόβλημα» ήταν πρωτίστως το ύψος του χρέους καθαυτό. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Τσίπρας περιέγραψε στις 24/10/2012 την Ελλά-

δα σαν «αποικία χρέους», ενώ ο Βαρουφάκης μιλάει ακόμα και σήμερα για «χρεοδουλοπαροικία».

Η απότομη αύξηση των δημοσίων ελλειμμάτων σε συγκυρίες οικονομικών κρίσεων αποτελεί εντούτοις αυτοφυές αποτέλεσμα της κρίσης καθαυτής, η οποία αφενός μειώνει τα δημόσια έσοδα (μείωση εισοδημάτων, υποχώρηση κατανάλωσης με συνέπεια τη μείωση των φορολογικών εσόδων) και αφετέρου εκτινάσσει τις δαπάνες (για τη «διάσωση» τραπεζών και άλλων επιχειρήσεων, για επιδόματα ανεργίας κλπ.).

Σύμφωνα με στοιχεία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (IMF, World Economic Outlook, October 2009, σ. 191) το δημόσιο έλλειμμα αυξήθηκε μεταξύ 2007 και 2009: στις ΗΠΑ από -2,7% σε -12,9% του ΑΕΠ· στην Ευρωζώνη από -0,6% σε -6,2% του ΑΕΠ· στο Ηνωμένο Βασίλειο από -2,6% σε -11,6% του ΑΕΠ· στην Ιαπωνία από -2,5% σε -10,5% του ΑΕΠ. Αντίστοιχα, το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ αυξήθηκε μεταξύ 2007 και 2009: στις ΗΠΑ από 62,1% σε 84,3%· στην Ευρωζώνη από 65,9% σε 79%· στο Ηνωμένο Βασίλειο από 49,3% σε 68,5%· στην Ιαπωνία από 187,7% σε 217,6%.

Όμως και με την οικονομική ύφεση που προκάλεσαν τα περιοριστικά μέτρα για τον έλεγχο της πανδημίας COVID-19 το 2020, τα αποτελέσματα στα δημόσια οικονομικά ήταν αντίστοιχα. Τα σχετικά στοιχεία του ΔΝΤ (IMF,

Θέσεις 158

ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ / ΚΡΙΤΙΚΗ / ΣΥΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΝΗΣ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ
1982 - 2022: 40 χρόνια Θέσεις

Περιεχόμενα Λεφτά υπάρχουν / Κλαδικές-ομοιοπαγωγικές Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας πριν και πέραν της πανδημίας του COVID-19 / Για την ένωση της απεργημένης εργασίας στο «Κεφάλαιο» του Μαρξ / Αναζητώντας το «πνεύμα του καπιταλισμού». Η γερμανική Ιστορική Σχολή και οι διαμάχες για τις απαρχές του καπιταλισμού / Από τη Φιλοσοφία της Παιδείας στη συγκρότηση του υποκειμένου / Έλληνες στην αθωμανική οικονομία και δημοσιονομική διαχείριση, 1453-1500 / Βιβλιοπαρουσίαση: Κώστας Π. Ελευθερίου, «Το πολιτικό κόμμα» / Αλφαριθμητικό - Θεματικό Ευρετήριο 2021

Θέσεις #158
Ιανουάριος - Μάρτιος 2022

Ταξική μονομέρεια

Διατίθεται στα βιβλιοπωλεία που είναι ανοιχτά και με ηλεκτρονική παραγγελία από τα βιβλιοπωλεία που έχουν e-shop ή τις εκδόσεις νήσος (Σαρρή 14, 10553 Αθήνα, τηλ. 210 3250058)

στην επίθεση του αντίπαλου.

Αντί αυτού, στο όνομα ενός ανεύρε- του «έντιμου συμβιβασμού», είχαμε την επαίσχυντη συμφωνία της 20ης Φεβρουαρίου (με υπογραφή Γιάννη Βαρουφάκη) που έδενε χειροπόδαρη την τότε κυβέρνηση, την κατάσχεση των αποθεματικών των δημόσιων οργανισμών για την αποπληρωμή των δόσεων στο ΔΝΤ και, τέλος, την πλήρη παράδοση του Ιουλίου, μια βδομάδα ακριβώς μετά από ένα δημοψήφισμα που συγκλόνησε την Ευρώπη – και πιο πέρα.

Η συνέχεια είναι γνωστή, και οι συνέπειές της εκτείνονται πολύ πέραν της Ελλάδας.

Η καθίζηση των δυνάμεων της ευρωπαϊκής αριστεράς που αναδείχτηκαν σε εκείνη την συγκυρία ως φορείς εφικτής ανατροπής του νεοφιλελεύθερου «σιδερένιου κλουβιού» (Ποδέμος, Κόρμπυν) οφείλεται σε καθοριστικό βαθμό στην αδυναμία, ή μάλλον την άρνησή τους, να διαμορφώσουν μια δυνατότητα ρήξης από τα αριστερά με την ΕΕ, και η συνακόλουθη εκχώρηση του αντι-ΕΕ λόγου σε

αντιδραστικές δυνάμεις.

Η τραυματική ελληνική εμπειρία αποτελεί σήμερα αντικείμενο συνολικής απώθησης για μια ευρωπαϊκή αριστερά που με ελάχιστες εξαιρέσεις εμμένει τους σε μια προσέγγιση που δοκιμάστηκε και κατέρρευσε, τον «αριστερό ευρωπαϊσμό», την πίστη στην δυνατότητα εφαρμογής εναλλακτικών πολιτικών (ακόμη και στην ήπια εκδοχή του «προγράμματος της Θεσσαλονίκης» του ΣΥΡΙΖΑ) εντός του υπάρχοντος πλαισίου ή/και μεταρρύθμισής του επί το προοδευτικότερον, όταν ως δια μαγείας, θα ανατραπούν ταυτόχρονα οι συσχετισμοί σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Οι βαθύτεροι λόγοι αυτής εμμονής χρειάζονται βεβαίως περαιτέρω διερεύνηση, πόσω μάλλον όταν αποδεικνύονται τόσο γενικευμένοι και ανθεκτικοί. Αυτό που είναι σαφές είναι όσο κυριαρχούν, η υπαγωγή της Αριστεράς στο συλλογικό στρατηγικό σχέδιο των ευρωπαϊκών κυρίαρχων τάξεων θα συνεχίζεται, με ασφαλή κατάληξη την ήδη διαφανόμενη οριστική της περιθωριοποίησης.

κρίση χρέους

World Economic Outlook, October 2021, σ. 123) έχουν ως εξής: Το δημόσιο έλλειμμα αυξήθηκε μεταξύ 2019 και 2020 στις ΗΠΑ από -5,7% σε -14,9% του ΑΕΠ· στην Ευρωζώνη από -0,6% σε -7,2% του ΑΕΠ· στο Ηνωμένο Βασίλειο από -2,3% σε -12,5% του ΑΕΠ· στην Ιαπωνία από -3,1% σε -10,3% του ΑΕΠ. Αντίστοιχα, το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ αυξήθηκε μεταξύ 2019 και 2020: στις ΗΠΑ από 108,5% σε 133,9%· στην Ευρωζώνη από 83,7% σε 97,5%· στο Ηνωμένο Βασίλειο από 85,2% σε 104,5%· στην Ιαπωνία από 235,4% σε 254,1%. Στην Ελλάδα το δημόσιο έλλειμμα διαμορφώθηκε το 2020 στο -9,7% και το δημόσιο χρέος στο 205,6% του ΑΕΠ.

Το ελληνικό δημόσιο έλλειμμα και χρέος του 2009, συγκρινόμενα με τα σημερινά μεγέθη, όχι μόνο της Ελλάδας αλλά πολλών αναπτυσσόμενων χωρών, δεν ήταν καθυστερημένα «δραματικά» (οι ΗΠΑ, η Ιαπωνία, βλ. παραπάνω, αλλά, π.χ., και η Ιταλία με 155,5% του ΑΕΠ δημόσιο χρέος, έχουν σήμερα συγκρίσιμα ή ψηλότερα επίπεδα δημόσιου ελλείμματος και χρέους από την Ελλάδα του 2009). Όμως σήμερα δεν υπάρχει «κρίση χρέους»!

Αντίθετα με το παρελθόν, στην κρίση του 2020 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) υιοθέτησε ένα τεράστιο πρόγραμμα αγοράς κρατικών και ιδιωτικών τίτλων (Pandemic Emergency Purchase Programme) ύψους 1,85 τρις ευρώ. Το αποτέλεσμα είναι να διατηρείται το χαμηλό επίπεδο των επιτοκίων σε ολόκληρη την Ευρωζώνη. Υπό τα σημερινά,

λοιπόν, δεδομένα (χρέους, ελλείμματος κλπ.) το ελληνικό δημόσιο δανείζεται από τις «αγορές» με ονομαστικό επιτόκιο 1,2-1,4% (Δεκέμβριος 2021, δεκαετές ομόλογο), όταν ο πληθωρισμός στην Ελλάδα τρέχει με 4,3%, με πρόβλεψη σταθεροποίησης μεσοπρόθεσμα στο 2,8%. Δηλαδή οι «αγορές» δανείζουν το ελληνικό δημόσιο με αρνητικό πραγματικό επιτόκιο.

Εκείνο που διαφοροποιεί τη συγκυρία του 2009-2010 από τη σημερινή δεν είναι ούτε «το ευρώ», ούτε το ύψος του χρέους. Είναι η διαφορά στις πολιτικές.

Βέβαια, η επιστροφή μετά το 2023 στις προ της πανδημίας πολιτικές κάθε άλλο παρά απίθανη είναι. Διότι το ζήτημα αλλαγής πολιτικής δεν είναι ούτε θέμα «τεχνικό», ούτε θέμα «Βορρά και Νότου» ή «εκχώρησης της εθνικής κυριαρχίας» στο «διευθυντήριο των Βρυξελλών», «στη Γερμανία» κ.ο.κ. Είναι ζήτημα συσχετισμού των ταξικών δυνάμεων, πρώτα και κύρια στο εσωτερικό της (κάθε) χώρας. Επομένως, όταν η αβεβαιότητα και το «ρίσκο» (δηλαδή ο ενδεχόμενος «πολιτικός κίνδυνος» για τις κυρίαρχες τάξεις) από την κρίση του κορονοϊού υποχωρήσουν, οι αστικές κυβερνήσεις θα επιχειρήσουν ενδεχομένως να επαναφέρουν τη στρατηγική της «δημοσιονομικής πειθαρχίας», που διασφαλίζει αποτελεσματικότερα τα συμφέροντα του κεφαλαίου. Εκτός κι αν βρεθούν και πάλι μπροστά σε πολιτικό κίνδυνο, τη φορά αυτή με τη μορφή του εργατικού κινήματος.

Η ΔΙΕΘΝΙΣΤΙΚΗ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΠΑΛΕΥΕΙ ΓΙΑ:

ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟ μέσα από την ανεξάρτητη δράση της εργατικής τάξης

Οι εργάτες δημιουργούν όλο τον πλούτο μέσα στον καπιταλισμό. Μια νέα κοινωνία απαλλαγμένη από την εκμετάλλευση, ο σοσιαλισμός, μπορεί να δημιουργηθεί μόνο όταν οι εργάτες πάρουν συλλογικά στα χέρια τους τον έλεγχο όλου του κοινωνικού πλούτου και όταν προγραμματίσουν την παραγωγή και τη διανομή σύμφωνα με τις ανθρώπινες ανάγκες.

ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ και όχι ρεφορμισμός

Ο καπιταλισμός δεν παίρνει διορθώσεις. Πρέπει να ανατραπεί με την εργατική δράση. Δεν υπάρχει κοινοβουλευτικός δρόμος προς μια τέτοια αλλαγή.

Το κοινοβούλιο, ο στρατός, η αστυνομία, η δικαιοσύνη, όλο το αστικό κράτος λειτουργεί για να προστατεύει τα συμφέροντα της άρχουσας τάξης. Η εργατική τάξη θα χρειαστεί το δικό της κράτος, στηριγμένο στην άμεση δημοκρατία, στα συμβούλια αντιπροσώπων απ' τους χώρους δουλειάς, καθώς και στην εργατική πολιτοφυλακή.

ΔΙΕΘΝΙΣΜΟ και όχι «σοσιαλισμό σε μια χώρα» ή «σοσιαλισμό με εθνικά χρώματα»

Η εμπειρία της Ρωσίας αποδεικνύει ότι ακόμα και μια νικηφόρα εργατική σοσιαλιστική επανάσταση, όπως ο Οχτώβρης του 1917, δεν μπορεί να επιβιώσει σε απομόνωση. Τα καθεστώτα της ΕΣΣΔ, μετά την επικράτηση του σταλινισμού, όπως και τα καθεστώτα της Κίνας και των άλλων ανατολικών χωρών ήταν ή είναι κρατικοί καπιταλισμοί, όπου η εκμετάλλευση και η καταπίεση της εργατικής τάξης δεν διαφέρει από τη Δύση. Γι' αυτό υποστηρίζουμε τις εργατικές εξεγέρσεις ενάντια στη γραφειοκρατική άρχουσα τάξη αυτών των χωρών.

Υποστηρίζουμε, επίσης, όλα τα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα που αντιστέκονται στην ιμπεριαλιστική καταπίεση. Η δύναμη που θα τσακίσει τελειωτικά τον ιμπεριαλισμό είναι η ενότητα της εργατικής τάξης σε διεθνή κλίμακα, από τη Νέα Υόρκη ως τη Σεούλ και από το Λονδίνο ως το Σάο Πάολο.

Αντιπαλεύουμε κάθε μορφή σοβινισμού, ρατσισμού ή σεξιστικών διακρίσεων που απειλεί να διασπάσει τους εργάτες.

Απέναντι στην αντιτουρκική πολεμοκαπηλία της «δικής μας» άρχουσας τάξης, υποστηρίζουμε το σύνθημα Έλληνες και Τούρκοι εργάτες ενωμένοι.

Είμαστε αντίθετοι στην καταπίεση των μειονοτήτων στη Θράκη και τη Μακεδονία και στα μέτρα αστυνόμευσης των μεταναστών.

ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ της εργατικής πρωτοπορίας

Η εργατική τάξη μπορεί να απελευθερώσει τον εαυτό της και όλους τους καταπιεσμένους μέσα από τη δική της δράση. Για να κερδηθούν όλα τα κομμάτια της τάξης σ' αυτήν την πάλη είναι απαραίτητο να οργανωθούν τα πιο ξεκάθαρα και μαχητικά τμήματα σε ένα επαναστατικό σοσιαλιστικό εργατικό κόμμα. Ένα τέτοιο κόμμα μπορεί να πείθει τους εργάτες για την επαναστατική προοπτική, παρεμβαίνοντας στους μαζικούς αγώνες. Είμαστε αντίθετοι σε κάθε αντίληψη υποκατάστασης της τάξης, απ' όπου και αν προέρχεται.

ΔΕΑ

Επικοινωνήστε μαζί μας:

- Α' ΑΘΗΝΑΣ: 6973005569 • ΔΥΤΙΚΑ ΠΡΟΑΣΤΙΑ: 6932045320 • ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΠΡΟΑΣΤΙΑ: 6942602766
- ΒΟΡΕΙΑ ΠΡΟΑΣΤΙΑ: 6972036692 • ΝΟΤΙΑ ΠΡΟΑΣΤΙΑ: 6945754555 • ΠΕΙΡΑΙΑΣ: 6942993423 • ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ: 6939014803 • ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: 6972878820 • ΚΡΗΤΗ: 6979925065 • ΚΥΚΛΑΔΕΣ: 6972743637 • ΜΕΣΣΗΝΙΑ: 69832422501 • ΚΥΠΡΟΣ: 0035-796554166

«ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΠΙΕΣΜΕΝΟΥΣ ΠΟΥ

Υπό αμφισβήτηση κινδυνεύει να τεθεί το δικαίωμα στην έκτρωση στις ΗΠΑ. Η Πολιτεία του Μισισίπι κατέφυγε στο Ανώτατο Δικαστήριο, με στόχο την **καθολική απαγόρευση των εκτρώσεων μετά την 15η εβδομάδα**, ακόμα και σε περιπτώσεις βιασμού ή αιμομιξίας.

Μέχρι τώρα, στις ΗΠΑ ισχύει η απόφαση «Roe vs Wade», με βάση την οποία η έκτρωση επιτρέπεται μέχρι την 24η εβδομάδα κύησης. Σύμφωνα με αυτή την πρόβλεψη, οι Πολιτείες δικαιούνται να ρυθμίζουν τις περιπτώσεις που είναι νόμιμη η άμβλωση (πχ μόνο σε περιπτώσεις βιασμού, κίνδυνου της ζωής της μητέρας ή του εμβρύου) αλλά δεν δικαιούνται την πλήρη απαγόρευσή της μέχρι την 24η εβδομάδα. Δεδομένου ότι το Ανώτατο Δικαστήριο αποτελείται κυρίως από συντηρητικούς που διορίστηκαν επί Τραμπ –μεταξύ αυτών και ο Κάβανο, ο δικαστής που κατηγορείται από πλήθος γυναικών για βιασμό– το μέλλον για τα αναπαραγωγικά δικαιώματα των γυναικών προβλέπεται δυσόπινο. Περίπου **οι μισές αμερικανικές Πολιτείες** έχουν δρακόντειες νομοθεσίες κατά των εκτρώσεων, έτοιμες να «ενεργοποιηθούν» εφόσον το Ανώτατο Δικαστήριο δικαιώσει την Πολιτεία του Μισισίπι και ανατρέψει την ισχύ του «Roe vs Wade». Για

ακόμα μια φορά η μοίρα εκατομμυρίων γυναικών **βρίσκεται στα χέρια του φεμινιστικού κινήματος**, αφού αυτό είναι το μόνο που θα μπορέσει να σταματήσει μια πιθανή ποινικοποίηση των εκτρώσεων.

Τους τελευταίους μήνες φαίνεται να υπάρχει μία ανησυχητική αύξηση της εμφάνισης ακροδεξιών και νεοναζιστικών ομάδων στον δρόμο. Πέρα από την επανεμφάνιση των «παραδοσιακών» φασιστικών συμμοριών που στοχοποιούν την Αριστερά (ΕΠΑΛ Σταυρούπολης, επίθεση της Propartia στο Ν. Ηράκλειο, πρόσφατη επίθεση σε εκδήλωση του ΚΚΕ στις 20 Δεκέμβρη από ακροδεξιούς), φαίνεται ότι το τελευταίο διάστημα διευρύνεται και **κλιμακώνεται η ακροδεξιά παρέμβαση στο μέτωπο της άρνησης μέτρων για την πανδημία**. Οι σχετικές ομάδες (από τους «θεματοφύλακες του Συντάγματος» στους «Ελληνες Αυτόχθονες Ιθαγενείς» μέχρι τους «Ελεύθερους Ευβοιώτες») πυκνώνουν τις παρεμβάσεις και τις δράσεις τους, αποκτούν ένα ακροατήριο και στρατολογούν. Κάποιες πτυχές των θεωριών ή της φρασεολογίας τους θυμίζουν σε γελοιότητα το κοινό του διαβόητου Σώρρα, αλλά **δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται με ελαφρότητα**, καθώς η δράση τους θυμίζει περισσότερο τις παλιότερες προσπάθειες της Χ.Α. να χτίσει «κίνημα». Από το κάψιμο του βιβλίου του Ευγένιου Τριβιζά, ως τις απαγωγές, τις απειλές, τα «πρόστιμα» με βάση κάποιους δικούς τους «νόμους» και δικά τους «σώματα» επιβολής τους, οι ομάδες αυτές **επιχειρούν να στρατολογήσουν σε «μάχιμη» κατεύθυνση** το ετερόκλητο πλήθος των «αρνητών». Ενίοτε δείχνουν γελοίοι, αλλά ειδικά στην περίπτωση των θεματοφυλάκων, πρόκειται για ανθρώπους με όπλα που απειλούν κόσμο. Μπορεί φυσικά να μη βρισκόμαστε μπροστά στη δημιουργία μιας νέας ΧΑ, καθώς αυτές οι ομάδες είναι διασκορπισμένες, χωρίς «πανεθνικό κέντρο» και εμπεδωμένη κοινωνική γείωση (ακόμα), αλλά δεν πρέπει να υποτιμηθούν οι προσπάθειές τους να το πετύχουν.

Στον δρόμο για την 8η Μάρτη η **Συνέλευση Γυναικών 8 Μάρτη στη Θεσσαλονίκη στόλισε το δικό της φεμινιστικό δέντρο**. Με κέντρο τα αναπαραγωγικά δικαιώματα των γυναικών και συντροφιά την μάγισσα Μπελφάνα (την θηλυκή προκάτοχο του Άη Βασίλη), τα μέλη της Συνέλευσης βρέθηκαν στην πλατεία Αριστοτέλους για δεύτερη χρονιά, **γέμισαν το δέντρο τους με αιτήματα σχετικά με την αναπαραγωγική αυτονομία των γυναικών και μοίρασαν φεμινιστικές ευχές**. Στόχο είχαν να αναδείξουν το γεγονός πως την ίδια στιγμή που εκκλησία και αμφιλεγόμενοι φορείς προσπαθούν να επαναφέρουν το ζήτημα του ελέγχου των γεννήσεων με την αμφισβήτηση του δικαιώματος της έκτρωσης, οι νέες μητέρες και οι γυναίκες που θέλουν να τεκνοποιήσουν βρίσκονται αντιμέτωπες με την κρατική αδιαφορία και τον κίνδυνο απόλυσης. Πρόκειται για τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος: την επίθεση στο δικαίωμα των γυναικών να αποφασίζουν πότε και αν θα κάνουν παιδιά.

Μαύρα Χριστούγεννα φέτος στο Αιγαίο, καθώς τις μέρες των Χριστουγέννων έγιναν γνωστά **4 ναυάγια πλοίων** με πρόσφυγες που προσπαθούσαν να φτάσουν στην Ιταλία, τα δύο από αυτά πολύνεκρα. Στις 22 Δεκεμβρίου, στη Φολέγανδρο **τουλάχιστον 13 πρόσφυγες έχασαν την ζωή τους** ενώ δεκάδες ακόμα αγνοούνται χωρίς ελπίδα να βρεθούν ζωντανοί, αφού η βάρκα που θα τους μετέφερε στην Τουρκία αναποδογύρισε. Μία μέρα μετά, θρηνήσαμε **άλλους 9 νεκρούς πρόσφυγες** στα Αντικύθηρα, πάλι από ναυάγιο βάρκας που θα τους μετέφερε στη πολυπόθητη Ευρώπη. Στις 24 Δεκεμβρίου, πλοίο με 92 πρόσφυγες αναγκάστηκε να προσαράξει στη Μάνη, αφού αντιμετώπισε κίνδυνο βύθισης. Ανήμερα των Χριστουγέννων, οι 88 μετανάστες που μετέφερε ιστιοφόρο με προορισμό την Ιταλία βρέθηκαν στην θάλασσα όταν αυτό αναπο-

δογύρισε βορειοδυτικά της Πάρου. **Δεκαπέντε άνθρωποι –τουλάχιστον– έχασαν την ζωή τους** με δεκάδες να αγνοούνται ακόμα. Μετά από τα πολύνεκρα αυτά ναυάγια ο Πλακιωτάκης, Υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής είχε το θράσος να δηλώσει πως η Ελλάδα «σώζει και θα συνεχίσει να σώζει μετανάστες»! Η δήλωση αυτή είναι ένα κακόγουστο αστείο αν σκεφτεί κανείς πως η Ελλάδα –με ευθύνη και της προηγούμενης κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ– έχει αναλάβει τον ρόλο του μαντρόσκυλου της ΕΕ, προσπαθώντας να απωθήσει τους πρόσφυγες. Η **πολιτική των κλειστών συνόρων**, αυτή που με πάθος υπερασπίζεται ο Πλακιωτάκης και η κυβέρνηση είναι αυτή που **οδηγεί ανθρώπους στο να θαλασσοπνίγονται στο Αιγαίο**. Μέχρι να αλλάξει αυτή, καμία σωτηρία δεν υπάρχει για τους πρόσφυγες.

Δεν έμαθες να ακούς;

* στίχος των
Nationalistas

Επιμέλεια: Κατερίνα Καληνέρη

ΛΕΞ – ένα αστέρι από τσιμέντο

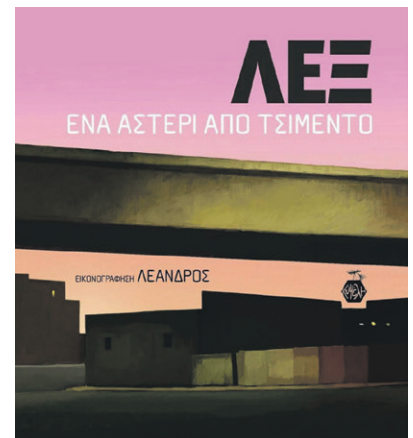
Του Θάνου Λυκουργιά

Αν και μοιάζει παράδοξο η μεγαλύτερη αξία ενός βιβλίου να είναι η ίδια του η κυκλοφορία, για το συλλογικό έργο «ένα αστέρι από τσιμέντο» ισχύει ακριβώς αυτό. Όπως άλλωστε αναφέρει και ο ίδιος ο ΛΕΞ στο σύντομο πρόλογο του, πιο σημαντικό και από το ότι γράφεται ένα βιβλίο εκείνον είναι πως γράφεται ένα βιβλίο για ένα ράπερ στην Ελλάδα. Προσωπικά, θα προσέθετα πως γράφεται έναν βιβλίο για ένα ράπερ στην Ελλάδα των μνημονίων, της ήττας και της νεοφιλελεύθερης ισοπέδωσης. Εν μέσω αυτών, οι στίχοι του ΛΕΞ που προέρχονται, μιλούν και αγωνιούν για τους ανθρώπους που ζουν στο περιθώριο της κοινωνίας –και οι οποίοι προφανώς υπήρχαν και πριν από τα μνημόνια– αγγίζουν σταθερά τις αγωνίες όλο και περισσότερων ανθρώπων και οπωσδήποτε της γενιών κοντά στην ηλικία του καλλιτέχνη, καθώς το πλαίσιο μέσα στο οποίο μεγαλώσαμε έχει καταρρεύσει.

Πέρα από το προαναφερθέν εισαγωγικό –όπως και τους στίχους του ΛΕΞ που βρίσκονται συγκεντρωμένοι στο τέλος– το βιβλίο αποτελείται από εναλλάξ παράθεση κειμένων 23 ανθρώπων των γραμμάτων και των τεχνών με εντυπωσιακά διαφορετικά χαρακτηριστικά (Γ. Οικονομίδης, Φ. Δεληβοριάς, Σ. Διγενή, Ν. Μποφίλιου, The boy, Φ. Μπόγρης, Σ. Παπαβασιλείου κ.α.) διαδεχόμενα από σκίτσα του Λεάνδρου βασισμένα σε διαλεγμένους στίχους του ΛΕΞ. Η αλήθεια είναι πως η επιλογή των παράλληλων κειμένων δημιουργεί κάποια ζητήματα, κυρίως λόγω ανισότητας μεταξύ διαφορετικών υποκειμενικών προσεγγίσεων γύρω από το ίδιο θέμα, ενώ απουσιάζει κάποιο σημείωμα των εκδοτών που να «τακτοποιούσε» το περιεχόμενο. Και πάλι όμως, η αποτύπωση της επίδρασης που έχει ο ΛΕΞ σε ανθρώπους από άλλες μουσικές σκηνές ή αντικείμενα, άλλης ηλικίας και με διαφορετικές καταβολές είναι ξεχωριστή και αξίζει να αφιερώσει κανείς λίγο χρόνο πάνω σε αυτήν. Εν μέσω των διαφο-

ρετικών οπτικών –οι οποίες δεν επαναλαμβάνονται ιδιαίτερα– μπορούν να βρεθούν συμφωνίες και διαφωνίες με τους αρθρογράφους, ενδιαφέρουσες επισημάνσεις γύρω από το έργο του ΛΕΞ και το ραπ γενικότερα, αλλά και διάφορα μικρά διαμαντάκια, αντίστοιχα με εκείνα που κρύβονται στους στίχους του καλλιτέχνη. Προσωπικά ξεχώρισα τις υπενθυμίσεις για την δυνατότητα να παρατηρηθεί ο κόσμος ακριβώς δίπλα μας μέσω της τέχνης και ειδικά της ραπ που σταθερά δίνει βήμα στις φωνές που αμφισβητούν, για την «ενότητα» που προσφέρει ο ΛΕΞ σε ανθρώπους που δεν θα είχαν αλλιώς σχέσεις μεταξύ τους και για την κατάρρευση των βεβαιότητων που προκαλούν οι στίχοι του, αλλά προφανώς υπάρχουν πολύ περισσότερα.

Η έκδοση του βιβλίου επιβεβαιώνει κάτι ήδη γνωστό, ότι δηλαδή ο ΛΕΞ έχει περάσει σε μια άλλη φάση της καριέρας του, όπου πλέον αποτελεί «μεγάλο μέγεθος» στο καλλιτεχνικό στερέωμα. Αυτό θα έχει δυσκολίες, καθώς ο ίδιος προέρχεται από τον

αθέατο κόσμο και έχει φροντίσει ήδη να εκφράσει αυτή την αγωνία του, «αν θα τον νιώθουν οι δικοί του» όπως γράφει ο ίδιος και υπενθυμίζεται και στα κείμενα του βιβλίου. Είναι όμως ευτυχής συγκυρία ότι αυτή η μετάβαση συμβαίνει δίπλα μας και αφορά έναν καλλιτέχνη που μιλά για πράγματα που μας αφορούν. Αναμένοντας τον επόμενο δίσκο του στις αρχές του 2022, το βιβλίο είναι μια πολύ καλή ευκαιρία, τόσο για γνωριμία όσο και για «προθέρμανση»...

Το φαινόμενο Rage Against The Machine

«Η σημαντικότερη κατάκτηση κάθε προοδευτικού ριζοσπαστικού υποκειμένου – πολιτικού ή μη – είναι να συνομιλεί με μεγάλα ακροατήρια διατηρώντας τον αυθεντικό ανατρεπτικό χαρακτήρα του. (...) Οι RATM έφεραν εις πέρας αυτή την αποστολή και, κρίνοντας από την συνολική τους κληρονομιά και παρακαταθήκη ως εργαλείο αντιπαραγωγής απέναντι στην κυρίαρχη κουλτούρα, μπορούμε με ασφάλεια να υποθέσουμε ότι ο Γκράμσι θα ήταν πραγματικά περήφανος για αυτούς.»

Το ανωτέρω απόσπασμα από το κλείσιμο της εισαγωγής του βιβλίου του Β.Σ. Καρατζή αποτελεί μια εξαιρετική σύνοψη του τι εμπεριέχεται στο συγκεκριμένο έργο, καθώς καλύπτει όλες τις πιθανές πτυχές: από την περιγραφή της ίδιας της μπάντας ως μουσικό σχήμα, στο μήνυμά της που άγγιξε πολύ μεγάλα ακροατήρια και στην συνολική αμφισβήτηση της κυρίαρχης κουλτούρας, ως καλλιτέχνες αλλά ταυτόχρονα και ως δεων προοδευτικό ριζοσπαστικό υποκείμενο.

Ο ανωτέρω τίτλος πραγματικά απευθύνεται σε όλους όσοι θέλουν να ασχοληθούν με το θέμα. Είτε

ως ερχόμενοι σε πρώτη επαφή με την μπάντα οπότε και σίγουρα θα μπουν στον κόπο να τους ακούσουν έπειτα, είτε ως φαν των RATM οπότε σίγουρα θα τους ξανακούσουν, είτε σε όσους ενδιαφέρονται να διαβάσουν μια μελέτη για τον καλλιτεχνικό και κοινωνικοπολιτικό αντίκτυπο που είχαν και για το πλαίσιο εντός του οποίου αυτοί διαμορφώθηκαν και εξελίχθηκαν. Το Yes I Spit Fire είναι ταυτόχρονα ένα ιστορικό για όσους αγαπούν την μπάντα και θέλουν να μάθουν περισσότερα για αυτήν, αλλά και μια διαλεκτική μελέτη για το πως η καλλιτεχνική δημιουργία προκύπτει από το περιβάλλον που συνάντησε, το οποίο με τη σειρά της έρχεται να διαμορφώσει. Το βιβλίο έρχεται να αποτυπώσει με επιτυχία τα στοιχεία που έκαναν τους Rage τόσο ξεχωριστούς, πέρα από την προσωπικότητα και ταλέντο των μελών τους. Και αυτά ήταν ότι αποτέλεσαν ένα σχήμα που υπερέβη μοναδικά τόσο τις μουσικές τεχνολογίες όσο και τα ιδιοσυγκρασιακά χαρακτηριστικά των σύγχρονών τους μουσικών σκηνών. Οι RATM έκαναν μια πρώτη υπέρβαση καθώς κατάφεραν να συνθέσουν με μοναδικό τρόπο αυτό που αρκετοί προηγούμενοι είχαν αποπειραθεί,

το πάντρεμα δηλαδή του μέταλ με το χιπ χοπ, διαμορφώνοντας πρακτικά ένα μουσικό ορόσημο (το ραπ μέταλ, το οποίο δεν βρήκε έπειτα άλλους αντίστοιχους συνεχιστές, αλλά άνοιξε αρκετά μουσικά αυτιά). Έκαναν όμως και μια εξίσου μεγάλη, αν όχι μεγαλύτερη: κράτησαν την κοινωνικοπολιτική αμφισβήτηση της κλειστής και αποφασιστικά αποεμπορευματοποιημένης χάρντκορ σκηνής από την οποία προέρχονταν, αλλά αποχώρησαν υπογράφοντας σε θυγατρική της Sony, μέσω της οποίας απέκτησαν τεράστια διανομή και καλύτερη πρόσβαση στα μεγαλύτερα φεστιβάλ, χωρίς να χάσουν όμως σε τίποτα από τον ριζοσπαστισμό τους, όπως απέδειξαν κατ'επανάληψη και περιγράφεται σαφώς στο βιβλίο. Την εποχή της μουσικής κυριαρχίας της γκραντζ η οποία εξέφραζε με εσωστρεφή και συχνά αυτοκαταστροφικό τρόπο τα αδιέξοδα της αμερικάνικης νεολαίας της εποχής του Ρήγκαν, οι Rage σάλπισαν «μαϊνόμενη αντεπίθεση».

Την ερχόμενη άνοιξη, 20 χρόνια μετά τον τελευταίο τους δίσκο και 11 από την τελευταία τους συναυλία, οι RATM ξεκινούν ξανά περιοδεία με πρώτες εμφανίσεις σε αίθουσες δίπλα από την συνο-

ριογραφική ΗΠΑ – Μεξικό, εκεί που χιλιάδες άνθρωποι χάνουν την ζωή τους ή επιχειρούν μάταια να περάσουν τους φράχτες των συνόρων, κάτι που εύλογα φέρνει στο μυαλό το ποιος θα βρεθεί να παίξει στο φράχτη του Έβρου... Αναμένοντας αυτές και τον αντίκτυπο τους, όσοι και όσες θέλουν να μάθουν για μια μπάντα – ορόσημο και επαναθεμελιώτρια της στρατευμένης τέχνης, ας αγοράσουν αβλεπεί το βιβλίο.

30 χρόνια από την κατ

Του Αντώνη Νταβανέλου

Στις 26 Δεκέμβρη του 1991, η σημαία της ΕΣΣΔ κατέβηκε από το Κρεμλίνο στη Μόσχα. Ήταν η συμβολική πράξη που συνόψιζε μια ιλιγγιώδη διαδικασία που περιλαμβάνει την αυτοδιάλυση του ΚΚΣΕ, την αυτοδιάλυση της ΕΣΣΔ, την αυτονομία των πρώην συνιστωσών της «Ενώσης», τη μετατροπή τους σε ανεξάρτητα κράτη υπό την καθοδήγηση ακραία εθνικιστικών κυβερνήσεων (που συγκροτούν παντού στελέχη του «παλαιού καθεστώτος»), και μια ταχύτατη διαδικασία ιδιωτικοποιήσεων μέσα από την οποία τα στελέχη της παλιάς γραφειοκρατίας μετατρέπονται σε ιδιοκτήτες των πρώην κρατικών εργοστασίων και μεγάλων επιχειρήσεων.

Αυτή τη χαώδη και χαοτική διαδικασία, για ένα διάστημα καθοδηγούν οι δυνάμεις του ΚΚ Ρωσίας, υπό τον Μπόρις Γέλτσιν σε συμμαχία με τους ανατέλλοντες ολιγάρχες. Ο Γέλτσιν προϋπήρξε στέλεχος της ΚGB (του πανίσχυρου μηχανισμού «Κρατικής Ασφάλειας» που, πέρα από το ρόλο του στην καταστολή, λειτούργησε διαχρονικά και ως κυρίαρχη «σχολή» παραγωγής πολιτικών-κρατικών στελεχών...), αλλά και μέλος του Πολιτικού Γραφείου της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΣΕ. Η περίοδος των ιδιωτικοποιήσεων υπό τον Γέλτσιν, που δεν μπορούσε παρά να έχει ακραία εκφυλιστικά και μαφιοζικά χαρακτηριστικά, κατέληξε στην ανάδειξη του καθεστώτος Πούτιν. Ο Πούτιν (επίσης πρώην στέλεχος της ΚGB) οργανώνει τη συμμαχία των στελεχών της κρατικής γραφειοκρατίας με τους σταθεροποιημένους πλέον ολιγάρχες, όμως σε νέα βάση: Τη διεκδίκηση του σεβασμού προς τη Ρωσία (την οποία κατανοεί ως «ενότητα»: από Ιβάν τον Τρομερό ως τον Στάλιν) και τη διεκδίκηση της διεθνούς αναγνώρισης του ρόλου της ως μεγάλης δύναμης, με βάση τα οικονομικά και κυρίως τα στρατιωτικά δεδομένα. Ο Πούτιν δηλώνει επισήμως ότι η αυτοδιάλυση της ΕΣΣΔ υπήρξε ένα από τα πιο αρνητικά γεγονότα στην παγκόσμια ιστορία.

Πριν το 1991 είχε προηγηθεί η περίοδος Γκορμπατσόφ, η περίοδος της «περεστρόικα» (ανασυγκρότηση) και της «γκλάσνοστ» (διαφάνεια). Ήταν μια προσπάθεια «αυτομεταρρύθμισης» του καθεστώτος από τα πάνω, υπό την καθοδήγηση του όλου ΚΚΣΕ, που επιχειρούσε να αποφύγει

*** Τι θα συμβεί σε μια κοινωνία όπου έχει επιβληθεί η κρατικοποίηση των μέσων παραγωγής και ο κεντρικός/κρατικός σχεδιασμός της οικονομίας, αλλά ταυτόχρονα έχει αποκλειστεί η εργατική τάξη από κάθε δυνατότητα ελέγχου στο κράτος και στις πολιτικές αποφάσεις;**

ή να αναστείλει μια διαλυτική κρίση που θα επέφερε η «στασιμότητα» στην οικονομία της ΕΣΣΔ και η ανταγωνιστική πίεση του επελαύνοντος νεοφιλελευθερισμού στη Δύση που, μετά τον Ρίγκαν και τη Θάτσερ, άλλαζε τους οικονομικούς (αλλά και στρατιωτικούς) συσχετισμούς δύναμης στον ανταγωνισμό. Δεν υπάρχει καμιά ιστορική αμφιβολία ότι η περεστρόικα και η γκλάσνοστ υπήρξαν κυρίαρχες επιλογές του παλαιού καθεστώτος. Ο Μ. Γκορμπατσόφ ήταν «σπλάχνο από τα σπλάχνα» της κρατικής εξουσίας: πέρα από ηγετικό στέλεχος του ΚΚΣΕ, υπήρξε σημαντικός αξιωματούχος της ΚGB, μέλος της «Επιτροπής» υπό τον Αντρέι Γκορμπατσόφ που καθοδηγήσε την καταστολή της εργατικής εξέγερσης του 1956 στην Ουγγαρία. Για όσους μιλούν σήμερα, ξεχνώντας τι έλεγαν χθες, να θυμίσουμε ότι τόσο το ΚΚΕ όσο και το ΚΚΕ εσ. ανάλυσαν τότε την περεστρόικα και την γκλάσνοστ ως «επανάσταση μέσα στην επανάσταση» (!!). Ήταν λίγοι οι μαρξιστές διεθνώς, που επέμεναν στο ότι επρόκειτο για διαδικασία «φιλελευθεροποίησης», υπαγορευμένη από τον ανταγωνισμό με τη Δύση, προβλέποντας ότι θα οδηγήσει σε μια ανεξέλεγκτη ή και

διαλυτική κρίση.

Στην πορεία προς την αυτοδιάλυση υπήρξαν απειροελάχιστες (πρακτικά αμελητέες...) οι δυνάμεις αντίστασης από το εσωτερικό του παλαιού καθεστώτος. Η Κρατική Επιτροπή Έκτακτης Ανάγκης, που συγκροτήθηκε από «υπαρχηγούς» του Γκορμπατσόφ, που διαφωνούσαν με την προοπτική διάλυσης του ΚΚΣΕ και της ΕΣΣΔ είχε ζωή... 73 ωρών! Η απόπειρα πραξικοπήματος, τον Αύγουστο του 1991, αποδείχθηκε οπερέτα και μάλλον διευκόλυνε την ταχύτατη επικράτηση των δυνάμεων υπό τον Γέλτσιν, παρά την αποτροπή των σχεδίων τους. Μετά από δεκαετίες, ένα καθεστώς που έμοιαζε πανίσχυρο -και ισχυριζόταν ότι υπερασπίζει τα συμφέροντα της εργατικής τάξης- κατέρρεε και δεν βρέθηκε ούτε ένα εργοστάσιο, ούτε μια στρατιωτική μονάδα, για να αντισταθεί στα σοβαρά μπροστά σε αυτή την εξέλιξη.

Οι συνέπειες, διεθνώς, υπήρξαν ιδιαίτερα σημαντικές. Ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός έβγαλε το συμπέρασμα ότι έχει μπροστά του μια μακρά περίοδο ανεμπόδιστης ηγεμονίας. Αυτή η αντίληψη υποχρεώθηκε από τις μετέπειτα εξελίξεις -την ήττα στο Ιράκ και στο Αφγανιστάν,

αλλά και το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης του καπιταλισμού από το 2007-08 μέχρι σήμερα- να προσγειωθεί στην πραγματικότητα. Όχι, δεν φτάσαμε στο «τέλος της ιστορίας», η πάλη για την απελευθέρωση της κοινωνικής πλειοψηφίας από την εκμετάλλευση και την καταπίεση συνεχίζεται και απλώνεται σε όλο τον πλανήτη. Όμως στο εσωτερικό του εργατικού κινήματος, στο εσωτερικό των κοινωνικών αντιστάσεων, στο εσωτερικό της ριζοσπαστικής πολιτικοποίησης, οι συνέπειες υπήρξαν πολύ σημαντικές: Τα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα παντού χρησιμοποίησαν την κατάρρευση της ΕΣΣΔ ως άλλοθι για να επιταχύνουν την πορεία τους προς τα δεξιά, προς τη σύγκλιση με τη νεοφιλελεύθερη Δεξιά. Τα μαζικά ΚΚ μπήκαν σε ιστορική κρίση: άλλα αυτοδιαλύθηκαν (πχ ΚΚ Ιταλίας), άλλα περιθωριοποιήθηκαν (πχ ΚΚ Γαλλίας). Το ΚΚΕ διατήρησε δυνάμεις ως σπάνια πλέον εξαίρεση στον κόσμο. Στο εσωτερικό των κοινωνικών κινημάτων, ενισχύθηκαν οι τάσεις κατακερματισμού («ταυτότητες»), η αποϊδεολογικοποίηση (κενό στρατηγικής) και η αμφισβήτηση της αξίας της οργανωμένης πάλης. Οι μαρξιστικές επαναστατικές ορ-

άρρρευση της ΕΣΣΔ

γανώσεις, που διαθέτοντας καθαρή ματιά για το παλαιό καθεστώς στην ΕΣΣΔ δεν αιφνιδιάστηκαν από την ιστορική κρίση του, αποδείχθηκαν μειοψηφικές και ανώριμες για να αντιμετωπίσουν τα κολοσσιαία καθήκοντα ως «έτοιμες» εναλλακτικές λύσεις. Τα γεγονότα του 1989-91 εξέθρεψαν διεθνώς το κλίμα «αριστερής μελαγχολίας» από το οποίο ακόμα παλεύουμε να βγούμε.

Η Ρωσία, με το καθεστώς του Πούτιν, μπορεί να ανακτήσει σταδιακά κάποια τμήματα της δύναμης της παλιάς ΕΣΣΔ, να ανακάμψει από τη διαλυτική κρίση του προηγούμενου καθεστώτος του κρατικού καπιταλισμού. Όμως στη διεθνή Αριστερά, το παλιότερο κυρίαρχο ρεύμα σκέψης και στρατηγικής, ο σταλινισμός, δεν μπορεί και δεν πρόκειται να ανακάμψει. Αυτό είναι το μοναδικό «καινούργιο» στοιχείο που εγκυμονείται, και παραμένει διεκδικούμενο, στη μακρά περίοδο αγώνων που ακολούθησε την παταγώδη κατάρρευση της ΕΣΣΔ.

Αυτό είναι κατά τη γνώμη μας το μοναδικό δημιουργικό αντικείμενο της συζήτησης, 30 χρόνια μετά.

Κατάρρευση ή ανατροπή;

Το ΚΚΕ στο πολυσέλιδο αφιέρωμα του «Ριζοσπάστη» για τα 30 χρόνια, επαναφέρει το σενάριο της «ανατροπής», απορρίπτοντας τον όρο «κατάρρευση», προκειμένου να μπορεί να συνεχίζει να υπερασπίζεται μια κάποια «ποιοτική ανωτερότητα» του παλαιού καθεστώτος της ΕΣΣΔ έναντι των ανταγωνιστών του στη Δύση.

Ο Ελ. Βαγενάς («Η κατάληξη της θεραπείας του σοσιαλισμού με τον καπιταλισμό») ισχυρίζεται ότι «η ανατροπή του σοσιαλισμού στην ΕΣΣΔ έγινε από "τα μέσα και από τα πάνω"... η εξέλιξη προωθήθηκε από την ηγεσία του ΚΚΣΕ... (από δυνάμεις που) έπαιξαν προδοτικό ρόλο για την υπόθεση του σοσιαλισμού, καθοδήγησαν τη διαδικασία της αντεπανάστασης, εκφράζοντας έτσι εκείνες τις δυνάμεις, που σταδιακά είχαν εμφανιστεί στο εσωτερικό της σοβιετικής κοινωνίας, ελέγχοντας σταδιακά τις δομές της σοβιετικής εξουσίας και του ΚΚΕ, επιδιώκοντας την επιστροφή στον καπιταλισμό» («Ρ» 19/12).

Προς τιμήν του, ο Ελ. Βαγενάς αναγνωρίζει τον καθοδηγητικό ρόλο της κρατικής και κομματικής ηγεσίας στα γεγονότα του 1989-91 («από τα μέσα και από τα πάνω»). Όμως από κει και πέρα, το σχήμα του στερείται σταθερότητας. Αποφεύγει να μας πει το πώς και το γιατί αναπτύχθηκαν αυτές οι δυνάμεις που ήταν έτοιμες

για τον «προδοτικό ρόλο» και είχαν αποκτήσει τόσο μεγάλη δύναμη στο εσωτερικό της σοβιετικής κοινωνίας, του κράτους και του κόμματος. Αποφεύγει να μας πει πώς αντιμετώπιζαν οι «συνεπείς» δυνάμεις, οι τάχα υπερασπιστές του σοσιαλισμού, τη σταδιακή επί δεκαετίες ενίσχυση αυτών των δυνάμεων. Και, κυρίως, αποφεύγει να μας πει εάν, τότε και πώς αυτή η σύγκρουση, που ο ίδιος θεωρεί ότι αφορούσε τα «άγια των αγίων», έφυγε προς «τα κάτω», έγινε υπόθεση πάλης της εργατικής τάξης και των συμμάχων της. Γιατί στο έδαφος του μαρξισμού δεν υπάρχει χώρος για ένα «σοσιαλισμό» όπου η εργατική τάξη παραμένει αδρανής και παθητική, περιμένοντας τα αποτελέσματα της σύγκρουσης «σοσιαλισμού-καπιταλισμού» μέσα στις κορυφές του κόμματος, του κράτους, του στρατού και της ΚGB...

Είναι γνωστό ότι η ιστορία των «από μέσα και από πάνω» μεταρρυθμίσεων στην ΕΣΣΔ δεν άρχισε το 1991, ούτε το 1985 με τον Γκορμπατσόφ. Το 1956 ο Χρουστσόφ (ο επικεφαλής της άμυνας στο Στάλινγκραντ) ανακοίνωνε μέτρα οικονομικής «φιλελευθεροποίησης» του καθεστώτος και τα συνόδευε με τη διάβόητη «Μυστική Έκθεση της ΚΕ» που ενημέρωνε τις εμβρόντητες ηγεσίες των ΚΚ σε όλο τον κόσμο για τις ακραίες διαστάσεις της καταστολής στην εποχή του Στάλιν, αλλά και για τον αιφνιδιασμό της ηγεσίας της ΕΣΣΔ από τη χιτλερική επίθεση, που προκάλεσε δυσανάλογες απώλειες του ρωσικού λαού στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Αυτή η έντονη «στροφή» δεν προκάλεσε φαινόμενα διάλυσης στο καθεστώς: η ΕΣΣΔ μπορούσε να συνεχίζει να ανταγωνίζονται στα ίσια τους Αμερικανούς στο διάστημα και στην παραγωγή όπλων, ενώ όποτε χρειάστηκε έδειξε δόντια στην Ουγγαρία, στην Πολωνία, στην Τσεχοσλοβακία και αλλού. Στα 1956, ο Κοσούγκιν εισήγαγε ακόμα πιο τολμηρές «μεταρρυθμίσεις» στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της αγοράς, του τεχνολογικού «εκσυγχρονισμού» κ.ο.κ. Ακολούθησαν και άλλες λιγότερο γνωστές, αλλά όχι λιγότερο σημαντικές «τομές». Σε όλες αυτές τις δεκαετίες, ο γαλαξίας των ηγεσιών των ΚΚ διεθνώς (συμπεριλαμβανομένου του ΚΚΕ) δεν χαρακτηρίσε αυτές τις μεταρρυθμίσεις ως «προδοτικές», αναγνωρίζοντας ότι η διατήρηση του ελέγχου του κόμματος, του κράτους και του στρατού, διασφάλιζε τη συνέχεια και την αναπαραγωγή του καθεστώτος, μέσα από φυσιολογικές «από τα μέσα και από τα πάνω» ανανεώσεις του.

Το θεωρητικό σχήμα της «ανατροπής» οδηγεί σε έναν σημαντικό αναθεωρητισμό: είναι γνωστό ότι στο έδαφος του μαρξισμού δεν χωρούν αντιλήψεις για ένα «ειρηνικό πέρασμα» από τον καπιταλισμό στο σοσιαλισμό. Η άποψη του ΚΚΕ μας καλεί να δεχτούμε κάτι βαρύτερο: το ενδεχόμενο για ένα ειρηνικό πέρασμα από το σοσιαλισμό στον καπιταλισμό. Ανεξάρτητα από τις προθέσεις, η ανάλυση του Ελ. Βαγενά για την «από τα μέσα και από πάνω» ανατροπή του σοσιαλισμού, υποδεικνύει ότι το πρόβλημα ήταν κατά πολύ βαθύτερο και αφορούσε την ίδια την ταξική φύση του παλιού καθεστώτος στην ΕΣΣΔ.

Σοσιαλισμός ή κρατικός καπιταλισμός;

Η μαρξιστική παράδοση μας έχει αφήσει κάποια θεμέλια για το τι εννοούμε ως σοσιαλιστική απελευθέρωση της κοινωνίας.

Ο Μαρξ δεν κουραζόταν να επαναλαμβάνει ότι «η απελευθέρωση της εργατικής τάξης είναι έργο της ίδιας της εργατικής τάξης». Η Κομμούνα του Παρισιού, 150 χρόνια πριν, ανέδειξε την εργατική απάντηση στο ερώτημα της πολιτικής εξουσίας: Το κράτος τύπου Κομμούνας. Όπου όπως υπογραμμίζει ο Λένιν στο σπουδαιότερο στρατηγικό έργο του (Κράτος και Επανάσταση), η εργατική τάξη, τσακίζοντας την παλιά κρατική μηχανή, οφείλει να πάρει άμεσα στα χέρια της την πολιτική εξουσία. Οι Μπολσεβίκοι το συνθηματοποίησαν το 1917: Όλη η Εξουσία στα Σοβιέτ! Η Οκτωβριανή Επανάσταση εξουδετέρωσε, σε μεγάλο βαθμό, την αστική τάξη στη Ρωσία και άνοιξε το δρόμο για την εργατική εξουσία.

Ο Μ. Παπαδόπουλος, στο αφιέρωμα του ΚΚΕ, τονίζει: «όπως έδειξε η ιστορία του 20ού αιώνα, δεν πρόκειται για μια εύκολη, ανέφελη πορεία, που οδηγεί αυτόματα στον κομμουνισμό». Έχει απόλυτα δίκιο. Επίσης σωστά, τονίζει τη σημασία της κρατικοποίησης των μέσων παραγωγής και του κεντρικού/κρατικού σχεδιασμού. Είναι προϋποθέσεις για μια σοσιαλιστική πορεία. Προϋποθέσεις αναγκαίες, αλλά όχι από μόνες τους ικανές.

Τι θα συμβεί σε μια κοινωνία όπου έχει επιβληθεί η κρατικοποίηση των μέσων παραγωγής και ο κεντρικός/κρατικός σχεδιασμός της οικονομίας, αλλά ταυτόχρονα έχει αποκλειστεί η εργατική τάξη από κάθε δυνατότητα ελέγχου στο κράτος και στις πολιτικές αποφάσεις;

Ο Μ. Παπαδόπουλος αναγνωρίζει ότι «υποχώρησε στη δεκαετία του '30 η λειτουργία των σοβιέτ». Η αναγνώριση είναι μάλλον αντιφατική, γιατί αλλού μιλάει για τις πολιτικές ελευθερίες και τα δικαιώματα των εργατών και της νεολαίας που «έγιναν ουσιαστικά, από τυπικά που ήταν στον καπιταλισμό». Η αλήθεια, δυστυχώς, είναι ότι η εργατική τάξη στην ΕΣΣΔ από τη δεκαετία του '30 και μετά, έχασε τις ουσιαστικές ελευθερίες που είχε αποκτήσει το '17, αλλά ακόμα και τις «τυπικές» που η δύναμη του εργατικού κινήματος επέβαλε στη Δύση. Όποιος θέλει μπορεί να συνεχίζει να το αρνείται, αλλά το αντίτιμο είναι η πλήρης αναξιοπιστία απέναντι στους εργάτες στην Ανατολική Ευρώπη, αλλά και απέναντι στα ιστορικά δεδομένα. Στο κενό που δημιουργούσε η εξάλειψη της αστικής τάξης μετά το 1917, αλλά και η υποχώρηση της εργατικής τάξης μετά τα χτυπήματα που δέχθηκε στη δεκαετία του '30, αναδείχθηκε ο ρόλος της γραφειοκρατίας. Που έλεγχε πλέον τα μέσα παραγωγής μέσα από τον έλεγχο του κράτους, και καθοδηγούσε τον κεντρικό σχεδιασμό διεκδικώντας μια ταχύτατη ανάπτυξη σε ανταγωνισμό με τη Δύση. Αυτή η «νομενκλατούρα» αποκτούσε σταδιακά συνείδηση του ρόλου της ως νέας εκμεταλλεύτριας και καταπιέστριας τάξης και καθοδηγούσε πλέον με ταξικό κριτήριο τον έλεγχο των μέσων παραγωγής, των σχεδίων και του κράτους. Αυτό το καθεστώς δεν μπορεί να περιγραφεί παρά ως κρατικός καπιταλισμός. Στα 1930-40-50, αυτή παραλλαγή δεν ήταν καθόλου άγνωστη και παράταιρη ακόμα και στον «κλασσικό» καπιταλισμό στη Δύση, όπου ο ρόλος του κράτους στην παραγωγή και στην οικονομία διογκώθηκε σε πρωτόγνωρα επίπεδα, όπως διογκώθηκε και ο πολιτικός ρόλος των κρατικών γραφειοκρατιών.

Αυτή η εξέλιξη στην ΕΣΣΔ δεν έγινε καθόλου ειρηνικά. Εντύπωση προκαλεί ότι στο αφιέρωμα του ΚΚΕ απουσιάζει κάθε αναφορά στις «εκκαθαρίσεις» που σάρωσαν το κόμμα, τα συνδικάτα και το στρατό στη δεκαετία του '30, αλλά και στις αντιδραστικές «μεταρρυθμίσεις» που τσάκισαν τις κατακτήσεις του Οκτώβρη σε πολλούς και κρίσιμους τομείς της κοινωνικής ζωής. Αν επρόκειτο για την «εκκαθάριση» μιας τάξης ή μιας φράξιας, θα κατανοούσαμε (απρόθυμα) την υποβάθμιση, συμφωνώντας με τον Μ. Παπαδόπουλο στο ότι «η πορεία δεν ήταν εύκολη και ανέμελη». >>

>> Όμως δεν επρόκειτο περί αυτού. Πχ ζώντος του Λένιν, η αντιπροσωπεία των Μπολσεβίκων στην Τρίτη Διεθνή ήταν οι Λένιν, Τρότσκι, Ζινόβιεφ, Μπουχάριν, Ράντεκ. Με την εξαίρεση του Λένιν, όλοι οι άλλοι εκτελέστηκαν ως «προδότες», όπως και χιλιάδες άλλοι Μπολσεβίκοι -μέλη του κόμματος που έκανε την επανάσταση. Δεν θέλουμε να μακρύνουμε στον μακάβριο κατάλογο των θυμάτων, θεωρώντας γνωστή την τεράστια κλίμακα των «εκκαθαρίσεων». Το συμπέρασμα είναι απλό: Μεταξύ του κόμματος του '17 και του κόμματος του τέλους του '30 υπάρχει διαχωριστική γραμμή αίματος. Η ιστορική προσφορά των εκτελεσμένων Μπολσεβίκων, των στελεχών του εργατικού κινήματος, του κράτους και του στρατού, είναι ότι διαχώρισαν με το αίμα τους την παράδοση του Οκτώβρη (που πρέπει να διαφυλαχθεί ως κόρη οφθαλμού) από τη ντροπή του καθεστώτος που τελικά κατέρρευσε «από τα μέσα και από τα πάνω» στα 1991.

«Λάθη»;

Αυτή την εξέλιξη το παγκόσμιο κομμουνιστικό κίνημα την πλήρωσε ακριβά.

Στο αφιέρωμα του «Ρ», η Αλ. Παπαρήγα καταπιάνεται με τη σύνδεση που υπάρχει ανάμεσα σε αυτή τη συζήτηση και τα προβλήματα στρατηγικής των ΚΚ για την προώθηση του αγώνα στη χώρα ευθύνης του καθενός από αυτά. Οφείλει κανείς να αναγνωρίσει ότι η σημερινή ηγεσία του ΚΚΕ έχει δώσει σε αυτό το πεδίο θέσεις πιο τολμηρές από τις προηγούμενες (πχ τις θέσεις για τη γραμμή του ΚΚΕ στον ελληνοϊταλικό πόλεμο και τα αίτια για την ήττα στη δεκαετία του '40). Η Αλ. Παπαρήγα δηλώνει ότι στο υπόβαθρο της εσωκομματικής κρίσης του ΚΚΕ στα 1989-92 βρισκόταν η λαθεμένη παλιότερη στρατηγική του κόμματος και υπογραμμίζει ότι «(αυτό) βεβαίως δεν ήταν μόνο ελληνική ιδιομορφία». Δυστυχώς το πρόβλημα είναι παλιότερο και πιο γενικευμένο.

Στο τέλος του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου, τα ΚΚ σε πολλές χώρες στην Ευρώπη μπήκαν στις κυβερνήσεις «εθνικής ανοικοδόμησης» με κορυφαία παραδείγματα τη Γαλλία και την Ιταλία. Δεν επρόκειτο εδώ για τη γνωστή συζήτηση που ξεκίνησε από το 3ο και 4ο συνέδριο της Κομιντέρν, που υιοθετήθηκε το σύνθημα για τις «εργατικές κυβερνήσεις» ή κυβερνήσεις της Αριστεράς, στα πλαίσια μιας μεταβατικής πολιτικής, σε περιόδους που τίθεται θέμα κυβερνητικής εξουσίας σε συνθήκες που δεν είναι άμεσα επαναστα-

Μεταξύ του κόμματος του '17 και του κόμματος του τέλους του '30 υπάρχει διαχωριστική γραμμή αίματος. Η ιστορική προσφορά των εκτελεσμένων Μπολσεβίκων, των στελεχών του εργατικού κινήματος, του κράτους και του στρατού, είναι ότι διαχώρισαν με το αίμα τους την παράδοση του Οκτώβρη από τη ντροπή του καθεστώτος που τελικά κατέρρευσε «από τα μέσα και από τα πάνω» στα 1991.

τικές. Η πολιτική αυτή, που είχε την έγκριση του Λένιν, απαγόρευε κάθε συμμαχία με τα αστικά κόμματα. Εδώ επρόκειτο για κυβερνήσεις «εθνικής ενότητας», σε συμμαχία με τα ιστορικά αστικά κόμματα σε κάθε χώρα (συμπεριλαμβανομένης της Δεξιάς) και στόχο την ανασυγκρότηση του καπιταλισμού μέσα από τα ερείπια του πολέμου.

Σχετικά με την ελληνική εμπειρία, πολύ μελάνι έχει χυθεί για να υποστηριχθεί η άποψη ότι οι σοβιετικοί «δεν γνώριζαν» ή «δεν είχαν την ευθύνη» για την πορεία Καζέρτα-Λίβανος-Κυβέρνηση Παπανδρέου-Βάρκιζα. Για τη Γαλλία και την Ιταλία δεν μπορεί ούτε να τεθεί τέτοιο θέμα. Γιατί ο Τολιάτι και ο Τορέζ που καθοδήγησαν τα ΚΚ σε αυτόν τον κατήφορο, ζούσαν στη Μόσχα και είχαν προϋπηρεσία ως έμπιστοι και σταθεροί συνεργάτες του Στάλιν. «Η απατηλή θεωρία για ειρηνικό και ανθρώπινο καπιταλισμό» που σήμερα καταγγέλει η Αλ. Παπαρήγα, εκπεμπόταν από το «διεθνές κέντρο» της Μόσχας πολύ πριν από το θάνατο του Στάλιν, και πολύ πριν από τα πρώτα σημάδια «ενίσχυσης του ομορτισμού» που το ΚΚΕ εντοπίζει στο 2ο συνέδριο του ΚΚΣΕ στα 1956.

Άλλωστε, άλλες επεξεργασίες της σημερινής ηγεσίας του ΚΚΕ

εντοπίζουν σωστά τις απαρχές της στρατηγικής του «ρεφορμισμού των σταδίων» στην Ελλάδα, στις αποφάσεις της 6ης Ολομέλειας της ΚΕ του ΚΚΕ στα 1934. Θα ήταν μάλλον τραβηγμένο από τα μαλλιά το να ισχυριστεί κανείς το ότι αυτή η «στροφή» του Ζαχαριάδη και της τότε ηγεσίας του ΚΚΕ έγινε εν αγνοία ή παραβιάζοντας οδηγίες του «διεθνούς κέντρου».

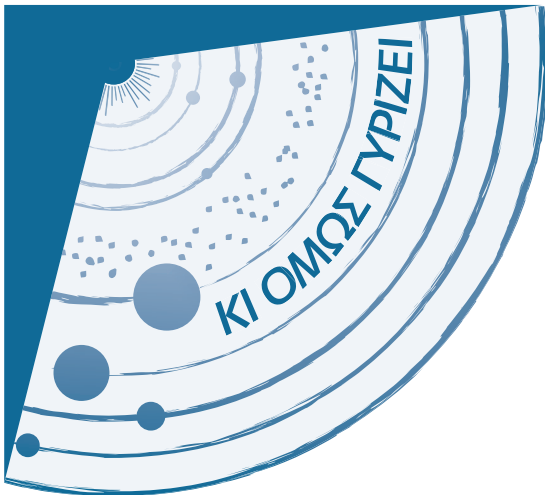
Τα βήματα που κάνει το ΚΚΕ για να ερμηνεύσει την κατάρρευση της ΕΣΣΔ είναι λειψά και αντιφατικά, υπονομευμένα από την επιμονή του να υπερασπίζεται την προηγούμενη σταλινική παράδοση.

Αντί επιλόγου

Τον Οκτώβρη του '17, ο «αδύναμος κρίκος» της ιμπεριαλιστικής αλυσίδας που έσπασε, ήταν η καθυστερημένης τσαρική Ρωσία. Η ιστορική τιμή που ανήκει στη ρωσική εργατική τάξη και τους Μπολσεβίκους ήταν ότι τόλμησαν, ανατρέποντας τον Τσάρο, να μη μείνουν στα μισά του δρόμου, αλλά να εξαπολύσουν στην Ευρώπη τη δυναμική της εργατικής/σοσιαλιστικής επανάστασης. Η δυναμική αυτή παραμένει ιστορικά ενεργή, με τη νίκη της να είναι σήμερα εξίσου αναγκαία με τότε, αλλά αντικειμενικά πιο εφικτή από τότε.

Η Οκτωβριανή Επανάσταση απομονώθηκε μετά τις ήττες των εργατών στη Γερμανία, στην Ουγγαρία, στην Αυστρία και αλλού. Η εργατική τάξη στη Ρωσία υποχρεώθηκε σε υποχωρήσεις και το κενό κάλυπτε η αύξηση της ισχύος της γραφειοκρατίας. Το πρώτο πεντάχρονο πλάνο (1928) ήταν η κήρυξη του πολέμου για την αυτονομία της. Στα τέλη της δεκαετίας του '30, με την ολοκλήρωση των μαζικών «εκκαθαρίσεων», η ΕΣΣΔ έχει γίνει ένα κρατικοκαπιταλιστικό καθεστώς. Για πολλά χρόνια είχε δυναμική στον ανταγωνισμό με τη Δύση. Σε πολλούς τομείς έφτασε, ακόμα και προσέφερε, τους δυτικούς καπιταλιστές που ξεκινούσαν από υψηλότερα επίπεδα ανάπτυξης. Αυτό γινόταν εφικτό μέσα από μια μεγάλη συμπίεση της εργατικής τάξης, την αποστέρησή της από τις στοιχειώδεις συνδικαλιστικές ελευθερίες και τον πλήρη αποκλεισμό της από την πολιτική ζωή. Όμως είχε όρια. Η «στασιμότητα» εμφανίστηκε νωρίτερα και οι «μεταρρυθμίσεις» δεν μπόρεσαν να την ξεπεράσουν σε μακρά περίοδο. Η τελευταία απόπειρα «αυτομεταρρυθμίσεων» με τη γκλάσνοστ και την περестρόικα υποχρεωτικά πήρε ρίσκα μεγαλύτερα από την ανθεκτικότητα του συστήματος. Η αποτυχία τους, κάτω από την αδιαφορία ή και τους πανηγυρισμούς της εργατικής τάξης, άνοιξε το δρόμο για την «από τα μέσα και από τα πάνω» μετάβαση προς την ιδιωτικοποίηση, προς την ευθυγράμμιση με τον παγκοσμιοποιημένο νεοφιλελεύθερο καπιταλισμό.

Πλέον στη Μόσχα, όπως και στην Ουάσινγκτον και στο Βερολίνο, η αναγκαία απάντηση είναι ένα νέος Οκτώβρης, με την πλήρη κοινωνικά και πολιτικά σημασία.

ΗΠΑ

Με δημόσια δήλωσή του σε τηλεοπτική συνέντευξη, ο Δημοκρατικός Γερουσιαστής Τζο Μάντριν, «τορπίλισε» το νομοσχέδιο κοινωνικών δαπανών του Τζο Μπάιντεν. Ενώ εξελίσσονταν διαπραγματεύσεις επί του περιεχομένου (χρειάζεται η ψήφος του για να περάσει από τη Γερουσία), δήλωσε δημόσια ότι δεν πρόκειται να το ψηφίσει. Θίχτηκε, λένε οι «άνθρωποι που τον γνωρίζουν», επειδή μια ανακοίνωση του Λευκού Οίκου τον φωτογράφιζε ως λόγο που δυσκολεύει η προώθηση μιας κεντρικής υπόσχεσης του Αμερικανού προέδρου. Δεν αποκλείεται ο βετεράνος Δημοκρατικός να είναι τόσο συνηθισμένος στις διαδικασίες «λόμπινγκ» και παρασκηνιακών συναλλαγών που χαρακτηρίζουν τη «σπουδαιότερη δημοκρατία στον πλανήτη» ώστε να τον εκνεύρισε η παραμικρή υποψία δημόσιας πολιτικής συζήτησης («έπαψε να είναι ένα θέμα που αφορά τον Τζο και τον Τζο», λέει). Συνήθως είναι οι Ρεπουμπλικάνοι αυτοί που παίζουν το ρόλο της διαρκούς μετατόπισης της πολιτικής συζήτησης (και της τελικής μορφής των νομοσχεδίων που φέρνουν Δημοκρατικοί πρόεδροι) προς τα δεξιά. Όταν υπάρχει πλειοψηφία Δημοκρατικών και στα δύο κοινοβουλευτικά σώματα, το ρόλο αυτό αναλαμβάνουν στελέχη του ίδιου του Δημοκρατικού Κόμματος -οι «κακοί» που «ας όψεται που τους έχουμε ανάγκη». Άλλωστε, ήδη για να περάσει από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, το κοινωνικό πακέτο έχει υποστεί περικοπές. Με τον Μάντριν να «στηλώνει τα πόδια», είναι πιθανό να περάσει από τη Γερουσία μια ακόμα πιο πετσοκομμένη εκδοχή. Δεν πρόκειται για «στημένο παιχνίδι», αλλά για τη λειτουργία του πολιτικού συστήματος, της φύσης των Δημοκρατικών και της δυνατότητας της αστικής τάξης να καθορίζει τις ασκούμενες πολιτικές. Ο Μάντριν κάνει θαρραλέες δηλώσεις «αντίστασης» και «αλύγιστου σθένους» απέναντι στις πιέσεις που δέχεται, γιατί γνωρίζει ότι εκατομμύρια στέκονται πίσω του: Δολάρια, όχι ψηφοφόροι. Το μοντέλο αυτό, δεξιάς μετατόπισης της συζήτησης, έχει και μια άλλη λειτουργία, καθώς αγγίζει και την αριστερή πτέρυγα των Δημοκρατικών. Παραδοσιακά οι «φιλελεύθεροι» και πλέον και διάφοροι «δημοκράτες σοσιαλιστές», εγκαταλείπουν τις ριζοσπαστικές προτάσεις και κριτικές τους στα ανεπαρκή νομοσχέδια του εκάστοτε προέδρου και μετατρέπονται σε φανατικοί υποστηρικτές τους, απέναντι στους «κακούς» που δεν δέχονται ούτε αυτά...

Νέα Καληδονία

Ο Μακρόν επέμεινε τελικά στη βάνουση παραβίαση του δικαιώματος των ιθαγενών Κανάκ στην αυτοδιάθεση. Προχώρησε μονομερώς στην πραγματοποίηση του δημοψηφίσματος για την ανεξαρτησία της Νέας Καληδονίας στις 12 Δεκέμβρη, παρά τις επίμονες εκκλήσεις των Κανάκ να αναβληθεί λόγω των συνεπειών της πανδημίας και του πένθους στις κοινότητές τους -και την απόφαση των κομμάτων της ανεξαρτησίας να απέχουν. Η συμμετοχή κατέρρευσε στο 43,9% (από πάνω από 80% στα προηγούμενα δύο δημοψηφίσματα) και το «όχι» στην ανεξαρτησία κέρδισε το 96,5% των ψήφων. Οι αριθμοί κάνουν προφανή την παρωδία: Σε μια διαδικασία «από-αποικιοποίησης», αποφάσισαν οι «μητροπολίτες» Γάλλοι και όχι ο αποικιοκρατούμενος λαός. Το διάγγελμα Μακρόν πρόσθεσε προσβολή στο τραύμα, καθώς δεν ανέφερε καν το πρόβλημα που θέτει η αποχή των Κανάκ. Για το Γάλλο Πρόεδρο, όλα καλώς καμωμένα: «Σήμερα η Γαλλία είναι πιο όμορφη, γιατί η Νέα Καληδονία αποφάσισε να παραμείνει μέρος της... Οι πολίτες της Καληδονίας επέλεξαν να παραμείνουν Γάλλοι. Το αποφάσισαν ελεύθερα (...) Η Νέα Καληδονία θα παραμείνει συνεπώς γαλλική». Η αλαζονική «ανάγνωση» του αποτε-

λέσματος δεν είναι απλά εξοργιστική όμως, είναι και επικίνδυνη: Με ευθύνη Μακρόν, ενταφιάζεται ο ειρηνευτικός διάλογος που άνοιξαν οι συμφωνίες της Νουμέα. Τα κόμματα της ανεξαρτησίας είχαν δηλώσει ομόφωνα: «Αν το γαλλικό κράτος αποφασίσει να διατηρήσει την ημερομηνία της 12ης Δεκέμβρη, ποιον θα βρει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων για την επόμενη μέρα; Εμείς δεν θα είμαστε εκεί. Δεν αισθανόμαστε καμία δέσμευση [στις μεταβατικές διαδικασίες]». Και έχουν δίκιο. Για ό,τι συμβεί πλέον, οι ένοχοι βρίσκονται στο Παρίσι...

Λιβύη

Αναβλήθηκαν για ένα μήνα (μέχρι νεοτέρας...) οι προεδρικές εκλογές που θα γίνονταν στη Λιβύη στις 24 Δεκέμβρη. Αποδείχθηκε ότι η «πολιτική διαδικασία» που προώθησαν οι διεθνείς δυνάμεις για να τερματιστεί η ένοπλη σύγκρουση είχε σαθρές βάσεις. Μια ολόκληρη σειρά από πτυχές της «διαδικασίας» είχαν μείνει θολές και αντικείμενο διαφορετικών ερμηνειών και διαφωνιών. Η έμφαση δόθηκε στο ποιος δικαιούται ή όχι να κατέβει ως υποψήφιος και τα φώτα έπεσαν στους δύο πιο αναγνωρίσιμους: το στρατηγό Χαφτάρ και τον γιο του Μουαμάρ Καντάφι, Σαΐφ Αλ Ισλάμ. Στην κατακερματισμένη χώρα, οι δύο τους κατηγορούνται ή και έχουν καταδικαστεί για εγκλήματα πολέμου από κάποια δικαστήρια,

ενώ έχουν αθωωθεί από κάποια άλλα. Αντίστοιχα και οι υποψηφιότητές τους, απορρίπτονταν από ένα «θεσμό» για να δικαιωθεί η έφεσή τους σε κάποιον άλλο κ.ο.κ. Αντίστοιχα ζητήματα προέκυψαν και για άλλες υποψηφιότητες, λιγότερο αναγνωρίσιμες αλλά με παρόμοια «θέματα» στο ιστορικό τους. Λίγες μέρες πριν τις εκλογές, δεν υπήρχε οριστική λίστα υποψηφίων και η απόφαση αναβολής τους ανακοινώθηκε... μια μέρα πριν τη διεξαγωγή. Είναι εμφανές ότι αυτή η κατάσταση δεν είναι εύκολο να «εξομαλυνθεί» μέσα σε ένα μήνα. Πλέον, τρίζει η όλη διαδικασία που ξεκίνησε μετά την απόκρουση της πολιορκίας της Τρίπολης από τον Χαφτάρ και την ακόλουθη εκχείρεια. Και το πιθανότερο είναι πως ούτε μια διεξαγωγή προεδρικών εκλογών (σε τέτοιο τοπίο) στα τέλη Γενάρη θα βάλει τέλος στην κρίση...

Γαλλία

Έχοντας καταφέρει να ξεπεράσει την Μαρίν Λεπέν σε κάποιες δημοσκοπήσεις, ο Ερίκ Ζεμούρ ανακοίνωσε κι επίσημα την απόφασή του να συμμετέχει στις προεδρικές εκλογές. Έκτοτε άρχισαν τα προβλήματα, με την καμπάνια του να γίνεται στόχος αντιρατσιστικών διαδηλώσεων, κάποιους χρηματοδότες του να αποσύρουν τη στήριξή τους και τα δημοσκοπικά του ποσοστά να υποχωρούν, ενώ οι 500 υπογραφές εκλεγμένων αξιωματούχων (που απαιτούνται για μια υποψηφιότητα στις προεδρικές) παραμένουν ζητούμενο. Στο χώρο της ακροδεξιάς, απασχολεί η συζήτηση για την πιθανότητα «μετώπου» Λεπέν-Ζεμούρ, για να αποτραπεί η «αλληλο-εξόντωσή» τους στον πρώτο γύρο, που δείχνει πλέον πιο πιθανή καθώς η παραδοσιακή Δεξιά ανακάμπτει δημοσκοπικά. Πέρα από τις εκλογές όμως, η άνοδος του Ζεμούρ παραμένει ένα ανησυχητικό σημάδι. Στη Γαλλία,

εδώ και μήνες, «Όλοι συζητάνε για τον Ζεμούρ». Στην πρώτη του προεκλογική συγκέντρωση, οι φουσκωτοί της «ομάδα ασφαλείας» ξυλοκόπησαν ακτιβιστές της SOS Racism που έκαναν έναν ειρηνικό ακτιβισμό. Το όνομα του νέου κόμματος λέγεται «Επανακατάκτηση», μια αναφορά στην ισπανική Reconquista (τους πολλούς των χριστιανών βασιλιάδων για να διώξουν τους Άραβες από την Ιβηρική), η οποία απέκτησε ένα επιπλέον νόημα στον Ισπανικό Εμφύλιο, όταν ο Φρανκισμός ξεκινούσε την «επανακατάκτηση» της Ισπανίας από τους «άθεους κομμουνιστές»...

Ιταλία: Μια γενική απεργία δύσκολη,

Του Φράνκο Τουριλιάτο*

*Συντομευμένη εκδοχή άρθρου που αναρτήθηκε στο internationalviewpoint.org

*** Προκάλεσε ρήγμα στο πλαίσιο της κεντρικής πολιτικής συζήτησης όπου επικρατεί μόνο η κουραστική και εικονική αντιπαράθεση μεταξύ των διαφορετικών αστικών πολιτικών παρατάξεων και έβαλε ξανά στην ημερήσια διάταξη το πραγματικό περιεχόμενο της κοινωνικής σύγκρουσης.**

Στις 16 Δεκέμβρη 2021 στην Ιταλία, έγινε μια γενική απεργία ενάντια στον προϋπολογισμό της κυβέρνησης Μάριο Ντράγκι. Ήταν μια δύσκολη απεργία, με ελάχιστο χρόνο προετοιμασίας, καθώς ανακηρύχθηκε στις 6 Δεκέμβρη και έγινε λίγο πριν αρχίσουν οι διακοπές των Χριστουγέννων. Υπήρχε σοβαρό ρίσκο να αποδειχθεί μια μεγάλη αποτυχία.

Οι πέντε διαδηλώσεις που οργανώθηκαν -στη Ρώμη για την κεντρική Ιταλία, στο Μιλάνο για τη βόρεια, στο Μπάρι για τη νότια, στο Παλέρμο για την Σικελία και στο Κάλιαρι για τη Σαρδηνία- είχαν καλή συμμετοχή, με ισχυρή την παρουσία των εργαζομένων σε εργοστάσια: η συμμετοχή στην απεργία ήταν υψηλότερη στους μεταλλεργάτες, τους εργαζόμενους στις μεταφορές και στην αγροβιομηχανία, αλλά χαμηλή σε άλλους κλάδους, όπως στο δημόσιο.

Οι ηγεσίες των μεγάλων συνδικάτων, οι οποίες για πολλά χρόνια είχαν υποταχθεί πλήρως στις επιλογές της αστικής τάξης, υποστήριξαν από την αρχή την κυβέρνηση Ντράγκι, ελπίζοντας μάταια ότι -δεδομένων των τεράστιων πόρων που έχει στη διάθεσή του- ο πρώην επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας θα ανταποκρινόταν σε κάποια από τα περιορισμένα αιτήματά τους.

Οι διαπραγματεύσεις προχωρούσαν αργά επί μήνες [ΣΤΜ: στη διάρκεια του 2021, διαμορφωνόταν η κατεύθυνση των τεράστιων ευρωπαϊκών πόρων του Ταμείου Ενίσχυσης] χωρίς τα συνδικάτα να κερδίσουν τίποτα. Ένας από τους λόγους που συνέβη αυτό ήταν και ότι οι ηγεσίες τους απέκλειαν κάθε πιθανότητα απεργιών και αγώνων.

Ως αποτέλεσμα, οι συνδικαλιστικές ηγεσίες βρέθηκαν με την πλάτη στον τοίχο [ΣΤΜ: περιόριζαν διαρκώς τα αιτήματά τους, και η μοναδική παραχώρηση που απέσπασαν τελικά από τον Ντράγκι ανατράπηκε από τα κόμματα που στηρίζουν την κυβέρνηση, διαμορφώνοντας τελικά ένα «πακέτο» που προσανατολίζεται σκανδαλωδώς προς τη μονομερή ενίσχυση των επιχειρήσεων]. Όχι μόνο δεν ικανοποιήθηκαν τα αιτήματά τους, αλλά τους αρνήθηκαν και οποιονδήποτε μεσολαβητικό ή συμβουλευτικό ρόλο. Η CISL, η οποία υπήρξε πάντοτε η συνομοσπονδία που ήταν πιο στενά προσκολλημένη στις διάφορες κυβερνήσεις, δεν αντιμετώπισε ιδιαίτερη «δυσκολία» στο να αποδεχτεί τα κυβερνητικά μέτρα. Από τη μεριά τους, οι ηγεσίες της CGIL και της UIL, υποχρεώθηκαν να απελευθερωθούν από τη λαβή της κυβέρνησης και, συνεπώς, προκήρυξαν γενική απεργία για τις 16 Δεκέμβρη.

Η κατάσταση που αντιμετώπιζαν οι μηχανισμοί αυτών των δύο συνομοσπονδιών είχε γίνει απολύτως κρίσιμη και όσον αφορά την αξιοπιστία τους απέναντι στα μέλη τους και την εργατική τάξη γενικότερα, αλλά και όσον αφορά την ικανότητά τους να διατηρήσουν έναν ελάχιστο χώρο για ελιγμούς απέναντι στην κυβέρνηση.

Πράγματι, είναι εμφανές ότι η απόφαση των Λαντίνι και Μπομπάρντιερι [ΣΤΜ: οι ηγέτες των δύο συνομοσπονδιών] να πάνε σε απεργία δεν είχε ως κίνητρο την επίγνωση της δύσκολης κατάστασης των εργαζομένων τάξεων, αλλά ένα άλλο γεγονός: ο ρόλος τους ως συμβουλευτικός μηχανισμός είχε τεθεί σε αμφισβήτηση από την κυβέρνηση Ντράγκι

και τα κόμματα που την υποστηρίζουν. Η σχέση τους με τμήματα της κοινωνικής τους βάσης αποκτούσε όλο και μεγαλύτερες ρωγμές.

Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, αυτοί οι μηχανισμοί σπατάλησαν μήνες ολόκληρους, όπου αντί να υποτάσσονται στον Ντράγκι, θα μπορούσαν να οικοδομήσουν τις πιο σαφείς και ισχυρές πρωτοβουλίες στους χώρους δουλειάς και να προωθήσουν έναν γενικευμένο αγώνα για να αποσπάσουν οικονομικά, κοινωνικά και θεμελιώδη δικαιώματα για τους εργαζόμενους.

Συνεπώς, η προκήρυξη της «γενικής απεργίας» ήρθε καθυστερημένα, χωρίς επαρκή προετοιμασία και χωρίς να δείχνουν οι ηγεσίες της CGIL και της UIL ότι θέλουν στα σοβαρά να ακολουθήσουν ένα νέο δρόμο. Υπήρχε ο κίνδυνος αυτή η δράση, καθώς υλοποιήθηκε λειψά και χωρίς την αναγκαία αποφασιστικότητα, να προκαλέσει ακόμα μεγαλύτερη αποθάρρυνση σε τμήματα της εργατικής τάξης.

Αλλά η επίγνωση όλων αυτών των κινδύνων δεν εμπόδισε τα πιο ριζοσπαστικά και συνειδητοποιημένα τμήματα των συνδικαλιστών αγωνιστών -όπως το αντιπολιτευτικό ρεύμα εντός της CGIL- να συμμετέχουν πλήρως στην οικοδόμηση της απεργίας, την οποία αντιλαμβάνονταν ως το αρχικό βήμα μιας ευρύτερης κοινωνικής κινητοποίησης. Οι πρωτοβουλίες των συνδικάτων βάσης [ΣΤΜ: απόπειρες δικής τους «γενικής απεργίας»] υπήρξαν πολλές και σημαντικές, αλλά απολύτως ανεπαρκείς. Ήταν άλλωστε η συλλογικότητα των εργαζομένων της GKN στη Φλωρεντία [μία «από τα κάτω» πρωτοβουλία εργαζομένων που έδωσε έναν εμ-

που έδειξε όμως δυνατότητες

Ολόκληρο
στο **RProject.gr**

βληματικό αγώνα το προηγούμενο διάστημα] αυτή που όλους αυτούς τους μήνες τόνιζε την ανάγκη για μια γενική απεργία και την απαιτούσε.

Η διεξαγωγή μιας γενικής απεργίας (αν και σημαντικοί κλάδοι όπως τα σχολεία, τα νοσοκομεία και τα ταχυδρομεία δεν θα συμμετείχαν) ήταν μια δύσκολη πρόκληση, όχι μόνο για τις δύο συνομοσπονδίες που την προκήρυξαν, αλλά πάνω από όλα για την εργατική τάξη συνολικά. Διαδοχικά χρόνια πολιτικής και ιδεολογικής κοινωνικής επίθεσης, χωρίς αντίσταση από τις μεγάλες συνδικαλιστικές οργανώσεις, έχουν οδηγήσει σε σύγχυση και αποθάρρυνση, που έχουν αντίκτυπο στην πολιτική συνείδηση και την ενότητα της εργατικής τάξης, κάνοντας έτσι την υλοποίηση μιας γενικής απεργίας πιο δύσκολη από ποτέ.

Τα συνδικάτα βάσης επέλεξαν να μη συμμετέχουν -με τα δικά τους αιτήματα- στην απεργία της 16ης Δεκεμβρη, σε αντίθεση με αυτό που τους είχαν ζητήσει να κάνουν οι εργάτες της GKN.

Τι βγήκε από την απεργία;

Το πρώτο θετικό στοιχείο είναι ότι εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά τμήματα της εργατικής τάξης που είναι πρόθυμα να κινητοποιηθούν και να κατέβουν στους δρόμους. Επιπλέον, αυτή η δυνατότητα για κινητοποίηση είχε ήδη εκφραστεί τους τελευταίους μήνες σε επιμέρους αγώνες όπως στα logistics (με ισχυρή παρουσία των μεταναστών), στους εργαζόμενους της Alitalia κι έπειτα στην GKN στη Φλωρεντία.

Στις πλατείες, μπορούσε κανείς να αντιληφθεί την ικανοποίηση των εργατών που βγήκαν από την αποθαρρυντική ακινησία, που συμμετείχαν επιτέλους σε μια πλατιά κινητοποίηση, που συγκεντρώθηκαν έξω από τους χώρους δουλειάς τους, που πήραν τα λεωφορεία, που βάδισαν στη διαδήλωση συζητώντας ή και κάνοντας αστεία με συντρόφους, που μπόρεσαν να κοινωνικοποιηθούν την κατάστασή τους και τις σκέψεις τους, ενωμένοι με άλλα τμήματα εργαζομένων, που επανασυνδέθηκαν με τις ιστορικές παραδόσεις και τη μαχητικότητα που εκφράζονται σε αυτές τις διαδηλώσεις, που επιβεβαίωσαν την εναντίωσή τους στην κυβέρνηση και στα αφεντικά. Αξίζει να σημειώσουμε την παρουσία και συνταξιούχων, αλλά κυρίως των πολλών φοιτητών-μαθητών που σε κάποιες πόλεις (ειδικά στη Ρώμη), κατέλαβαν σχολεία και πανεπιστήμια, όπως και την παρουσία ευρύτερα της νεολαίας.

Αλλά όλα αυτά δεν ήταν δεδομένο

ότι θα συμβούν. Και μόνο από την αντι-απεργιακή επίθεση των εργοδοτικών δυνάμεων που διεξάχθηκε με τη μέγιστη δύναμη πυρός. Πήρε τη μορφή μιας πολύ βίαιης και ενοποιημένης αντίδρασης από όλες τις συνιστώσες, οικονομικές (η εργοδοτική ένωση Κονφιντούστρια και οι εταίροι της) και πολιτικές (συμπεριλαμβανομένου του Δημοκρατικού Κόμματος), όπως και των μιντιακών τους εργαλείων που στοχοποίησαν τους πρωταγωνιστές της απεργίας και αποσιώπησαν πλήρως το γεγονός. Υπήρξε μια πλατιά ενότητα της αστικής τάξης ενάντια στην εργατική τάξη η οποία τόλμησε να μιλήσει για να εκφράσει τις δικές της συνθήκες εκμετάλλευσης και καταπίεσης.

Και εδώ μπορούμε να εντοπίσουμε το δεύτερο σημαντικό στοιχείο: και μόνο η προκήρυξη της απεργίας προκάλεσε ρήγμα στο ιδεολογικό και πολιτικό αφήγημα περί των τάχα κοινών στόχων που έχει όλη χώρα, γύρω από την προσωπικότητα του αλάνθαστου Βοναπάρτη, του Μάριο Ντράγκι. Η απεργία έδωσε έμφαση στην εξαπάτηση και στην αδικία των κυβερνητικών πεπραγμένων, στην δραματική κατάσταση των εργαζομένων και στην επιθυμία τους να κάνουν γνωστά και να διεκδικήσουν τα δικά τους συμφέροντα και δικαιώματα. Προκάλεσε ρήγμα στο πλαίσιο της κεντρικής πολιτικής συζήτησης όπου επικρατεί μόνο η κουραστική και εικονική αντιπαράθεση μεταξύ των διαφορετικών αστικών πολιτικών παρατάξεων (όλες ενωμένες ενάντια στους εργάτες), και έβαλε ξανά στην ημερήσια διάταξη το πραγματικό περιεχόμενο της κοινωνικής σύγκρουσης.

Από τη μεριά τους, οι ηγεσίες και οι μηχανισμοί της CGIL και της UIL κέρδισαν μια μικρή νίκη, την απόδειξη ότι παραμένουν ζωντανό και «αναγκαίο» για τη διατήρηση της λεγόμενης κοινωνικής ειρήνης. Ελπίζουν ότι αυτό θα ωθήσει την κυβέρνηση και τα αφεντικά να τους αναγνωρίσουν και πάλι τη θέση και το ρόλο τους και συνεπώς θα τους κάνει πιο πρόθυμους να κάνουν κάποιες παραχωρήσεις στους εργάτες. Αυτές οι ελπίδες μπορεί να διαψευστούν, καθώς η πρόθεση της αστικής τάξης είναι πολύ καθαρή. Θέλουν μια ολοκληρωτική νίκη. Μόνο πολύ σκληροί αγώνες μπορούν να τσακίσουν αυτό το σχέδιο.

Τα όρια και οι δυσκολίες της απεργίας

Όλα αυτά μας οδηγούν στην εξέταση των ελλείψεων και των δυσκολιών της απεργίας της 16ης Δεκεμβρη. Δεν ήταν μια απεργία ικανή να

παραλύσει την χώρα, όπως θα όφειλε να κάνει μια γενική απεργία. Όχι μόνο επειδή κάποιες κατηγορίες εργαζομένων εξαιρέθηκαν (καθώς είχαν ήδη απεργήσει νωρίτερα, κάποιιοι κλάδοι δεν είχαν δικαίωμα να ανανεώσουν την απεργιακή τους δράση, σύμφωνα με τους κανόνες που έχουν εγκαθιδρυθεί ανάμεσα στους «κοινωνικούς εταίρους» και τους θεσμούς), αλλά και επειδή η απουσία από την εργασία, η διακοπή της παραγωγικής δραστηριότητας, των μεταφορών και των υπηρεσιών, ήταν μερική και ανισομερής.

Αυτή η κατάσταση ήταν σε μεγάλο βαθμό αναπόφευκτη: με δεδομένη τη γενικότερη κατάσταση των εργαζομένων τάξεων, θα χρειαζόταν περισσότερος χρόνος προετοιμασίας και η κατάλληλη συμπεριφορά από τα συνδικάτα όλους τους προηγούμενους μήνες για να αυξηθούν οι προσδοκίες και οι συνειδήσεις. Θα χρειαζόταν τουλάχιστον μερικές εβδομάδες με συνελεύσεις και συζητήσεις σε χώρους δουλειάς όπως και μια πλατφόρμα με λιγότερο γενικόλογους στόχους, με τους οποίους θα ταυτίζονταν πιο άμεσα οι μισθωτοί. Θα χρειαζόταν επίσης συνδικαλιστικοί μηχανισμοί που έχουν την ικανότητα να είναι επαρκώς ενεργοί για την οικοδόμηση μιας δύσκολης απεργίας -οι σημαντικοί είναι αδρανικοποιημένοι στις συντηρητικές ρουτίνες τους. Για να κάνουμε λίγο πλάκα, μπορούμε να πούμε ότι κάποιιοι συνδικαλιστές ηγέτες χρειάστηκε να δουν παλιά βίντεο από αγώνες του μακρινού παρελθόντος προκειμένου να εξοικειωθούν με το λεξιλόγιο που χρειάζεται για να προκαλέσει πάθος και να αρμόζει σε μια κατάσταση μάχης.

Σε κάθε περίπτωση, άνοιξε μια ρωγμή. Υπάρχει η δυνατότητα να την εκμεταλλευτούμε, εφόσον η 16η Δεκεμβρη γίνει αντιληπτή ως ένα σταθμός σε μια παρατεταμένη, δύσκολη και σκληρή κινητοποίηση, ικανή να διευρύνει την αποδοχή της και σταδιακά να πολώσει και ευρύτερες δυνάμεις.

Μιλώντας από το βήμα, ο Λαντίνι και ο Μπομπάρντιέρ είχαν επίγνωση ότι η αξιοπιστία των όσων έλεγαν συνδεόταν άμεσα με όσα θα έπρατταν τις επόμενες εβδομάδες (κανείς δεν ήλπιζε στα σοβαρά ότι η συγκεκριμένη απεργία θα μπορούσε να αλλάξει το περιεχόμενο του προϋπολογισμού που πήγαινε προς ψήφιση στη Βουλή). Οπότε, υποχρεώθηκαν να δηλώσουν ότι αυτή η μέρα ήταν μόνο η αρχή κι ότι έχουν πρόθεση να προετοιμάσουν ένα σχέδιο ανθεκτικής κινητοποίησης

ώστε να διεκδικήσουν συγκεκριμένα σημεία της λίστας με τα αιτήματά τους.

Η συνέχεια του αγώνα είναι ασφαλώς εφικτή και πάνω από όλα είναι αναγκαία, εφόσον θέλουμε να έχουμε τη δύναμη -όπως επιδιώκουν τα ρεύματα του ταξικού συνδικαλισμού- να επιβάλουμε ένα πρόγραμμα πάλης με καθαρό και ισχυρό περιεχόμενο.

Είναι εφικτό να κάνουμε βήματα μπροστά, αν προσφέρουμε οργανωτικά εργαλεία συμμετοχής και πολιτική και συνδικαλιστική ηγεσία σε αυτά τα «πρωτοπόρα» τμήματα, τα οποία κατέβηκαν στους δρόμους με έναν κάπως συγχυσμένο τρόπο, αλλά που είναι απολύτως κρίσιμα για την οργάνωση και την καθοδήγηση εργατικών συνελεύσεων, όπως και για την ανοικοδόμηση ενός πλατιού και ενωτικού ιστού ενεργής συμμετοχής και θέλησης για αγώνα. Πολλά θα εξαρτηθούν ασφαλώς από το τι θα κάνει ή δεν θα κάνει η ηγεσία της CGIL (για την οποία δεν έχουμε ιδιαίτερες απαιτήσεις). Όπως και από το τις μετατοπίσεις στο εσωτερικό της, από τους χώρους που θα μπορέσει να καταλάβει η αριστερή αντιπολίτευση, το βάρος που θα αποκτήσουν οι πιο μαχητικοί εκπρόσωποι και στελέχη που υποστηρίζουν μια συνεκτική ταξική άποψη.

Τα συνδικάτα βάσης έχουν επίσης να παίξουν ρόλο. Χρειάζεται να προκαλέσουν ενωτική δράση, όχι μόνο μεταξύ τους, αλλά με όλους τους εργαζόμενους και ιδιαίτερα με εκείνους που βρήκαν ένα σημείο αναφοράς στην απεργία της 16ης Δεκεμβρη. Χωρίς να παραμελούν τα τμήματα της εργατικής τάξης που ελπίζουν με λιγότερες ή περισσότερες αυταπάτες ότι ο Λαντίνι θα δείξει την αναγκαία αποφασιστικότητα απέναντι στα αφεντικά μέχρι τέλους. Αντίθετα [ΣΤΜ: με αυτή την αυταπάτη], ξέρουμε ότι η δραστηριότητα της CGIL είναι πολύ πιο τακτικίστικη και περιορισμένη από ό,τι θα όφειλε να είναι. Αλλά το «παράθυρο» που άνοιξε σημαίνει ότι πρέπει να γνωρίζουμε πώς να δρούμε σε αντιφατικές συνθήκες προκειμένου να προχωρήσουμε στην οικοδόμηση ενός ταξικού συνδικαλισμού.

Οι δυνάμεις της ριζοσπαστικής Αριστεράς που υποστήριξαν και συμμετείχαν ενεργά στην απεργία έχουν επίσης να παίξουν ένα κρίσιμο ρόλο. Συμβάλλοντας με όλες τις δυνάμεις τους σε μια διαδικασία θεμελίωσης και ανάπτυξης της αντίστασης των εργαζομένων τάξεων ενάντια στην κυβέρνηση και τα αφεντικά.

Η μεγάλη νίκη του Μπόριτς στη Χιλή

Ολόκληρο
στο RProject.gr

Του Πάνου Πέτρου

Λίγες μέρες πριν το δεύτερο γύρο των εκλογών στη Χιλή, οι άνθρωποι πανηγύρισαν στους δρόμους το θάνατο της χήρας του Πινοσέτ. Το βράδυ των εκλογών είχαν κάθε λόγο να πανηγυρίζουν την καθαρή εκλογική ήττα ενός περήφανου νοσταλγού του. Η ήττα του ακροδεξιού Χοσέ Αντόνιο Καστ ήταν ένα πολύ σημαντικό μήνυμα για όλη την υπο-ήπειρο, σε μια περίοδο που η (πάντοτε σκληρή) λατινοαμερικανική Δεξιά, υιοθετεί μια στρατηγική ακόμα πιο δεξιάς ριζοσπαστικοποίησης για να χτίσει κοινωνικό ρεύμα. Η χώρα που 2 χρόνια πριν εξεγέρθηκε για να «θάψει την κληρονομιά του Πινοσέτ», αντιμετώπισε σε αυτές τις κάλπες μια αντεπίθεση του «πινοσετισμού» που επιχειρούσε την νεκρανάστασή του. Το ότι αυτή η επιχείρηση ηττήθηκε στην κάλπη προκαλεί μεγάλη ανακούφιση και είναι το πιο σημαντικό κρατούμενο.

Ο Μπόριτς, ο νικητής των εκλογών, προέρχεται από τον χώρο πέρα και αριστερά από την «Κονσερτασιόν», την κεντροαριστερή συμμαχία που κυβέρνησε για 20 χρόνια μετά την πτώση του Πινοσέτ και άφησε άθικτο το οικονομικό-πολιτικό «μοντέλο» που άφησε πίσω του (κατοχυρωμένο και συνταγματικά) ο δικτάτορας. Η σταδιακή εξοικείωση μέσα στο 2021 με αυτή την προοπτική -ενός αριστερού στο «Λα Μονέδα»- κάνει εύκολο να ξεχάσουμε το μέγεθος της εκλογικής ανατροπής. Πρόκειται για ένα σενάριο που 1-2 χρόνια πριν θα ήταν αδιανόητο. Πρόκειται για «σύμπτωμα» του ριζοσπαστισμού που συσσωρευόταν στους διαδοχικούς μεγάλους αγώνες από το 2005-06 και μετά, κορυφώθηκε στη μεγαλειώδη εξέγερση του 2019 και εκφράστηκε εκλογικά και στις διαδικασίες για το νέο σύνταγμα. Αυτό είναι το άλλο κρατούμενο του εκλογικού αποτελέσματος, η αξία του ως «φωτογραφία» μιας αριστερόστροφης κοινωνικής διάθεσης.

Ο Καστ ξεκινούσε με ευνοϊκό συσχετισμό. Είχε έρθει πρώτος και είχε

εξασφαλίσει τη στήριξη του Σεμπάστιαν Σιτσέλ (παραδοσιακή Δεξιά) αλλά τελικά και του Φράνκο Παρίζι, του «αιρετικού» ανένταχτου κεντροδεξιού, του οποίου οι ψηφοφόροι θεωρούνταν «γρίφος». Το άθροισμα των τριών έβγαζε 3.760.000 ψήφους -και ο Καστ κινήθηκε κοντά σε αυτό το όριο, κερδίζοντας 3.645.000 ψήφους στο δεύτερο γύρο.

Ο Μπόριτς, συνυπολογίζοντας τις ψήφους της Γιάσνα Προβόστε (κεντροαριστερά), του Μάρκο Ενρίκεζ Ομινάμι (αριστερή εκδοχή σοσιαλδημοκρατίας) και του υποψηφίου της (μαοϊκής) Πατριωτικής Ένωσης, μπορούσε να αθροίσει 3.265.000 ψήφους.

Στο δεύτερο γύρο δόθηκε μια καθαρή απάντηση. Η συμμετοχή αυξήθηκε σημαντικά (περίπου 1.200.000 ψηφοφόροι επιπλέον και 55,6% από 47,3%) και αυτό εκτίναξε τον Μπόριτς στις 4.615.000 ψήφους, δίνοντάς του μια καθαρή νίκη. Ασφαλώς η αποχή παραμένει μεγάλη και αυτό λέει πολλά πράγματα για την γενικευμένη κρίση εκπροσώπησης (που

αγγίζει και την Αριστερά). Αλλά ήταν η μεγαλύτερη συμμετοχή σε κάλπη από όταν η ψηφοφορία έπαψε να είναι υποχρεωτική, ξεπερνώντας και το 50,3% στο δημοψήφισμα για νέο σύνταγμα, που είχε θεωρηθεί τότε καμπή στην τάση διαρκούς μείωσης της εκλογικής συμμετοχής. Υπάρχει ένα κοινό ανάμεσα στο δημοψήφισμα και το δεύτερο γύρο: σύμφωνα με τις πρώτες εικόνες, η αύξηση της συμμετοχής αφορούσε κυρίως εργατολαϊκές περιοχές.

Στον πρώτο γύρο των προεδρικών εκλογών, η συμμετοχή ήταν υψηλότερη στις εύπορες περιοχές και γενικότερα στο «λαό της Δεξιάς», ενώ το Abguelo Dignidad και ο Μπόριτς δεν μπόρεσαν να κινητοποιήσουν επαρκώς το ανταγωνιστικό κοινωνικό στρατόπεδο. Είναι θεμιτός ο ισχυρισμός ότι στις 19 Δεκέμβρη, στο δεύτερο γύρο, πολλοί άνθρωποι πήγαν να υπερασπιστούν τον αγώνα τους για νέο σύνταγμα. Ένα χρόνο μετά το θρίαμβο του «ΝΑΙ» στο δημοψήφισμα, βρέθηκαν αντιμέτωποι με την προοπτική εκλογής ενός

Χιλή: Ποιες οι προκλήσεις για

Editorial του
Alencontre.org

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Εκλογικής Υπηρεσίας της Χιλής, μετά την καταμέτρηση του 99,99% των ψήφων, ο Γκάμπριελ Μπόριτς κέρδισε 4.620.671 ψήφους ή 55,87%. Ο Χοσέ Αντόνιο Καστ έλαβε 3.649.647 ψήφους ή 44,13%. Υπήρχαν 70.272 άκυρα (0,84%) και 23.944 λευκά (0,29%). Η συμμετοχή ήταν σπάνια υψηλή στο 55,68%.

Το Χιλιανό σάιτ Resumen έγραψε το απόγευμα της 19ης Δεκέμβρη:

«Ο νεοεκλεγμένος πρόεδρος επιβλήθηκε με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Χιλιανής πολιτικής σκηνής, καταφέροντας να κερδίσει και την υποστήριξη του

συνασπισμού της παλιάς Κονσερτασιόν και της Αριστεράς, ακόμα και του Κομμουνιστικού Κόμματος. Το κατόρθωσε αυτό δίνοντας στην πολιτική του χαρακτηριστικά αναφοράς στις συναινέσεις της δεκαετίας του '90 [σμ: εποχή παντοδυναμίας της κεντροαριστερής Κονσερτασιόν]. Αυτό αναδεικνύεται από την συγκρότηση της πολιτικής του ομάδας, που περιλαμβάνει αρκετά ονόματα από αυτήν την πτέρυγα [σμ: της Κονσερτασιόν] η οποία λογικά θα έχει συμμετοχή υπουργών και στην κυβέρνηση. Πρέπει να ειπωθεί ότι ο σχηματισμός Apruebo Dignidad επιχείρησε να παρουσιαστεί ως σοσιαλδημοκρατικός. Στην πραγματικότητα, τείνει να αναπτύξει σοσιαλφιλελεύθερες πολιτικές, δηλαδή μια αντίληψη περί κράτους που λειτουργεί ως ισχυρός ρυθμι-

στής της ελεύθερης αγοράς και προστατεύει τις πολιτικές ελευθερίες. Είναι εξαιρετικά απίθανο ότι θα δοθεί στο κράτος η οικονομική δύναμη να δράσει στο πλευρό των ιδιωτικών επιχειρήσεων ή και μόνο του, όπως ίσχυε στις παλιές ευρωπαϊκές σοσιαλδημοκρατικές προτάσεις. Ο δεσμός με τον Μπασελετισμό [σμ: αναφορά στις δύο διακυβερνήσεις της Μισέλ Μπασελέτ το 2006-2010 και 2014-2018] είναι συνεπώς βαθύτερος από την απλή ρητορική στήριξη [σμ: η Μπασελέτ συναντήθηκε με τον Μπόριτς και υποστήριξε την υποψηφιότητά του]. Είναι ορατή η προοπτική συναλλαγών με τους υποστηρικτές αυτού του [ΣΤΜ: κεντροαριστερού] προσανατολισμού.

Επιπλέον, οι δυνάμεις που υποστηρίζουν τον Μπόριτς θα αντιμετωπίσουν ένα πολύ διαιρεμένο

Κογκρέσο και στα δύο Σώματα [σμ: Γερουσία και Βουλή των Αντιπροσώπων], κάτι που θα αναβαθμίσει τη σημασία των διαπραγματεύσεων και της επαναπροσέγγισης με τα τμήματα της Δεξιάς που είναι πιο κοντά στο φιλελευθερισμό. Μπροστά σε αυτό το τοπίο, είναι πιθανή η σύντομη εμφάνιση ενός κοινωνικού και λαϊκού κινήματος στους δρόμους, ως συνέπεια μιας κοινωνικής και οικονομικής κρίσης που δεν υπάρχει περίπτωση να ξεπεραστεί στο άμεσο μέλλον. Για αυτό το κίνημα θα είναι θεμελιώδες να διαμορφώσει ένα κοινωνικό πρόγραμμα που θα ανταποκρίνεται στα πιο ζωτικής σημασίας αιτήματα του Χιλιανού λαού: Εγγύηση των κοινωνικών δικαιωμάτων και οικονομική στήριξη.

Η διαδικασία της Συντακτικής Συνέλευσης ισχυροποιείται από την

προέδρου που έδωσε μάχη υπέρ του «ΟΧΙ» και δεν έκρυβε την πρόθεσή του να ενταφιάσει το έργο και τον ρόλο της Συντακτικής Συνέλευσης. Και κινητοποιήθηκαν να διασφαλίσουν το «Ποτέ ξανά!» που είχε κυριαρχήσει ως αίσθημα και τις μέρες της εξέγερσης του '19, απέναντι στο «φάντασμα» του πινοσετισμού που πλανιόταν πάνω από την κλιμάκωση της καταστολής και το κατέβασμα του στρατού στους δρόμους...

Τα όρια των προγραμματικών προθέσεων του Μπόριτς είναι γνωστά. Ο ίδιος από το βράδυ των εκλογών δήλωσε ότι στόχος του είναι «η διεύρυνση των κοινωνικών δικαιωμάτων», αλλά «με δημοσιονομική υπευθυνό-

τητα». Η «θεσμικά υπεύθυνη» στάση που έδειξαν πολλές δυνάμεις του Frente Amplio (του χώρου από τον οποίο προέρχεται ο Μπόριτς) κατά τον ελιγμό του δεξιού προέδρου Πινιέρα να επιβιώσει της εξέγερσης με τη «Συμφωνία για Κοινωνική Ειρήνη και Νέο Σύνταγμα», προειδοποιεί ότι ο «πολιτικός πολιτισμός» που επικράτησε στην τηλεδιάσκεψη με τον δεξιό νυν πρόεδρο Πινιέρα και στη συνάντηση με τον Καστ τη νύχτα της εκλογικής νίκης, ίσως δεν αποτυπώνουν απλή εθιμοτυπική ευγένεια.

Ένα κρίσιμο ζήτημα θα είναι οι εξελίξεις στη συντακτική διαδικασία. Πέρα από το γεγονός ότι η Συντακτική έχει τη νομιμοποίηση να «σπάσει»

κάποιους από τους θεσμικούς περιορισμούς και να «επιβάλει» η ίδια πτυχές ενός οικονομικού προγράμματος, ενώ διαθέτει και μια σύνθεση πιο αντιπροσωπευτική των κοινωνικών αγώνων, αποτελεί και μια πιο ζωντανή διαδικασία -τις μέρες προς τις εκλογές, μέλη της Συντακτικής βρίσκονταν σε περιοδεία στην Κονσεπσιόν, οργανώνοντας συναντήσεις σε συνοικίες για να «ακούσουν τι θέλει ο λαός από το νέο Σύνταγμα» και να «μεταφέρουν τη φωνή του στη Συντακτική».

Το πιο κρίσιμο επίδικο παραμένει να γίνει πράξη το πέρασμα «από την εκλογική συγκυρία προς την ανάκτηση της λαϊκής πρωτοβουλίας», όπως ήταν ο τίτλος ενός άρθρου του

Ιγκόρ Γκόικοβιτς Ντονόζο (ιστορικός στο πανεπιστήμιο του Σαντιάγκο και πρώην στέλεχος του MIR τη δεκαετία του '80), μετά τις εκλογές για τους εκπροσώπους στη Συντακτική Συνέλευση.

Η εξέγερση του 2019, που έβαλε στόχο «να πεθάνει ο νεοφιλελευθερισμός στη χώρα που γεννήθηκε», είχε σταματήσει με τη «Συμφωνία για Κοινωνική Ειρήνη και Νέο Σύνταγμα». Εύστοχα είχε σημειώσει η Καρίνα Νοχάλες (μέλος του Συντονισμού 8 Μάρτη) ότι πρόκειται για «ένα παράξενο ζώο», εστιάζοντας στα δύο διαφορετικά σκέλη του (η νίκη της επιβολής του αιτήματος για νέο σύνταγμα αλλά και η επιβολή της κοινωνικής ειρήνης) και στο ότι «δεν άφησε κανέναν πλήρως ικανοποιημένο» (ούτε την άρχουσα τάξη ούτε τους αγωνιστές-στριες της εξέγερσης). Το ερώτημα της επόμενης περιόδου στη Χιλή είναι αν θα «σπάσει» αυτή η ισορροπία προς όφελος μιας εργατικής αντεπίθεσης ή αν θα μπορέσει το σύστημα να ανασυνταχθεί και να «κλείσει» τον κύκλο κρίσης που πυροδότησε η εξέγερση. Σε αυτό το ερώτημα θα είναι κρίσιμη η κατεύθυνση που θα πάρει η ελπίδα που εκφράστηκε μαζικά στους δρόμους του Σαντιάγκο -αν θα γίνει αυτοπεποίθηση για αγώνες που θα επιβάλουν την ικανοποίηση των μεγάλων προσδοκιών της εξέγερσης, που «δεν έγινε για τα 30 πέσος, αλλά για τα 30 χρόνια» και αποφάνθηκε ότι «δεν γυρνάμε στην κανονικότητα, γιατί η κανονικότητα είναι το πρόβλημα».

ΤΙ ΕΙΔΟΥΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ;

ανάδειξη της νέας κυβέρνησης [σ: που θα αναλάβει το Μάρτη] και σίγουρα θα επιταχυνθεί, καθώς το Σεπτέμβριο αναμένεται να γίνει το δημοψήφισμα έγκρισης του νέου συντάγματος. Η κυβέρνηση Μπόριτς θα είναι ένας σημαντικός παράγοντας υπέρ της συντακτικής διαδικασίας, συνεπώς η κυβέρνηση θα πρέπει να αφιερώσει μεγάλη προσοχή στη συντακτική διαδικασία και στην ολοκλήρωσή της -και τυπικά και στο περιεχόμενο. Πράγματι, το αποτέλεσμα της Συντακτικής Συνέλευσης θα καθορίσει το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα ξεδιπλωθεί το προοδευτικό σχέδιο της κυβέρνησης από το Μάρτη του 2022 ως το Μάρτη του 2026.

Τέλος, θα προκύψει ένα ερώτημα: Αν θα αξιοποιήσει ο Γκάμπριελ Μπόριτς τη συνταγματική αλλαγή για να καλέσει σε νέες εκλογές και

να εμποδώσει άμεσα την αλλαγή πολιτικού καθεστώτος. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να ξεμπλοκάρει την κατάσταση [σ: πολιτικού συσχετισμού δύναμης] στο Κογκρέσο και έτσι να επιφέρει τους αναγκαίους μετασχηματισμούς για να βαδίσει η Χιλή σε ένα νέο δρόμο. Αυτή η πρόκληση παραμένει το μεγάλο ερωτηματικό.

Στην πολύ μεγάλη συγκέντρωση που έγινε στην Λεωφόρο Αλαμέδα, στο κέντρο του Σαντιάγκο, σύμφωνα με το The Clinic (20 Δεκέμβρη), ο Μπόριτς:

«έβγαλε ένα λόγο παρόμοιο σε τόνο με εκείνον που είχε βγάλει 3 μέρες νωρίτερα, στο Πάρκο Αλμάγκρο, κατά το κλείσιμο της προεκλογικής του καμπάνιας την Πέμπτη 16 Δεκέμβρη. Όπως και τότε, επιτέθηκε σκληρά στο AFP [ο ιδιωτικός φορέας διαχείρισης των ατομικών κεφα-

λαιοποιημένων συντάξεων]: “Δεν θέλουμε να συνεχίσει το AFP να κάνει μπίζνες με τις συντάξεις μας. Το AFP, το οποίο σήμερα κερδίζει απίστευτα χρηματικά ποσά εις βάρος της εργασίας των Χιλιανών αντρών και γυναικών, είναι μέρος του προβλήματος. Και πρόκειται να υπερασπιστούμε ένα αυτόνομο, δημόσιο σύστημα που δεν θα επιδιώκει το κέρδος, χωρίς το AFP” είπε».

Μια άλλη ομοιότητα ανάμεσα στις δύο ομιλίες είναι ότι ο Μπόριτς δεν έκανε καμιά ρητή αναφορά υπέρ της αμνηστίας όσων βρίσκονται σε προδικαστική κράτηση επειδή συμμετείχαν στην κοινωνική εξέγερση του Οκτώβρη του 2019, παρότι το συγκεντρωμένο πλήθος στην Αλαμέδα φώναζε δυνατά υπέρ τους: «Δεν είμαστε όλοι εδώ, οι φυλακισμένοι λείπουν!». Ο νεοεκλεγμένος

πρόεδρος Μπόριτς ανέφερε απλά ότι «έχει ήδη μιλήσει με τις οικογένειές τους».

Ωστόσο, ο Τζόρτζιο Τσάκσον, στενός συνεργάτης του Μπόριτς, τόνισε ότι η κυβέρνηση Μπόριτς θα αποσύρει όλες τις κατηγορίες που προκύπτουν από το Νόμο Κρατικής Ασφάλειας ενάντια σε αυτούς που φυλακίστηκαν κατά την εξέγερση του Οκτώβρη. Το ερώτημα παραμένει: θα είναι η απαλλαγή των φυλακισμένων αποτέλεσμα μιας επανεξέτασης «κάθε υπόθεσης χωριστά» -με όλες τις πιθανές «εξαιρέσεις» που ίσως προκύψουν καθώς κάποιες κατηγορίες έχουν ασκηθεί από αστυνομικές δυνάμεις [ΣΤΜ: και όχι με βάση τον κρατικό νόμο που δεσμεύτηκε να αποσυρθούν ο Τζάκσον]- ή θα υπάρξει απόφαση για γενική αμνηστία;

Η Ουκρανία και οι σύγχρονοι ιμπεριαλιστικοί ανταγωνισμοί

Του Πάνου Πέτρου

Προς το τέλος του χρόνου, η ένταση στα σύνορα Ρωσίας-Ουκρανίας αποκλιμακώθηκε και μάλιστα με τον πιο «επίσημο» τρόπο από τους πλέον αρμόδιους: Σε μια 2ωρη τηλεδιάσκεψη Πούτιν-Μπάιντεν, τέθηκε ως στόχος να διερευνηθούν και να αντιμετωπιστούν οι «ανησυχίες και των δύο πλευρών».

Ωστόσο αξίζει να θυμόμαστε ότι ήταν η δεύτερη φορά μέσα σε ένα χρόνο που επικράτησε ένα πανομοιότυπο σκηνικό. Την άνοιξη του 2021, είχαμε και πάλι γιγαντιαία στρατιωτικά γυμνάσια της Ρωσίας, νατοϊκή άσκηση στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης, πιέσεις των ΗΠΑ στη Γερμανία για τον Nord Stream 2 και απειλές για διευρυμένες κυρώσεις στη Ρωσία, ρωσικές προειδοποιήσεις για «δυναμική» απάντηση, προτού μια επαφή Πούτιν-Μπάιντεν οδηγήσει σε αποκλιμακώση.

Όταν δύο φορές μέσα σε μερικούς μήνες, απαιτείται απευθείας επαφή σε κορυφαίο επίπεδο για να σταματήσει η απότομη αύξηση της «θερμοκρασίας» της έντασης, γίνεται σαφές ότι δεν πρόκειται για στιγμιαίες «παρεξηγήσεις» ή συγκυριακές αφορμές.

Η «αισιόδοξη» περιγραφή της 2ωρης τηλεδιάσκεψης συνοψίζε-

ται στο ότι «συμφώνησαν να συμφωνήσουν», σε αντιπαράθεση με εκείνες τις συναντήσεις που καταλήγουν στο «συμφωνούμε ότι διαφωνούμε». Είναι και αυτό ενδεικτικό της κατάστασης. Να θεωρείται πρόοδος η καταρχήν συμφωνία στη διάθεση να διερευνηθεί μια κάποια συμφωνία.

Πράγματι οι δύο ηγέτες έδειξαν ένα διαλλακτικό πρόσωπο και μια διάθεση «κατανόησης» των ζητημάτων που εγείρει η κάθε πλευρά. Ωστόσο, αυτή η συνεννόηση γινόταν στο φόντο μιας θηριώδους κινητοποίησης του ρωσικού στρατού, ενώ στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης εξελισσόταν η μεγαλύτερη απόβαση αμερικανικών δυνάμεων στα Βαλκάνια. Ταιριάζει γάντι σε αυτή την περίπτωση η φράση που περιγράφει την ιμπεριαλιστική τακτική «να μιλάς ευγενικά, κρατώντας ένα μεγάλο ρόπαλο». Βέβαια, όταν πρόκειται για μεγάλες δυνάμεις κι όχι για νταηλίκι σε κάποιον «μικρό», η ευγένεια επιβάλλεται και από το «σεβασμό» στο ρόπαλο... του άλλου. Αλλά τα μεγάλα ρόπαλα, μπορεί να σημαίνουν και επικίνδυνες ζημιές, αν «ξεφύγει» ο καυγάς.

Προς το παρόν, αυτή η δυναμική της «αμοιβαίας αποτροπής» λειτουργεί στις ρωσοαμερικανικές σχέσεις γύρω από το ουκρανικό ζήτημα. Αλλά κανείς δεν μπορεί να εγγυηθεί ότι αυτό θα διαρκέσει επ' άπειρον: Η Ουκρανία έχει ανα-

δειχθεί πλέον ως ένα μια από τις πιο επικίνδυνες «εστίες» στον πλανήτη, πλάι στην Ταϊβάν. Αυτές οι δύο χώρες, έχουν τη δυστυχία να αποτελούν «σημεία δοκιμασίας» για τον ρωσο-αμερικανικό και τον κινεζο-αμερικανικό ανταγωνισμό αντίστοιχα.

Ισορροπία τρόμου

Η δημόσια αντιπαράθεση γύρω από το ουκρανικό ζήτημα υπενθυμίζει το σημείο στο οποίο βρίσκονται οι ανταγωνισμοί σήμερα και τον χαρακτήρα που τείνουν να πάρουν. Στις δυτικές πρωτεύουσες, η συζήτηση αφορά μια πιθανή ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και το πώς αυτή θα αποτραπεί (εντάσσοντας τη χώρα στο ΝΑΤΟ;). Στη Μόσχα, η συζήτηση αφορά μια πιθανή ένταξη της Ουκρανίας στο ΝΑΤΟ και το πώς αυτή θα αποτραπεί (με μια έγκαιρη στρατιωτική εισβολή;). Και οι δύο πλευρές εγγυούνται δημόσια ότι δεν έχουν τέτοια πρόθεση (ένταξης της Ουκρανίας στο ΝΑΤΟ οι μιν, εισβολής οι δε), αλλά και οι δύο προετοιμάζουν τις «απαντήσεις» τους, οι οποίες είναι σε μεγάλο βαθμό αυτά τα οποία αντιμετωπίζει ως «απειλή» η άλλη πλευρά.

Πέρα από το γεγονός ότι είναι πάρα πολύ λεπτή (ουσιαστικά ανύπαρκτη) η γραμμή μεταξύ «άμυνας» και «επίθεσης» στους ιμπεριαλιστικούς ανταγωνισμούς, η ένταση γύρω από την Ουκρανία αφορά και

την πρόσφατη προϊστορία.

Έχει προηγηθεί η επέκταση του ΝΑΤΟ προς τα ανατολικά και η μεταφορά των «γραμμών» του από το Βερολίνο, κοντά στα ρωσικά σύνορα. Αυτή συνέβη σε πείσμα των συμφωνιών και των αμερικανικών εγγυήσεων και παρότι την ίδια περίοδο ο ρωσικός καπιταλισμός δεν αποτελούσε σοβαρή απειλή για τα δυτικά συμφέροντα. Σε μια περίοδο όξυνσης των ανταγωνισμών και καθώς η Ρωσία διεκδικεί «τη θέση της στον ήλιο», είναι προφανές ότι η στρατιωτική περικύκλωση είναι μια πολύ πιο σοβαρή απειλή. Το άγχος της Ρωσίας να εξασφαλίσει την «ουδετερότητα» της Ουκρανίας, της Γεωργίας και της Λευκορωσίας (οι 3 χώρες που παραμένουν εκτός ΝΑΤΟ) προκύπτει από αυτό το ιστορικό.

Έχει επίσης προηγηθεί ο πόλεμος της Γεωργίας. Όταν η επίθεση των κυβερνητικών δυνάμεων στην ημιαυτόνομη Νότια Οσετία, προκάλεσε μια ρωσική εισβολή που μέσα σε ελάχιστες μέρες έφτασε να απειλεί και να βομβαρδίζει την ίδια την Τιφλίδα. Μερικά χρόνια μετά, ο τότε πρόεδρος Μεντβέντεφ, απευθυνόμενος σε Ρώσους αξιωματούχους δήλωνε ότι «αν είχατε διστάσει τότε, το γεωπολιτικό τοπίο σήμερα θα ήταν πολύ διαφορετικό». Πράγματι, αυτή η στρατιωτική επίδειξη δύναμης ακύρωσε την φιλοδυτική πορεία της Γεωργίας (και την προοπτική ένταξης στο ΝΑΤΟ),

ενώ έβαλε τέλος στην (εγχώρια) πολιτική καριέρα του Σαακασβίλι, που είχε σύρει τη χώρα του σε πόλεμο, υπολογίζοντας στις «μεγάλες πλάτες» των ΗΠΑ (τον ξανασυναντάμε χρόνια μετά στην Ουκρανία...).

Αυτό είναι που προκαλεί τα αντίστοιχα «άγχη» και στην Ουάσινγκτον αλλά και στο Κίεβο, που από το 2014 και μετά, έχει τη δική του «Οσετία», με την αυτονόμηση των ανατολικών επαρχιών, όπου υπάρχει ρωσόφωνη πλειοψηφία και πλέον υπάρχουν και κάτοχοι ρωσικών διαβατηρίων, των οποίων «η υπεράσπιση είναι προτεραιότητα της Ρωσίας, όπου κι αν βρίσκονται» (δόγμα Μεντβέντεφ, στο φόντο της εισβολής στη Γεωργία).

Δυναμικές

Η αναστήλωση της Ρωσίας ως μεγάλης δύναμης συνδέεται προφανώς με την πιο δυναμική διεκδίκηση μιας δικής της «σφαίρα επιρροής». Αυτή η προσπάθεια προκαλεί δύο ειδών αντανάκλαστικά. Αφενός, εκείνα των χωρών των οποίων οι αστικές τάξεις είτε έχουν κάνει τη «δυτική» επιλογή, είτε διατηρούν ιστορική καχυποψία απέναντι στην ασφυκτική «αγκαλιά της αρκούδας» (είτε -συνήθως- και τα δύο). Δεν είναι τυχαίο ότι σε αυτά τα κράτη συναντά κανείς κυβερνήσεις «νατοϊκότερες του ΝΑΤΟ». Αφετέρου, τα αντανάκλαστικά των ΗΠΑ ή των ευρωπαϊκών μεγάλων δυνάμεων, που εκτιμούν ότι η Ρωσία δεν θα περιοριστεί στην «αυλή της», αν καταφέρει (ή αφεθεί) να την επανακτήσει: Πέρα από τις υπερβολές της ρωσοφοβικής υστερίας, είναι μια διαπίστωση που ισχύει, όχι γιατί ο Πούτιν είναι ο σκοτεινός κακός χαρακτήρας ταινίας που θέλει να κατακτήσει τον κόσμο, αλλά γιατί αυτή είναι η δυναμική των καπιταλιστικών-ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών.

Σαν τα κεφάλαια, που δεν μπορούν ποτέ να «επαναπαυτούν» αλλά πρέπει διαρκώς να ενισχύονται για να επιβιώνουν στον αδυσώπητο ανταγωνισμό, έτσι και τα καπιταλιστικά κράτη δεν μπορούν να «βουλευτούν» με τη «γωνιά» τους -γι' αυτό δεν είναι -συνήθως- εύκολες και -ποτέ- τελεσίδικες οι όποιες «εγκάρδιες συνεννοήσεις» μεταξύ κυβερνήσεων, για μοιρασιά σφαιρών επιρροής κλπ. Το «εθνικό συμφέρον» ενός καπιταλιστικού κράτους ποτέ δεν σταματά στα σύνορα: Το πιο κραυγαλέο παράδειγμα αποτελούν ασφαλώς οι ΗΠΑ, ως παγκόσμια ιμπεριαλιστική υπερδύναμη, που δηλώνει ότι υπερασπίζεται τα «αμερικανικά συμφέροντα»... στα σύνορα της Ρωσίας. Αλλά αυτή η δυναμική ισχύει για όλες τις δυνάμεις που ανήκουν στην ιμπεριαλιστική αλυσίδα, στη διαρκή τους πάλη να «σκαρφαλώσουν» σε καλύ-

τερη θέση. Αυτή η δυναμική μεταφράζεται στην τακτική «η καλύτερη άμυνα είναι η επίθεση».

Είναι αυτοί οι παράγοντες που μετατρέπουν ένα φαινομενικά «δευτερεύον» θέμα (αξίζει ο έλεγχος της Ουκρανίας ένα φλερτ με πόλεμο;) σε «πυριτιδαποθήκη». Και σε μια εποχή αναδιάταξης και αμφισβήτησης των παλιών συσχετισμών, πολλαπλασιάζονται διαρκώς τέτοιες «εστίες». Ζούμε σε μια εποχή που το ερώτημα «μα θα πάνε σε πόλεμο για...» δεν μπορεί να απαντηθεί εύκολα με εμπιστοσύνη στη «λογική» των αστικών ηγεσιών.

Η ουκρανική κρίση (και ευρύτερα στην ανατολική Ευρώπη) μπορεί να αναθερμανθεί ανά πάσα στιγμή λόγω κάποιων ισχυρών «συνδρόμων». Το πρώτο, πιο «τοπικό», αφορά το ρόλο του εθνικισμού και του πιθανού λάθος διαβάσματος των συσχετισμών: Ο ουκρανικός εθνικισμός έχει ιστορικά «αντιρωσικά» χαρακτηριστικά, έχει υποστεί την ήττα της ημιεπίσημης απώλειας των ανατολικών επαρχιών και της επίσημης απώλειας της Κριμαίας. Η άρνηση να εφαρμοστούν οι

γραμμή στην Ουάσινγκτον.

Η εκτόνωση των δύο προηγούμενων συνθηκών κλιμάκωσης της έντασης έχει αναδείξει τις «αντίρροπες πιέσεις». Για τον Πούτιν, σε αυτή τη φάση, δεν προκύπτει λόγος κλιμάκωσης: Έχει προσαρτήσει την Κριμαία, ελέγχει ντεφάκτο την ανατολική Ουκρανία (την οποία μπορεί να χρησιμοποιεί ως «μοχλό» κατά το δοκούν) και τα στρατιωτικά γυμνάσια «στέλνουν το μήνυμά τους» πειστικά. Ο Μπάιντεν γνωρίζει ότι στην ανατολική Ευρώπη το ρωσικό στρατιωτικό πλεονέκτημα δεν αντιστρέφεται καθόλου εύκολα, ενώ έχουν σχεδόν εξαντληθεί οι διαθέσιμες κυρώσεις -πέρα από τις πλέον «δυναμικές» που θα σηματοδοτούν έναν «εξοστρακισμό» της Ρωσίας από το διεθνές σύστημα με ανυπολόγιστες συνέπειες. Ταυτόχρονα, έχει να συνυπολογίσει το «δόγμα Κίσιγκερ» -και συγκεκριμένα την ανεστραμμένη εκδοχή του: Η αλεπού της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής υπενθυμίζει πάντα ότι η μεγαλύτερη ψυχροπολεμική επιτυχία των ΗΠΑ ήταν η εξομάλυνση των σχέσεων με την

**Η Ουκρανία έχει αναδειχθεί πλέον ως ένα
μια από τις πιο επικίνδυνες «εστίες» στον
πλανήτη, πλάι στην Ταϊβάν. Αυτές οι δύο
χώρες, έχουν τη δυστυχία να αποτελούν
«σημεία δοκιμασίας» για τον ρωσο-
αμερικανικό και τον κινεζο-αμερικανικό
ανταγωνισμό αντίστοιχα.**

συμφωνίες του Μινσκ, η διαρκής πολεμική ετοιμότητα για επανακατάληψη των ανατολικών επαρχιών, οι ρητορικοί λεονταρισμοί για ανάκτηση της Κριμαίας αποτυπώνουν την κατάσταση πνευμάτων στο Κίεβο. Η ουκρανική ηγεσία μπορεί να εκτιμήσει ότι μπορεί να αποκαταστήσει τις απώλειες, με δυτική συνδρομή σε περίπτωση που προκληθεί εμπόλεμη κρίση. Το (αποτυχημένο) «τζογάρισμα» του Σαακασβίλι το 2008 υπενθυμίζει ότι τέτοιες αποκοτιές δεν αποκλείονται.

Το δεύτερο «σύνδρομο», που αφορά τις μεγάλες δυνάμεις, είναι ο φόβος του ντόμινο. Αυτός υπάρχει γιατί τα αστικά επιτελεία γνωρίζουν καλά, από πρώτο χέρι, τις δυναμικές που περιγράψαμε παραπάνω και κατανοούν ότι το «ντόμινο» είναι μια υπαρκτή προοπτική. Η σκέψη ότι «αν υποχωρήσουμε στην Ουκρανία, γιατί να μην ακολουθήσει η Πολωνία, η Λετονία, η Λιθουανία κ.ο.κ.» αποτελεί το καλύτερο επιχείρημα για τα «γεράκια» που πιέζουν για πιο σκληρή

Κίνα και η απομάκρυνσή της από την ΕΣΣΔ. Σήμερα, που ο μεγάλος ανταγωνιστής που απειλεί σοβαρά την αμερικανική πρωτοκαθεδρία είναι η Κίνα, το «ανεστραμμένο» δόγμα απαιτεί μια εξομάλυνση των σχέσεων με τη Ρωσία.

Αυτά αποτελούν την βάση της ερμηνείας των προηγούμενων εκτονώσεων. Αλλά στην περίοδο που ζούμε, δεν μπορεί κανείς να επαφίεται σε αυτά για να εφησυχάσει. Ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός έχει μπει στη φάση των «αυτοκρατοριών» όπου η «υπερ-έκταση» από απόδειξη δύναμης γίνεται πρόβλημα, και καλείται να ιεραρχήσει προτεραιότητες. Όμως αυτό δεν σημαίνει «ειρηνική» και πλήρης αποχώρηση. Το άλλο μεγάλο πρόβλημα που θέτει η διαχείριση της «υπερ-έκτασης» είναι ότι η υποχώρηση σε μια γωνιά του πλανήτη μπορεί να οδηγήσει σε αμφισβητήσεις σε άλλο. Αν οι ΗΠΑ δεν «τηρήσουν τις δεσμεύσεις τους» στην Ουκρανία, τι σκέψεις θα κάνουν οι «σύμμαχοι» στην υπόλοιπη Ευρώπη, ή στην ανατολική Ασία και στη Μέση Ανατολή;

Αριστερά

Για την Αριστερά, η κατανόηση της φύσης και της δυναμικής των ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών, γίνεται κρίσιμη σε αυτή την εποχή όξυνσής τους. Αυτό αφορά και τα πιο στενά «καθ' ημάς»: Η τάση των «εθνικών συμφερόντων» να ξεφεύγουν από τα σύνορα και η απουσία της διαχωριστικής «άμυνα/επίθεση» σε αυτούς τους ανταγωνισμούς αφορά και τον ελληνοτουρκικό ανταγωνισμό, με την «εξαγωγή» του στη Λιβύη (εκατέρωθεν) να αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Επιπλέον, στην πραγματικότητα δεν είναι καθόλου «στενά καθ' ημάς». Ο ελληνοτουρκικός ανταγωνισμός δεν διεξάγεται «εν κενώ» αλλά σε απόλυτη σύνδεση και συνάρτηση με το «μεγάλο παιχνίδι» σε μια περιοχή που ξεκινά από τη Μέση Ανατολή και φτάνει στα ρωσικά σύνορα. Δεν υπάρχει «γύρω-γύρω ιμπεριαλιστικός ανταγωνισμός, και στη μέση εθνικά δίκαια».

Αφορά όμως και την τοποθέτηση απέναντι στις διεθνείς εξελίξεις. Η δράση μας εδώ οφείλει να στρέφεται εύλογα ενάντια στον αμερικανικό ιμπεριαλισμό. Δεν πρόκειται μόνο για την προτεραιότητα που έχει η στόχευση των συμμαχιών που επιλέγει η ελληνική αστική τάξη. Η αναβάθμιση της αμερικανικής στρατιωτικής παρουσίας και ιδιαίτερα η μετατροπή της Αλεξανδρούπολης σε «ορμητήριο» προς τη Μαύρη Θάλασσα δημιουργεί πολύ συγκεκριμένα καθήκοντα στην πάλη για την αποτροπή ενός μεγάλου πολέμου. Αυτά που «περνάνε από το χέρι μας» αφορούν την πάλη για κλείσιμο των βάσεων, για αποχώρηση των αμερικανικών στρατευμάτων, ενάντια στην παρουσία-πρόκληση «συμμάχων» όπως η Γαλλία, το Ισραήλ ή τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα στην περιοχή. Αλλά στο σύγχρονο (ασύμμετρο) πολυπολικό κόσμο, σε συνθήκες παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού, δεν υπάρχει χώρος για καμιά φιλικότητα ή ανοχή στις διεκδικήσεις των άλλων ιμπεριαλιστικών κέντρων, όπως η Ρωσία. Το ότι παραμένουν (ακόμα) πιο «περιφερειακές» και άρα χωρίς (προς το παρόν) «παγκόσμιες»/ηγεμονικές βλέψεις, δεν είναι λόγος να ωραιοποιείται ο ρόλος και οι βλέψεις τους και να «νομιμοποιούνται» οι θέσεις τους, πόσο μάλλον να θεωρείται σχεδόν «αντι-ιμπεριαλιστική» η προσπάθειά τους να αναθεωρήσουν προς όφελός τους το διεθνή συσχετισμό.

Ο ιμπεριαλισμός δεν είναι μια χώρα ή μια «κακή» πολιτική. Είναι διεθνές σύστημα, είναι «στάδιο του καπιταλισμού». Ο αντιιμπεριαλισμός, για να είναι όντως τέτοιος, είναι αναπόσπαστα δεμένος με τον αντικαπιταλισμό.

Διαρκείς πνιγμοί στο Αιγαίο με σφραγίδα κυβέρνησης-αντιπολίτευσης-ΕΕ

Του Νικόλα Κολυτά

Στη σκιά της πανδημικής κρίσης συντελείται ένα διαρκές έγκλημα, το οποίο δυστυχώς δεν τυγχάνει δημοσιότητας. Το Αιγαίο, ειδικά τις τελευταίες ημέρες του 2021, μετατράπηκε κυριολεκτικά σε έναν απέραντο υγρό τάφο, όπου χάθηκε το μέτρημα των αγνοούμενων και των πνιγμένων προσφύγων. Η κυβέρνηση Μητσοτάκη σε συνεργασία με την ΕΕ, υλοποιούν τις πιο αντιπροσφυγικές πολιτικές εμμένοντας στο δόγμα, αποτροπή-απώθηση-καταστολή, χωρίς να κουνιέται φύλλο.

Λίστες θανάτου

Μόνο μεταξύ 21 και 24 Δεκεμβρίου, τριάντα άνθρωποι πνίγηκαν στα παγωμένα νερά του Αιγαίου. Ανάμεσά τους βρέφη και παιδιά. Τα ναυάγια της Φολεγάνδρου, των Αντικυθήρων και της Πάρου, αποτελούν μια ακόμη μαύρη κηλίδα στον μακρύ κατάλογο νεκρών προσφύγων που επιχείρησαν να φτάσουν στην Ευρώπη. Κι όμως, τα παραπάνω ντροπιαστικά περιστατικά πέρασαν στα «ψιλά» των ειδήσεων, καθώς την επικαιρότητα μονοπώλησε ο στολισμός και φαντασμαγορικές εκδηλώσεις του Κώστα Μπακογιάννη. Τη στιγμή που μιλάμε συνεχίζουν να υπάρχουν μη καταγεγραμμένοι νεκροί πρόσφυγες που συνεχίζουν να αγνοούνται, ενώ οι οικογένειές τους που βρίσκονται ήδη στην Ευρώπη καταγγέλλουν ότι οι ελληνικές αρχές δεν τους βοηθούν να επικοινωνήσουν με όσους επιβίωσαν.

Μιλάμε πάντα για τις ίδιες αρχές που ήδη στο ναυάγιο της Πάρου, συνέλαβαν τρεις διασωθέντες με την κατηγορία της πρόκλησης ναυαγίου και της ανθρωποκτονίας με δόλο. Βέβαια, πίσω από αυτές τις πρακτικές επίδειξης ισχύος απέναντι σε θαλασ-

σοδαρμένους πρόσφυγες, επιχειρείται η απόκρυψη των εγκληματικών ευθυνών του ελληνικού λιμενικού και των διεθνών αρχών που δρουν στα ελληνοτουρκικά σύνορα παραβιάζοντας κάθε έννοια νομιμότητας και προστασίας δικαιωμάτων. Τα αρμόδια όργανα που υλοποιούν αυτές τις ρατσιστικές και ξενοφοβικές πολιτικές, όμως, δεν αποτελούν τίποτε άλλο από τον επιχειρησιακό βραχίονα της κυβέρνησης και της ΕΕ στις θαλάσσιες ζώνες έντονης προσφυγικής κίνησης.

Κυβερνητικές ευθύνες

Αλλά τι μπορεί να πει κανείς όταν σύμφωνα με άρθρο του Δημήτρη Αγγελίδη στην ΕΦΣΥΝ, η κυβέρνηση δεν έχει δώσει ακόμη απαντήσεις για το τι απέγιναν οι περίπου 25.000 «εξαφανισμένοι» και μη καταγεγραμμένοι πρόσφυγες από τους συνολικά 29.000 που διασώθηκαν το 2021, αλλά ούτε και για τους 18.000 που διασώθηκαν αλλά δεν καταγράφηκαν στα νησιά το 2020. Αυτή τη στιγμή που μιλάμε έχει στηθεί μια ολόκληρη βιομηχανία εξαφάνισης ανθρώπων από επίσημα κρατικά όργανα, χωρίς να ανοίγει ρουθούνι. Αυτός είναι και ο λόγος που πλέον όσοι πρόσφυγες επιχειρούν να διαφύγουν από την Τουρκία, επιλέγουν να τραβήξουν το δύσκολο δρόμο της προσέγγισης των ιταλικών ακτών και όχι των ελληνικών, καθώς πολλοί από αυτούς σε προηγούμενες προσπάθειες να προσεγγίσουν τα ελληνικά παράλια, απωθήθηκαν από τις ελληνικές αρχές.

Όσοι παρόλα αυτά έχουν κατορθώσει να φτάσουν στις ελληνικές ακτές και να μην «εξαφανιστούν» κάτω από απροσδιόριστες συνθήκες, βιώνουν την απομόνωση, την εξαθλίωση και την εγκατάλειψη που τους προσφέρει απλόχερα ο Νότης Μητράκης. Οι πρόσφυγες αντιμετωπίζονται ως πολίτες β' κατηγορίας, χωρίς να διασφα-

λίζονται στοιχειώδη δικαιώματά τους. Για παράδειγμα στη δομή του Καρά Τεπέ στη Λέσβο, είναι χαρακτηριστικό ότι με πρωτοβουλία του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής, το τριήμερο των Χριστουγέννων και το τριήμερο της Πρωτοχρονιάς, επιβλήθηκε άτυπη απαγόρευση της εξόδου των προσφύγων από το καμπ, υπό το σχήμα των κλειστών καταστημάτων και των αυξημένων κρουσμάτων της πανδημίας. Πρόκειται για τον ορισμό του «δύο μέτρα και δύο σταθμά» απέναντι σε ανθρώπους που βιώνουν πολλαπλές καταπιέσεις και θα έπρεπε να τύχουν ιδιαίτερης και αυξημένης φροντίδας.

Φαιδρή αντιπολίτευση

Την ίδια στιγμή, ο ΣΥΡΙΖΑ επιχειρεί εναγωνίως να σώσει την όποια αριστερόστροφη υπόληψή του εστιάζοντας στο ζήτημα του προσφυγικού. Ο τρόπος που το κάνει όμως φανερώνει την πλήρη μετάλλαξη του σε ένα κόμμα που καμία σχέση δεν έχει ακόμη και με την πιο light εκδοχή του αριστερού ανθρωπισμού. Στην ανακοίνωση που εξέδωσε με αφορμή τα πρόσφατα ναυάγια αναφέρει ότι «η κυβέρνηση Μητσοτάκη έχει επιτρέψει στους διακινητές να κινούνται ανενόχλητοι», ενώ στη συνέχεια την καλεί «να επιστρέψει στις επιταγές του Διεθνούς Δικαίου διεκδικώντας μια κοινή Ευρωπαϊκή πολιτική» που θα «σταματήσει επιτέλους να εκθέτει την Ελλάδα διεθνώς».

Τι μας λέει δηλαδή ο ΣΥΡΙΖΑ; Ότι οι πνιγμοί στο Αιγαίο είναι η συνέπεια της ανεξέλεγκτης δράσης των διακινητών και όχι της νέας επτασφράγιστης «Ευρώπης Φρούριο» που οικοδομείται πάνω στο δόγμα των απωθήσεων και των παράνομων επαναπροωθήσεων. Ότι η απάντηση βρίσκεται στην εφα-

μογή μιας κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής και όχι στην ανατροπή της υπάρχουσας ευρωπαϊκής πολιτικής. Ότι εκτίθεται η χώρα σε ένα πλαίσιο εθνικής αφήγησης και όχι η κυβέρνηση σε ένα πλαίσιο πολιτικής ευθύνης. Μιλάμε για τον ορισμό της αντίφασης. Όλα αυτά όμως δεν αποτελούν κεραυνό εν αιθρία. Αποτελούν τη φυσική συνέχεια της εγκληματικής διαχείρισης του προσφυγικού την περίοδο 2015-2019.

Κάπως έτσι, το κόμμα Τσίπρα έχει χάσει τελείως την μπάλα κάνοντας αντιπολίτευση στον άλλοτε κυβερνητικό του εαυτό! Μετά τις πρόσφατες τραγωδίες στο Αιγαίο, ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ Νίκος Φίλης, δήλωσε ότι οι ευρωπαϊκές χώρες «στηρίζονται στην "Κοινή Δήλωση Ε.Ε. - Τουρκίας" για να παρκάρουν τους ανεπιθύμητους έξω από τα ευρωπαϊκά σύνορα». Μόνο που την κοινή δήλωση ΕΕ-Τουρκίας το 2016, ο ΣΥΡΙΖΑ τη στήριξε και την έφερε στην Ελλάδα, σε μια προσπάθεια να ανακόψει τις μαζικές προσφυγικές ροές του 2015! Μιλάμε για τον ορισμό της πολιτικής διπολικής διαταραχής, η οποία δυστυχώς αντανάκλαται πάνω σε λίστες νεκρών προσφύγων.

Ριζοσπαστική απάντηση

Είναι ντροπή, αυτή τη στιγμή, ο μόνος τρόπος εισόδου στην ευρωπαϊκή επικράτεια για τους πρόσφυγες που βρίσκονται εγκλωβισμένοι στην Τουρκία, να είναι τα τερτίπια των διακινητών. Είναι ντροπή οι κυβερνήσεις εκατέρωθεν των συνόρων του Αιγαίου να επιδίδονται σε μια απελπιστική επίρριψη ευθυνών η μία στην άλλη, χρησιμοποιώντας τους πρόσφυγες ως πιόνια για τα γεωπολιτικά τους παιχνίδια. Είναι ντροπή η κυβέρνηση Μητσοτάκη να εγκληματεί αποκάλυπτα και κανέναν να μη λέει τίποτα. Έπρεπε να βρεθεί μια Ολλανδία με ένα κόκκινο καπέλο για να τον εκθέσει σε επίπεδο μαζικής απήχησης.

Οι ελληνικές κρατικές αρχές δρουν ως μαντρόσκυλο της ΕΕ που δεν αφήνει να περάσει ούτε μύγα από τα σύνορά τους. Απέναντι σε όλα αυτά η οργανωμένη Αριστερά, οι αντιρατσιστικές συλλογικότητες, οι μεταναστευτικές οργανώσεις και οι επίσημοι και ανεπίσημοι κινηματικοί φορείς, πρέπει να βάλουν φρένο στον ρατσιστικό κατήφορο της κυβέρνησης και της ΕΕ. Το αίτημα για ανοιχτά σύνορα, για διασφάλιση ασφαλών δρόμων διέλευσης προς την Ευρώπη, για ανοιχτά κέντρα φιλοξενίας, για μαζικές χορηγήσεις ασύλου και για αύξηση των παροχών προς όσους αναζητούν μια καλύτερη ζωή, δεν είναι πλέον ένα ακόμη μπουλετάκι σε μια προκήρυξη, αλλά ένα ζήτημα ζωής και θανάτου.

